

WALK
#walktheglobalwalk

**Pachet
educativ pentru
profesori**

2

WALK

#walktheglobalwalk

Pachet educativ pentru profesori 2

Co-finanțat de
Uniunea Europeană

Această publicație a fost realizată cu sprijinul Uniunii Europene. Conținutul acestei publicații este responsabilitatea Asociației Asistență și Programe pentru Dezvoltare Durabilă – Agenda 21 și nu reflectă în niciun mod opiniile Uniunii Europene.

Coordonarea pachetului educativ pentru profesori:

Claudia Maffei
Oxfam Italia Intercultura

Intercultura Design:

Nicola Zeloni
Region of Tuscany

Grupul de lucru pentru elaborarea planurilor de lecții:
Clemence Bisson, Jonas Bochet; Maline Astrid - FRANȚA
2Idhp; Normandy Region

Chrisoula Stamatoukou, Dimitra Deroyiannis, Despoina Kardogerou - GRECIA
ActionAid Hellas

Claudia Maffei, Chiara Carli; Serenella Ercoli, Laura Giannetti - ITALIA
Oxfam Italia Intercultura; Profesori

Sofia Lopes; Rui Verdial - PORTUGALIA

AIDGLOBAL; Profesor

Întrebări pentru reflecție:

Alan Britton
Glasgow University School of Education

Feedback și editare:

Polly Seton; Mandy Cridland Ballett - WALES
Carmarthenshire County Council; Dolen Cymru Lesotho

Feedback:

Mariya Mincheva, Nelly Peycheva; Iliyana Georgieva, Stefana Petrova - BULGARIA
Municipalitatea Sofia; Profesori

Pachetul educativ pentru profesori s-a elaborat în cadrul proiectului **“Walk the (Global) Walk: Mobilizarea tinerilor din Europa pentru susținerea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă”**, al cărui scop este stimularea parteneriatelor globale și a colaborării între autorități locale și organizații ale societății civile, cu scopul de a promova un cadru educațional comun pentru sistemul public de învățământ, care să poată susține și promova noile Obiectivele de Dezvoltare Durabilă – Agenda 2030. Pachetul educativ conține instrumentele necesare pentru a include tematica și metodele aferente Educației pentru Cetățenie Globală în curriculumul școlar.

El este rezultatul unei colaborări fructuoase dintre membrii Grupului de experți în Educație pentru Cetățenie Globală, format din 4 organizații europene diferite (International Institute For Human Rights And Peace – Franța, ActionAid Hellas – Grecia, Aid Global – Portugalia și Oxfam Italia Intercultura – Italia cu suportul Universității din Glasgow, Unit of Global Citizenship Education – Scoția), împreună cu Comitetul de profesori selectați, prin cooperarea altor 7 parteneri (din Croația, Cipru, Țara Galilor, Bosnia și Herțegovina, Albania, Bulgaria și România). Acest produs reflectă esența dimensiunii europene a proiectului și este pe deplin adaptabil la fiecare context național, astfel încât să asigure dezvoltarea unei comunități europene de profesioniști în domeniul educației pentru cetățenie globală.

În România au contribuit :

Adaptare și traducere

Florina Diana Potîrniche – tutore educațional

prof. dr. Gabriela Dîrloman – formator

prof. Delia Moțoc – formator

Sara Neagu – voluntar

Cristina Gheorghe – voluntar

Eftimie Miruna – voluntar

Dochianu Ionuț – voluntar

Editor

PhD Rodica Cherciu – coordonator național pentru Educație Globală, Ministerul Educației Naționale

Contribuții structură și corelare curriculum

prof. Cătălina Neagu – formator

prof. Liliana Zashievici – formator

prof. Simona Buiu – formator

Machetare

www.agrafa.ro

Proiectul este coordonat de Regiunea Toscana, în parteneriat cu Oxfam Italia și se implementează în alte 10 țări europene: Albania, Bosnia, Bulgaria, Cipru, Franța, Grecia, Marea Britanie, Portugalia, România și Ungaria. În România proiectul este coordonat de asociația **Asistență și Programe pentru Dezvoltare Durabilă - Agenda 21** și se derulează în 12 unități școlare din Municipiul București, având ca parteneri Ministerul Educației Naționale, Primăria Municipiului București și Inspectoratul Școlar al Municipiului București. APDD - Agenda 21 este o asociație neguvernamentală, de interes național, nonprofit, neafiliată politic sau religios, constituită în februarie 2003.

CUPRINS

PLANURI DE LECȚIE - ACTIVITĂȚI COMUNE	16
CULORILE UNEI LUMI SUSTENABILE	17
SCHIMBĂRI CLIMATICE – VREAU SĂ VĂ CUNOSC	20
PLANUL DE LECȚIE 1	
SCHIMBĂRILE CLIMATICE ȘI DIMENSIUNEA UMANĂ.....	28
CE SE ÎNTÂMPLĂ PE PĂMÂNT?.....	29
ÎN PIELEA LOR.....	32
O PRIVIRE MAI ATENTĂ.....	38
PLANUL DE LECȚIE 2	
SCHIMBĂRILE CLIMATICE ȘI DIMENSIUNEA DE MEDIU.....	43
PLANETA NOASTRĂ DIVERSĂ	44
ÎN APĂRAREA VIEȚII PE PĂMÂNT	47
PLANUL DE LECȚIE 3	
SCHIMBĂRILE CLIMATICE ȘI DIMENSIUNEA ECONOMICĂ	57
MAI MULȚI CU MAI PUȚIN	58
PREȚUL DE PE ETICHETĂ.....	61
ACTIVITATE COMUNĂ FINALĂ.....	67
VREAU SĂ ACȚIONAȚI CA ȘI CUM CASA NOASTRĂ A LUAT FOC.....	68

Cadrul logic de lucru al curriculumului (complexitate crescândă - progresie liniară)

Planul de lecție introductiv comun

**“CULORILE UNEI LUMI SUSTENABILE”
“SCHIMBĂRI CLIMATICE – VREAU SĂ VĂ CUNOSC”**

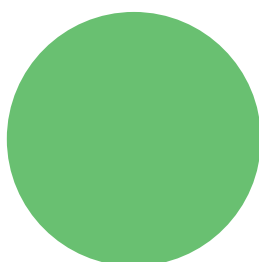

PLANUL DE LECȚIE 1

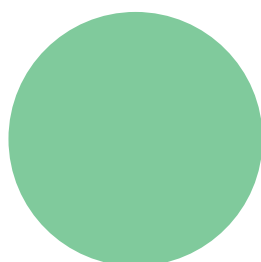
PLANUL DE LECȚIE 2

PLANUL DE LECȚIE 3

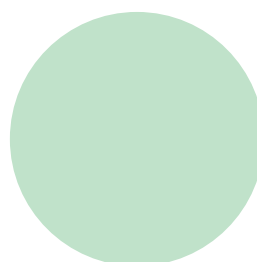
PLANUL DE LECȚIE 4

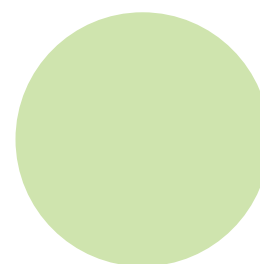
**SCHIMBĂRILE
CLIMATICE ȘI
DIMENSIUNEA
UMANĂ**

**SCHIMBĂRILE
CLIMATICE ȘI
DIMENSIUNEA
DE MEDIU**

**SCHIMBĂRILE
CLIMATICE ȘI
DIMENSIUNEA
ECONOMICĂ**

**ACTIVITATE
COMUNĂ FINALĂ**

Ce este Pachetul educativ nr.2?

Pachetul educativ pentru profesori este parte a proiectului „Walk the Global Walk”, conceput ca un program educațional cuprinzător menit să sprijine profesorii și elevii (cu prioritate pe cei cu vârste cuprinse între 11 și 18 ani) să abordeze în mod critic tendințele și problemele globale actuale, prin intermediul Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă (ODD).

Este un instrument simplu și clar, destinat profesorilor care doresc să încorporeze tematica Educației pentru Cetățenie Globală și a Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă în lecțiile predate în școli și să dezvolte lecții transdisciplinare, prin colaborarea cu ceilalți colegi. De fapt, acest pachet oferă profesorilor toate informațiile necesare, orientare și suport în procesul de planificare a activității curriculare și multiple abordări pedagogice inovative centrate pe participarea elevului.

Această a doua parte a Pachetului educativ abordează în al doilea an de implementare a proiectului Obiectivul de Dezvoltare Durabilă 13 – Acțiune climatică: Luarea unor măsuri urgente de combatere a schimbărilor climatice și a impactului lor (ODD 13) și continuă prima parte a Pachetului Educativ dedicată ODD-ului 11: Orașe și comunități durabile.

Fiecare plan de lecție include două activități introductive comune, fiecare cu durată de 1 oră (“Culorile unei lumi sustenabile” și “Schimbări climatice – vreau să vă cunosc”), o activitate la alegere, cu o durată de 1 oră, care se referă la diferite aspecte ale schimbărilor climatice și ale impactului pe care acestea îl au, respectiv: 1) Schimbările climatice și dimensiunea umană; 2) Schimbările climatice și dimensiunea de mediu; 3) Schimbările climatice și dimensiunea economică; și o activitate finală comună (“Vreau să acționați ca și cum casa noastră a luat foc”).

Așadar, profesorii pot alege să lucreze cu elevii la diferite niveluri, implementând între 1 și 4 planuri de lecție, pentru o durată estimată între 4 ore (pentru minimum de 1 plan de lecție) și 16 ore (pentru 4 planuri de lecție complete). Curriculumul este liniar, astfel încât partea 1 a pachetului vizează un context general, continuat progresiv, cu probleme specifice mai complexe și nuanțate și finalizat cu acțiuni la scară mică, dar foarte importante, care pot fi adoptate pentru a lupta împotriva schimbărilor climatice. Deși abordarea modulară a activităților este posibilă, se recomandă ca aspectele să fie discutate în ordinea în care sunt prezentate, întrucât aceasta permite ca elevii să dobândească o perspectivă mai complexă asupra acestor chestiuni care devin din ce în ce mai dezbătute și controversate. Profesorii trebuie să aibă în vedere faptul că planurile de lecție și strategiile de învățare pot fi adaptate, fiecare cadru didactic având posibilitatea de a le corela cu programa școlară, specificul disciplinei, vârsta elevilor etc. De asemenea, se recomandă ca atunci când se pregătesc materiale pentru activități, să se aleagă variante prietenoase cu mediul, acolo unde există această posibilitate, cum ar fi proiectarea imaginilor pe un ecran în loc ca acestea să fie tipărite.

Pachet educativ pentru profesori nr.2

ACTIVITĂȚI COMUNE	
TITLU:	CULORILE UNEI LUMI SUSTENABILE
VÂRSTA GRUPULUI:	11-18 ani
DURATA ESTIMATĂ:	5 minute pentru pregătire 50 de minute pentru implementare
MATERIALE:	Calculator, video-proiector, boxe sau o tablă de scris interactivă, conexiune la Internet De pregătit în avans: tipărit și proiectat pe ecran (opțiunea verde recomandată a fi aleasă oricând este posibil) Anexa 1 - 1 exemplar tipărit color – decupați fiecare cartonaș/proiectată Anexa 2 - proiectată Anexa 3 - proiectată
CERINȚE PENTRU SALA DE CLASĂ:	Scaune sau mobilier mobil și spațiu pentru grupuri de lucru.
OBJECTIVE:	<ul style="list-style-type: none"> Identificarea celor 17 ODD-uri pentru a înțelege contextul și a avea o imagine de ansamblu asupra acestora; Reflectarea asupra imaginilor și a semnificației fiecărui ODD; Înțelegerea naturii universale și interconectate a ODD-urilor.
COMPETENȚELE CHEIE ALE EDUCAȚIEI PENTRU CETĂȚENIE GLOBALĂ	<ul style="list-style-type: none"> Competențe de gândire sistemică Competențe de anticipare Competențe normative Competențe strategice Competențe de învățare prin colaborare Competențe de gândire critică Competențe de conștientizare de sine Competențe de rezolvare integrată a problemelor
ODD VIZATE	Toate cele 17 ODD-uri
Descrierea activităților:	
00:00 – 00:05	Culorile unei lumi sustenabile <ul style="list-style-type: none"> Spuneți-le elevilor că vor porni într-o aventură în jurul lumii noastre sustenabile. Împărțiți clasa în grupuri de trei sau minimum două persoane, astfel încât cel puțin 2 elevi lucrează pe un Obiectiv de Dezvoltare Durabilă. Sunt 17 ODD-uri în total și toate vor trebui abordate. Cartonașele cu ODD-uri au fost modificate astfel încât elevii vor vedea doar culorile și simbolurile fiecărui ODD, fără titlul acestora (Anexa 1).
00:05 – 00:15	Dați fiecărei perechi/grup un singur cartonaș cu unul dintre ODD-uri și cereți-le să se uite cu atenție la el și să discute despre ce cred că reprezintă fiecare simbol și să găsească împreună un slogan. Veți găsi toate cardurile în Anexa 1. Opțiunea verde: proiectați Anexa 1 pe ecran.
00:15 – 00:35	Cereți fiecărui grup să își împărtășească foarte rapid ideile cu ceilalți. Le puteți nota pe tablă sau pe flipchart.
00:35 – 00:45	După ce fiecare grup a vorbit, întrebați dacă elevii consideră că acele cartonașe au ceva în comun și dacă pot da argumente pentru părerea lor. Dacă da, ce anume consideră că au în comun. Dacă nu, ce le face să fie separate?
00:45 – 00:50	10 min Arătați-le videoclip-ul “Obiectivele de Dezvoltare Durabilă – acțiuni îndreptate către 2030” https://www.youtube.com/watch?v=9-xdy1jr2eg – 05:52 minute

17

Profesorii pot vedea aici un exemplu de activitate inclusă în acest pachet. Fiecare activitate include o parte de analiză ghidată cu întrebări, care este foarte importantă atât pentru profesor, cât și pentru elevi. De fapt, această analiză creează oportunități importante pentru a consolida achizițiile, pentru a reflecta și a evalua, pentru exprimarea sentimentelor, înțelegerea a ceea ce a funcționat corespunzător și a ceea ce trebuie îmbunătățit. În general, timpul și atenția acordate acestei părți de analiză depind de durata și importanța fiecărei activități. Prin urmare, profesorii pot alege să folosească doar una sau câteva întrebări sau să le solicite elevilor să răspundă la întrebări ca temă pentru acasă. Oricum ați alege, întărim recomandarea generală de a aloca mereu timp pentru partea de analiză a activității. Activitățile au fost concepute astfel încât să fie cât mai cuprinzătoare și diverse: ne referim aici la includerea minorităților, a migranților sau a celor care provin din familii de migranți, a celor cu dizabilități. De asemenea, activitățile includ și unele metode care răspund celor cu nevoi speciale. Cu toate acestea, profesorii sunt cei care își cunosc elevii cel mai bine, de aceea recomandăm ca ei să țină cont de aspectele ce țin de includere și să adapteze activitățile atunci când consideră că prin acestea unii elevii s-ar putea simți excluși sau unora le-ar putea fi rănite sentimentele.

Pentru a implementa acest curs în cel mai eficient mod, recomandăm profesorilor să citească cu atenție toate secțiunile introductive și după aceasta să urmărească recomandările referitoare la modul în care activitățile se pot corela cu disciplina/programele școlare a disciplinei din curriculumul național.

Pachetul conține în anumite secțiuni câteva ÎNTREBĂRI PENTRU REFLECȚIE – acestea sunt concepute pentru a ajuta profesorii să își contureze gândirea și să planifice lecțiile în funcție de oportunitățile de învățare și predare.

La sfârșitul capitolului cu planurile de lecție profesorii vor găsi un chestionar de evaluare simplu, destinat elevilor, creat special pentru a măsura gradul de învățare și schimbare. Acest chestionar și rezultatele pe care le relevă sunt foarte importante pentru organizațiile care implementează acest proiect, dar el este un instrument extrem de folositor și pentru profesori, pe care îl pot folosi pentru a măsura reacția imediată. Chestionarul ex-ante va fi completat de elevi înainte de derularea primei activități comune, iar chestionar ex-post va fi folosit la finalul unui plan de lecție, după implementarea activității finale comune.

EDUCAȚIA PENTRU CETĂȚENIE GLOBALĂ, DEZVOLTARE DURABILĂ ȘI PROGRAMĂ ȘCOLARĂ

Este din ce în ce mai evident că trăim într-o lume complexă și globalizată, cu noi tendințe globale, probleme și provocări. Dimensiunea globală este parte din viața noastră de zi cu zi și creează provocări, în special în rândul tinerilor, care găsesc acest fenomen dificil de înțeles. Ei au multiple surse de informație, dar uneori le este mai greu să înțeleagă, să își creeze propria viziune despre lumea în care trăiesc, să își exprime sentimentele și să acționeze. Sistemul școlar formal este un spațiu sigur și incluziv pentru elevi, oferind posibilități de învățare, reflecție și testare a noilor competențe necesare în societatea globală în care trăiesc.

În întreaga lume, inclusiv în Europa, societatea civilă și instituțiile de educație s-au unit pentru a aplica Educația pentru cetățenie globală în contexte formale. Consiliul Europei, UNESCO, GENE (Global Education Network Europe) și alte organizații importante și rețele globale au ajutat la dezvoltarea Educației pentru cetățenie globală și au elaborat strategii și practici pentru dezvoltare durabilă în colaborare cu guvernele locale și naționale.

Educația pentru cetățenie globală a fost definită în anul 2002 în Declarația Educației Globale de la Maastricht ca „**educația care deschide ochii și mintea oamenilor către realitățile unei lumi globalizate și îi determină să creeze o lume a unei justiții superioare, a echității și a drepturilor omului pentru toți**”. Ea dezvoltă competențe transversale de cetățenie globală, precum gândirea critică, rezolvarea de probleme și susținerea unui discurs în public, esențiale pentru ca tinerii să înțeleagă interconexiunile globale ale lumii prezente și să devină catalizatori ai schimbării și ai unei lumi a păcii, justiției și dreptății sociale.

Istoricul Educației pentru cetățenie globală ne arată că aceasta cuprinde multiple tipuri de educație: Educația pentru dezvoltare, pentru drepturile omului, pentru dezvoltare durabilă, pentru pace și prevenirea conflictelor, educația Interculturală și educație pentru cetățenie. Cu toate acestea, așa cum UNESCO subliniază în documentul „Educația pentru atingerea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă – Obiective de învățare” (2017), educația pentru cetățenie globală „trebuie să fie integrată în toată curricula educației formale [...] nu trebuie, în primul rând, să fie văzută ca o educație adițională sau ca un subiect de sine-stătător. Ea trebuie să devină parte integrantă a procesului de predare și învățare a materiilor de bază.”

Pachetul educativ încearcă să vină în sprijinul profesorilor în integrarea temelor legate de cetățenia globală și a celor care abordează drepturile omului în curricula școlară, prin metode inovative, incluzive și multi-curriculare.

Activitățile pe care pachetul le propune sunt centrate pe elev. Metodele sunt adecvate stilului de învățare pentru fiecare categorie de elevi, asigurând valorizarea opiniei fiecăruia, încurajând cooperarea, rezolvarea de probleme, dialogul, gândirea critică, stimulând curiozitatea și creativitatea. Acestea prezintă de fiecare dată o abordare de la local la global, de la micro la macro, oferind informații din toate colțurile lumii, pornind procesele de reflecție de la perspectiva personală către cea colectivă, incluzând aspecte emoționale și raționale.

Competențele transversale care urmează să le fie dezvoltate elevilor se regăsesc în competențele cheie de sustenabilitate ale UNESCO, subliniate în documentul „Educația pentru Dezvoltare Durabilă. Obiective de învățare” - <http://dezvoltaredurabila.gov.ro/web/wp-content/uploads/2017/12/manual-UNESCO.pdf>

Acestea corespund și cu Competențele Globale PISA identificate de OECD în documentul „Pregătind tineretul nostru pentru o lume incluzivă și sustenabilă. Cadrul competențelor globale OECD PISA” (2018) - <http://www.oecd.org/pisa/Handbook-PISA-2018-Global-Competence.pdf>

EDUCAȚIA PENTRU CETĂȚENIE GLOBALĂ ȘI OBIECTIVELE DE DEZVOLTARE DURABILĂ

Rolul profesorilor este crucial în procesul de formare a unei lumi sustenabile. Profesori din toată lumea se unesc pentru a promova Educația pentru Cetățenie Globală și proiectul "Walk the Global Walk" este doar un exemplu. Fără îndoială, nu suntem singuri: în fiecare an, în septembrie, Națiunile Unite lansează "cea mai mare lecție deschisă din lume", un eveniment global care unește într-o acțiune comună tinerii din întreaga lume, printr-o platformă cu planuri de lecții și materiale care să motiveze profesorii cât mai mult cu putință în procesul de predare a Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă (ODD-uri), numite și Obiective Globale sau Agenda 2030. <http://worldslargestlesson.globalgoals.org/>

Conștienți de această lume interconectată, liderii din întreaga lume au lansat ODD-urile în 2015, ca „un plan de acțiune pentru oameni, planetă și prosperitate”, pentru a fi îndeplinite până în 2030. ODD-urile oferă ținte clare și indicatori care au dimensiune globală și care pun accentul pe modul de gândire și acțiunile necesare pentru o dezvoltare cu adevărat sustenabilă. Greta¹ a definit și mai clar sustenabilitatea pentru toată lumea: "În anul 2078 voi aniversa 75 de ani. Dacă voi avea copii, poate vor petrece acea zi cu mine. Poate mă vor întreba despre voi. Poate vor întreba de ce nu ați făcut nimic cât încă mai era timp să acționăm", a spus ea în discursul susținut la CONFERINȚA ONU PRIVIND SCHIMBĂRILE CLIMATICE (COP24) din Polonia, în anul 2018. Sustenabilitatea este foarte strâns legată de drepturile omului și de echitatea climatică, umană și economică. În plus, prin viziunea pe care o propune, de a crea o lume în care nevoile celor mai vulnerabili dintre oameni sunt satisfăcute, Agenda 2030 poate contribui semnificativ la respectarea Drepturilor Omului. Pe parcursul proiectului am putut observa că elevii înțeleg mai bine drepturile omului prin intermediul ODD-urilor și sunt capabili să înțeleagă ce înseamnă "sustenabilitatea" pentru generațiile viitoare.

¹ Greta Thundberg – o tânără activistă pentru mediu din Suedia, care în anul 2015 a inspirat o mișcare globală de protest "Grevă școlară pentru climă", alegând ca în fiecare zi de vineri să nu meargă la școală, ci să își petreacă timpul în fața Parlamentului din Suedia pentru a solicita acțiuni mai drastice pentru reducerea încălzirii globale

ÎNTREBARE PENTRU REFLECȚIE 2

Considerați că există condițiile necesare pentru a introduce Educația pentru Cetățenie Globală în munca voastră de zi cu zi?

Educația are un rol central în cadrul Agendei 2030: este un scop în sine și un drum transversal prin care să se realizeze dezvoltarea durabilă, întrucât singura modalitate prin care ciclul sărăciei poate fi distrus este prin asigurarea de educație de calitate pentru toată lumea. Educația, cu siguranță, trebuie să pregătească cetățenii cu un set de cunoștințe, valori, atitudini și aptitudini care pot fi folosite în orice domeniu de lucru, în orice colț din lume.

Din acest motiv, ODD 4 „Educația de calitate” vizează „garantarea unei educații de înaltă valoare și promovarea oportunităților de învățare de-a lungul vieții pentru toți”. Mai mult, acesta promovează Educația pentru Cetățenie Globală ca o practică universală:

Pentru mai multe informații:

Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă - <https://www.mae.ro/node/35919>

Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030 - <https://www.edu.ro/sites/default/files/Strategia-nationala-pentru-dezvoltarea-durabila-a-Rom%C3%A2niei-2030.pdf>

Educație pentru dezvoltare durabilă - <https://www.edu.ro/educa%C8%9Bie-pentru-dezvoltare-durabil%C4%83>

Un ghid cu acțiuni pentru susținere ODD-urilor: <http://unesdoc.unesco.org/images/0026/002604/260442e.pdf>

Ținta 4.7	Indicator 4.7.1
<p><i>Până în 2030, să se asigure ca toți elevii să dobândească cunoștințele și aptitudinile necesare pentru promovarea dezvoltării durabile, incluzând, printre altele, prin intermediul educației pentru dezvoltare durabilă și a stilurilor de viață durabile, drepturile omului, egalitatea de gen, promovarea culturii pentru pace și non-violență, cetățenia globală și aprecierea diversității culturale, precum și contribuția culturii la o dezvoltare de durată.</i></p>	<p><i>Măsura în care (i) educația pentru cetățenie globală și (ii) educația pentru dezvoltare durabilă, incluzând drepturile omului și egalitatea de gen, sunt integrate în: (a) politicile educaționale naționale, (b) curriculum, (c) formarea profesorilor și (d) evaluarea elevilor.</i></p>

Videoclipuri în limba română:

- Prezentarea obiectivelor de dezvoltare durabilă 2030 – ONU <https://www.youtube.com/watch?v=pRFsA6G3Pr8>
- Obiectivele de dezvoltare durabilă - <https://www.youtube.com/watch?v=mRRVfidMnho>
- Acțiuni practice pentru realizarea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă <https://www.youtube.com/watch?v=SwT9HIE7eDg>

Videoclipuri în limba engleză:

- United National Development Programme: Transitioning from the MDGs to the SDGs https://www.youtube.com/watch?v=5_hLuEui6ww
- United National Foundation: A Look at the Sustainable Development Goals <https://www.youtube.com/watch?v=5G0ndS3uRdo>
- Michael Green, TED Talk How We Can Make the World a Better Place by 2030 https://www.ted.com/talks/michael_green_how_we_can_make_the_world_a_better_place_by_2030

PRINCIPALELE CONCEPTE LEGATE DE SCHIMBĂRILE CLIMATICE – direct de la NASA (pentru a discuta cu elevii)

Pentru unii dintre profesorii care folosesc acest pachet educativ este posibil să fie prima dată când discută cu elevii despre schimbările climatice, în timp ce alții sunt mai familiarizați cu această temă. Din acest motiv am introdus în acest capitol câteva definiții simplificate, dar care, totodată, sunt valide și bazate pe cercetări științifice. Aceste definiții vor fi de folos și elevilor, mai ales dacă sunt începători în lupta cu schimbările climatice.

Vremea este schimbarea pe care o vedem și o simțim afară de la o zi la alta. S-ar putea să plouă într-o zi și să fie însorit în ziua următoare. Uneori este frig. Uneori este cald. De asemenea, vremea se schimbă de la un loc la altul. Oamenii dintr-un loc pot purta pantaloni scurți și se pot juca afară, în timp ce oamenii dintr-un loc mai îndepărtat adună zăpada cu lopata.

Clima este vremea obișnuită a unui loc. Clima poate fi diferită de la un anotimp la altul. Un loc poate fi preponderent cald și uscat vara. Același loc poate fi rece și umed iarna. Locuri diferite pot avea clime diferite. S-ar putea să trăiești acolo unde ninge tot timpul, iar alții să locuiască acolo unde este întotdeauna suficient de cald să înoți afară! Există și clima Pământului. Clima Pământului este ceea ce obținem atunci când combinați toate climatele din întreaga lume.

Schimbările climatice reprezintă o schimbare a vremii obișnuite pentru un anumit loc. Aceasta ar putea fi o schimbare a cantității de ploaie care cade de obicei în acel loc într-un an, sau ar putea fi o schimbare a temperaturii obișnuite dintr-un anumit loc timp de o lună sau în timpul unui anotimp. Schimbările climatice sunt, de asemenea, o schimbare a climei Pământului. Aceasta ar putea fi o schimbare a temperaturii obișnuite a Pământului, sau ar putea fi o schimbare a locurilor în care ploaia și zăpada cad de obicei pe Pământ. Vremea se poate schimba în doar câteva ore. Clima necesită sute sau chiar milioane de ani pentru a se schimba.

Se schimbă clima Pământului?

Clima Pământului a trecut prin schimbări dintotdeauna. Au fost momente în care clima Pământului a fost mai caldă decât acum. Au fost momente când a fost mai rece. Aceste vremuri pot dura mii sau milioane de ani. Oamenii care studiază Pământul au observat că clima Pământului este din ce în ce mai caldă. Temperatura Pământului a crescut cu aproximativ 0,8 ° C în ultimii 100 de ani. Este posibil să nu pară prea mult. Dar mici schimbări ale temperaturii Pământului pot avea efecte uriașe. Unele efecte se văd deja. Încălzirea climei Pământului a făcut ca o anumită cantitate de zăpadă și de gheață să se topească. Încălzirea a determinat și creșterea nivelului oceanelor și a schimbat perioada în care cresc anumite plante.

Tratate și inițiative fundamentale pentru schimbările climatice

IPCC - Grupul Interguvernamental pentru Schimbările Climatice (PISC sau IPCC în engleză) este organismul Națiunilor Unite pentru evaluarea științei legate de schimbările climatice. În prezent, numără 195 de țări membre și oferă guvernelor de la toate nivelurile informații științifice pe care le pot utiliza pentru a dezvolta politicile climatice. Rapoartele IPCC sunt, de asemenea, un element cheie în negocierile internaționale privind schimbările climatice. *Sursa:* <https://www.ipcc.ch/about/>

PROTOCOLUL DE LA KYOTO - este un acord internațional referitor la Convenția-cadru a Organizației Națiunilor Unite privind Schimbările Climatice, prin care părțile semnatare și-au luat angajamentul față de respectarea unor ținte obligatorii de reducere a emisiilor. Recunoscând că țările dezvoltate sunt principalele responsabile pentru nivelurile actuale ridicate ale emisiilor de gaze cu efect de seră (GES) în atmosferă, ca urmare a mai mult de 150 de ani de activitate industrială, Protocolul pune o povară mai grea asupra națiunilor dezvoltate pe baza principiului „responsabilităților comune, dar diferențiate”.

Protocolul de la Kyoto a fost adoptat la Kyoto, Japonia, pe 11 decembrie 1997 și a intrat în vigoare pe 16 februarie 2005. Normele detaliate pentru punerea în aplicare a protocolului au fost adoptate la COP 7 din Marrakech, Maroc, în 2001 și sunt denumite „acordurile Marrakech”. Prima sa perioadă de angajament a început în 2008 și s-a încheiat în 2012. *Sursa:* https://unfccc.int/kyoto_protocol

COP 26 – 2020 – Cea de-a 26-a sesiune a Conferinței părților (COP 26) la Conferința ONU privind Schimbările Climatice este planificată să se desfășoare în perioada 9-19 noiembrie 2020, într-un loc care urmează să fie stabilit. *Sursa:* <https://sdg.iisd.org/events/2020-un-climate-change-conference-unfccc-cop-26/>

Care este cauza schimbării climei Pământului?

Multe lucruri pot provoca schimbarea naturală a climei. Distanța Pământului față de Soare se poate schimba. Soarele poate transmite mai multă sau mai puțină energie. Océanele se pot schimba. Când un vulcan erupe, asta poate schimba clima. Majoritatea oamenilor de știință sunt de acord că și oamenii sunt un factor care poate schimba clima. Oamenii conduc mașini. Oamenii își încălzesc și își răcesc casele. Oamenii gătesc mâncare. Toate aceste lucruri au nevoie de energie. O modalitate prin care obținem energie este prin arderea cărbunelui, a petrolului și a gazelor. Arderea acestor combustibili elimină gaze în aer. Gazele determină încălzirea aerului. Acest lucru poate schimba clima unui loc. De asemenea, poate schimba clima Pământului.

Ce este posibil să se întâmple cu clima Pământului?

Oamenii de știință cred că temperatura Pământului va continua să crească în următorii 100 de ani. Acest lucru ar provoca topirea unor cantități mari de zăpadă și de gheață. Nivelul oceanelor ar crește. Unele locuri s-ar încălzi. Alte locuri ar avea ierni mai reci, cu mai multă zăpadă. În unele locuri ar putea ploua mai mult. În alte locuri ar cădea ploi mai puține. În unele locuri ar putea apărea uragane mai puternice.

Cum studiază NASA schimbările climatice?

Unii dintre sateliți NASA observă solul, aerul, apa și gheața de pe Pământ. Alte instrumente observă Soarele și energia pe care o transmite. Împreună, acestea sunt importante pentru a învăța despre clima Pământului. Folosirea tuturor acestor instrumente poate ajuta oamenii de știință să învețe cum se poate schimba clima.

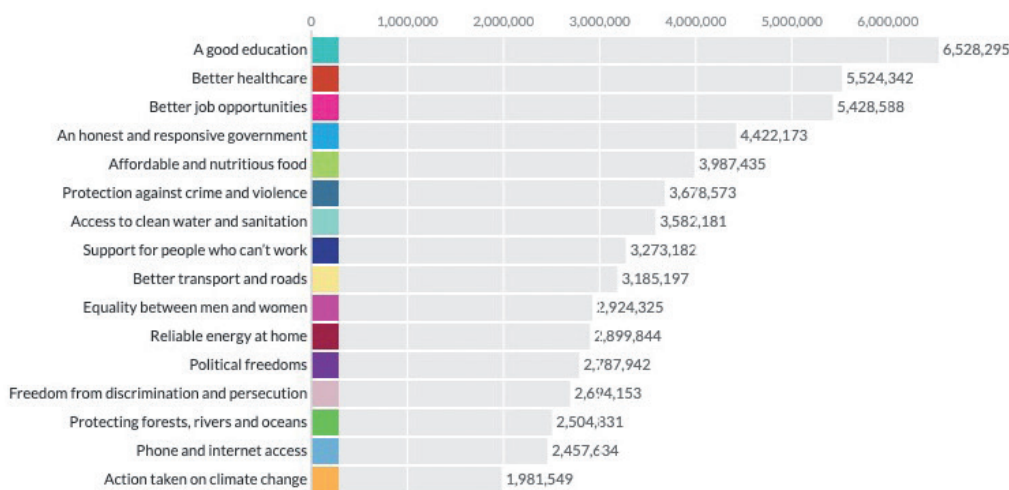
Sursa: <https://www.nasa.gov/audience/forstudents/k-4/stories/nasa-knows/what-is-climate-change-k4.html>

Când au fost concepute cele 17 ODD-uri, ONU a creat un sondaj online, adresându-se direct cetățenilor și întrebându-i care sunt prioritățile lumii pentru perioada 2015-2030? Printre diferitele propuneri, luarea de măsuri împotriva schimbărilor climatice, care au inspirat formularea ODD 13, a fost prioritatea clasată cel mai jos.

Cu toate acestea, ODD 13 este considerat o prioritate pentru îndeplinirea celorlalte 16 obiective. De fapt, după cum afirmă și Organizația Națiunilor Unite: „schimbările climatice reprezintă cea mai mare amenințarea la adresa dezvoltării durabile de pretutindeni, iar impactul lor resimțit în întreaga lume și de o amploare fără precedent, îi împovărează în mod disproporționat pe cei mai săraci și pe cei mai vulnerabili. Acțiunea urgentă pentru a stopa schimbările climatice și a face față impactului acestora este fundamentală pentru implementarea cu succes a Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă (ODD)”. Sursa: <https://www.un.org/sustainabledevelopment/climate-change/>

Din acest motiv, este esențial să creștem gradul de conștientizare a acestor probleme și să promovăm educația pentru cetățenie globală. Dacă cetățenii sunt conștienți de consecințele și amenințările pe care le aduc schimbările climatice, numai atunci vor înțelege mai bine legăturile cu celelalte ODD-uri și vor realiza că luarea de măsuri privind schimbările climatice va contribui la o lume mai durabilă. Poate până în 2030, cetățenii vor considera schimbările climatice o prioritate dacă vor fi întrebați din nou de ONU?

Vizionați videoclipul: Acțiuni climatice pentru Dezvoltare Durabilă
Secretarul general António Guterres solicită măsuri la nivel global pentru schimbările climatice
<https://www.youtube.com/watch?v=VNe-jBVij-g> (02:40 minute)

“Oamenii de știință ne spun de zeci de ani, iar și iar. Prea mulți lideri au refuzat să asculte [...] și vedem rezultatele. În unele situații, acestea se apropie de cele mai grave scenarii preconizate de oamenii de știință.”

“Fiecare zi în care nu acționăm este o zi în care ne apropiem puțin mai mult de o soartă pe care niciunul dintre noi nu o dorește - o soartă care va afecta generații la rând prin pagubele făcute de omenire și viața de pe Pământ. Soarta noastră este în propriile noastre mâini. Mă bazez pe voi toți.”

Într-adevăr, schimbările climatice afectează acum fiecare țară de pe fiecare continent. Acestea perturbă economiile naționale și afectează viețile, generând multe pierderi pentru oameni, comunități și țări în prezent și chiar mai multe pierderi în viitor. Condițiile meteorologice se schimbă, nivelul mării este în creștere, evenimentele meteorologice sunt din ce în ce mai catastrofice, iar emisiile de gaze cu efect de seră sunt acum la cel mai înalt nivel din istorie. Fără să luăm măsuri, temperatura medie a suprafeței Pământului are mari șanse să depășească 3 grade Celsius până la finalul acestui secol.

Soluții scalabile și cu costuri convenabile sunt acum disponibile pentru a permite țărilor să facă pași mici spre economii mai curate și mai reziliente. Ritmul schimbării se accelerează, deoarece din ce

în ce mai multe persoane aleg energia regenerabilă și întreprind o serie de alte măsuri care vor reduce emisiile și vor spori eforturile de adaptare. Cu toate acestea, schimbările climatice reprezintă o provocare globală care nu respectă frontierele naționale. Este o problemă care necesită soluții care trebuie coordonate la nivel internațional pentru a ajuta țările în curs de dezvoltare să se îndrepte spre o economie cu emisii reduse de carbon.

Pentru a consolida răspunsul global la amenințarea schimbărilor climatice, țările au adoptat Acordul de la Paris, la COP21 de la Paris, care a intrat în vigoare în noiembrie 2016. Prin acest acord toate țările au convenit să ia măsuri pentru a limita creșterea temperaturii globale cât mai mult sub 2 grade Celsius. În aprilie 2018, 175 de părți au ratificat Acordul de la Paris, iar 10 țări în curs de dezvoltare au înaintat prima propunere a planurilor lor de adaptare națională pentru a răspunde la schimbările climatice. Sursa: <https://www.un.org/sustainabledevelopment/climate-change/>

În tabelul alăturat puteți găsi cele 5 ținte stabilite pentru ODD-13 și indicatorii acestora. După cum veți vedea, ODD 13 se concentrează în special pe consolidarea rezilienței și a capacității de adaptare a țărilor la riscurile climatice și la catastrofele naturale.

de la: <https://climate.nasa.gov/>

	ȚINTE	INDICATORI
13.1	Consolidarea rezilienței și capacitatea de adaptare la riscurile legate de climă și calamitățile naturale ale tuturor țărilor.	13.1.1 - Numărul de decese, persoane dispărute și persoane afectate de dezastru la 100.000 de persoane 13.1.2 - Numărul de țări cu strategii naționale și locale de reducere a riscurilor de catastrofe 13.1.3 - Proportia de guverne locale care adoptă și pun în aplicare strategii locale de reducere a riscurilor în caz de catastrofe, în conformitate cu strategiile naționale de reducere a riscurilor de dezastru
13.2	Integrarea măsurilor privind schimbările climatice în politicile, strategiile și planificarea națională	13.2.1 - numărul de țări care au comunicat stabilirea sau operaționalizarea unei politici/ strategii/planuri integrate care le crește capacitatea de adaptare la impactul negativ al schimbărilor climatice și favorizează rezistența climatică și dezvoltarea scăzută a emisiilor de gaze cu efect de seră într-un mod care nu amenință producția de alimente (inclusiv un plan național de adaptare, contribuție determinată la nivel național, comunicare națională, raport de actualizare bienal sau altul)
13.3	Îmbunătățirea educației, a gradului de conștientizare și a capacității umane și instituționale în ceea ce privește atenuarea schimbărilor climatice, adaptarea, reducerea impactului și avertizarea timpurie	13.3.1 - numărul de țări care au integrat reducerea, adaptarea, reducerea impactului și avertizarea timpurie în curricula primară, secundară și terțiară 13.3.2 - numărul de țări care au comunicat consolidarea capacității instituționale, sistemice și individuale pentru implementarea acțiunilor de adaptare, atenuare și transfer de tehnologie și acțiuni de dezvoltare
13.A	Punerea în aplicare a angajamentului asumat de țările dezvoltate la Convenția-cadru a Organizației Națiunilor Unite cu privire la Schimbările Climatice în scopul de a mobiliza împreună 100 de miliarde de dolari anual până în 2020 din toate sursele, pentru a răspunde nevoilor țărilor în curs de dezvoltare în contextul acțiunilor semnificative de atenuare și a transparenței cu privire la punerea în aplicare și operaționalizarea completă a Fondului Verde pentru Climă prin valorificarea sa cât mai curând posibil	13.a.1 - suma de dolari americani mobilizată anual, începând cu 2020, atinge angajamentul de 100 de miliarde de dolari
13.B	Promovarea mecanismelor de creștere a capacității de planificare și gestionare eficientă a schimbărilor climatice în țările cel mai puțin dezvoltate și în statele mici insulare în curs de dezvoltare, inclusiv concentrarea pe femei, tineri și comunități locale și marginalizate * Recunoscând că Convenția-cadru a Națiunilor Unite privind schimbările climatice este principalul forum internațională, interguvernamental pentru negocierea răspunsului global la schimbările climatice.	13.b.numărul de țări cel mai puțin dezvoltate și mici state insulare în curs de dezvoltare care primesc sprijin de specialitate și cantitate de sprijin, inclusiv finanțe, tehnologie și consolidarea capacităților, pentru mecanisme de creștere a capacităților de planificare și gestionare eficientă a schimbărilor climatice, inclusiv concentrându-se pe femei, tineri și comunități locale și marginalizate

Sursa: <https://sustainabledevelopment.un.org/sdg13>

ÎNTREBARE PENTRU REFLECȚIE 3

Uitându-vă la indicatorii de mai sus, credeți că școala voastră promovează acțiuni care să combată schimbările climatice? Face școala voastră ceva pentru a contribui la acești indicatori?

ODD 13 și Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României

Așa cum se poate observa chiar din formularea Obiectivului de Dezvoltare Durabilă numărul 13, accentul se pune pe consolidarea capacității de adaptare și reziliență a statelor pentru a combate pericolele legate de schimbările climatice și dezastrelor naturale, întrucât deja ne confruntăm cu consecințele aduse de schimbările climatice, iar acțiunile de prevenție sunt deja insuficiente.

Mai jos puteți vedea țintele stabilite de statul român până în anul 2020, precum și țintele pe care urmărește să le atingă până în anul 2030¹.

1 Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030, adoptată de Guvernul României în ședința din 9 noiembrie 2018, prin HG nr. 877/2018

ORIZONT 2020	ȚINTE 2030
Integrarea măsurilor de adaptare la schimbările climatice în strategiile și politicile de dezvoltare sectorială și armonizarea lor intersectorială	Consolidarea rezilienței și capacității de adaptare a României la riscurile legate de climă și dezastre naturale
Conștientizarea iminenței schimbărilor climatice atât la nivelul politic al instituțiilor statului, cât și în rândul tuturor cetățenilor, indiferent de vârstă	Îmbunătățirea capacității de reacție rapidă la fenomene meteorologice extreme intempestive de mare intensitate
	Îmbunătățirea educației, sensibilizării și capacității umane și instituționale privind atenuarea schimbărilor climatice, adaptarea, reducerea impactului și alerta timpurie
	Intensificarea eforturilor României pentru a realiza tranziția la o economie „verde”, cu emisii reduse de dioxid de carbon, reziliență la schimbările climatice și pentru integrarea măsurilor de adaptare la schimbările climatice în sectoarele vulnerabile economice, sociale și de mediu, în conformitate cu politicile UE

Câteva date și cifre despre schimbările climatice

- Până în luna aprilie 2018, 175 de părți ratificaseră Acordul de la Paris, iar 168 de părți comunicaseră primele contribuții determinate la nivel național Secretariatului pentru Convenția-cadru ONU privind schimbările climatice;
- În aprilie 2018, 10 țări în curs de dezvoltare finalizaseră cu succes și prezentaseră prima versiune a planurilor lor naționale de adaptare pentru a răspunde la schimbările climatice;
- Părțile din țările dezvoltate continuă să progreseze spre obiectivul de a mobiliza împreună 100 de miliarde de dolari anual până în 2020 pentru acțiuni de atenuare a consecințelor schimbărilor climatice.

Datorită Grupului Interguvernamental pentru Schimbările Climatice știm că:

- Din 1880 până în 2012, temperatura globală medie a crescut cu 0,85° C. Pentru a pune acest lucru în perspectivă, pentru fiecare 1 grad Celsius de creștere a temperaturii, randamentul producției de cereale scade cu aproximativ 5%. Porumbul, grâul și alte culturi majore au înregistrat reduceri semnificative ale randamentului de producție la nivel global de 40 de megatone pe an între 1981 și 2002, din cauza climei mai calde; În România,

temperatura medie anuală a perioadei 1981-2010 a înregistrat o creștere cu 0,5° C față de perioada climatică 1961-1990².

- Oceanele s-au încălzit, cantitățile de zăpadă și gheață s-au diminuat și nivelul mării a crescut. Din 1901 până în 2010, nivelul mediu global al mării a crescut cu 19 cm pe măsură ce oceanele s-au extins din cauza încălzirii și a gheții topite. Întinderea gheții marine din Arctica s-a redus în fiecare deceniu succesiv din 1979, cu 1,07 milioane km² de pierderi de gheață per deceniu;
- Având în vedere nivelul concentrațiilor actuale și al emisiilor continue de gaze cu efect de seră, este probabil ca până la sfârșitul acestui secol, creșterea temperaturii globale să depășească cu 1,5° C temperatura din perioada 1850 până în 1900, conform tuturor scenariilor disponibile, cu excepția unuia. Oceanele lumii se vor încălzi și topirea gheții va continua. Creșterea medie a nivelului mării este prevăzută a fi între 24 - 30 cm până în 2065 și de 40-63cm până în 2100. Majoritatea aspectelor schimbărilor climatice vor persista multe secole, chiar dacă emisiile vor fi oprite.

2 Strategia Națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030, adoptată de Guvernul României în ședința din 9 noiembrie 2018, prin HG nr.877/2018

- Nivelul emisiilor globale de dioxid de carbon (CO₂) a crescut cu aproape 50% din 1990. Emisiile au crescut mai rapid între 2000 și 2010 decât în fiecare din cele trei decenii anterioare. Încă mai este posibil să limităm creșterea temperaturii medii globale la 2 grade Celsius peste nivelurile temperaturilor din perioada preindustrială, dacă adoptăm o gamă largă de măsuri tehnologice și schimbări de comportament. Schimbările instituționale și tehnologice majore vor oferi cea mai bună șansa ca încălzirea globală să nu depășească acest prag.

CONEXIUNEA CU DISCIPLINELE ȘI CURRICULUM-UL ȘCOLAR NAȚIONAL

Tema	Titlul	Discipline	Materii opționale în curriculum
Activitate introductivă comună	Culorile unei lumii sustenabile	Științe sociale (economie, sociologie, cultură civică, logică) Fizică Matematică Geografie, Biologie Limbi străine Istorie, Arte	1. Educație pentru dezvoltare, Competiție de abilități massmedia 2. Materii de curriculum încrucișat: Educație pentru mediu și protecția mediului.
Activitate comună – schimbări climatice	Schimbări climatice – vreau să vă cunosc	Geografie Fizică Chimie Biologie	1. Educație pentru mediu și protecția mediului
Schimbările climatice – dimensiunea umană	Ce se întâmplă pe Pământ?	Geografie Fizică Chimie Biologie	1. Educație pentru mediu și protecția mediului
	În pielea lor	Geografie Fizică Chimie Biologie	1. Educație pentru mediu și protecția mediului
	O privire mai atentă	Geografie Fizică Chimie Biologie	1. Educație pentru mediu și protecția mediului
Schimbările climatice – dimensiunea de mediu	Planeta noastră diversă	Geografie Fizică Chimie Biologie	1. Educație pentru mediu și protecția mediului
	În apărarea vieții pe Pământ	Geografie Fizică Chimie Biologie	1. Educație pentru mediu și protecția mediului
Schimbările climatice – dimensiunea economică	Mai mulți cu mai puțin	Economie Geografie	1. Educație pentru mediu și protecția mediului
	Prețul de pe etichetă	Economie Geografie	1. Educație pentru mediu și protecția mediului
Lecție comună finală	Vreau să acționați ca și cum casa noastră a luat foc	Geografie Fizică Chimie Biologie	1. Educație pentru mediu și protecția mediului

Cadrul logic de lucru al curriculumului (complexitate crescândă – progresie liniară)

Pachetul educativ nr.2 se concentrează asupra acțiunilor climatice. Pentru a explora cât mai bine această temă, activitățile au fost structurate în funcție de cele trei dimensiuni ale dezvoltării durabile: cea umană, cea de mediu și cea economică. Acest lucru permite profesorilor să lucreze fie prin lecții din disciplina pe care o predau, fie abordând lecții interdisciplinare. Fiecare dimensiune urmărește abordarea pedagogică "învață-gândește-acționează", de aceea este foarte important să construim cunoștințe solide, să invităm elevii să reflecte în mod critic asupra temei și să încheiem cu câteva mici acțiuni tangibile care implică elevii, școala și/sau pe părinții lor. Să nu uităm că nucleul ODD-ului 13 este Acțiunea Climatică și că aceasta este și obiectivul nostru final.

- 1) **Activitate comună despre ODD-uri - Culoarele unei lumi sustenabile** - o activitate menită să îi familiarizeze pe elevi cu Obiectivele de Dezvoltare Durabilă și să stabilească un limbaj comun care să îi ajute pe parcursul celorlalte activități.
- 2) **Activitate comună despre schimbările climatice - Schimbări climatice - vreau să vă cunosc** - o activitate care introduce tematica schimbărilor climatice, clarifică conceptele cheie și elimină câteva dintre miturile care circulă cu privire la schimbările climatice.
- 3) **Schimbările climatice și dimensiunea umană** - trei activități care abordează impactul pe care schimbările climatice îl au asupra oamenilor, a calității vieții acestora și asupra perspectivelor de viitor, analizând vulnerabilitatea țărilor în fața dezastrelor naturale și capacitatea de reziliență.
- 4) **Schimbările climatice și dimensiunea de mediu** - două activități care aduc în discuție amenințarea ecosistemelor naturale, impactul asupra biodiversității și extincția accelerată a speciilor de animale.

5) **Schimbările climatice și dimensiunea economică** - două activități care explorează lanțurile de producție și modul în care alegerile de consum au impact la nivel global și care introduc câteva acțiuni concrete și exemple de inițiative din industria alimentară și textilă.

6) **Activitate comună finală - Vreau să acționezi ca și cum casa noastră a luat foc** - o activitate comună care invită la reflecție și la acțiuni concrete la nivelul școlii și la nivel individual pentru a combate impactul schimbărilor climatice

ACTIVITĂȚI INTRODUCTIVE COMUNE:

- "CULORILE UNEI LUMI SUSTENABILE"
- "SCHIMBĂRI CLIMATICE - VREAU SĂ VĂ CUNOSC"

PLAN DE LECȚIE 1 - SCHIMBĂRILE CLIMATICE ȘI DIMENSIUNEA UMANĂ

- 1.1 - CE SE ÎNTÂMPLĂ PE PĂMÂNT?
- 1.2 - ÎN PIELEA LOR
- 1.3 - O PRIVIRE MAI ATENTĂ

PLAN DE LECȚIE 2 - SCHIMBĂRILE CLIMATICE ȘI DIMENSIUNEA DE MEDIU

- 2.1 - PLANETA NOASTRĂ DIVERSĂ
- 2.2 - ÎN APĂRAREA VIEȚII PE PĂMÂNT

PLAN DE LECȚIE 3 - SCHIMBĂRILE CLIMATICE ȘI DIMENSIUNEA ECONOMICĂ

- 3.1 - MAI MULȚI CU MAI PUȚIN
- 3.2 - PREȚUL DE PE ETICHETĂ

ACTIVITATE FINALĂ COMUNĂ:

- "VREAU SĂ ACȚIONAȚI CA ȘI CUM CASA NOASTRĂ A LUAT FOC"

UN AMBASADOR AL ODD 13: GRETA THUNBERG

Ce putem învăța de la o tânără de 16 ani?

La numai 16 ani, activista suedeză pentru schimbările climatice Greta Thunberg a făcut întreaga lume să o asculte. În data de 20 august 2018, Greta, atunci în vârstă de 15 ani, a decis să nu meargă la școală, în schimb s-a așezat singură pe jos, în fața clădirii Parlamentului suedez, cu un banner pe care a scris de mână „în gravă școlară pentru climă”. Ea a dorit să atragă atenția asupra crizei schimbărilor climatice, cu care se confruntă întreaga planetă. Ea a spus „de ce să studieze pentru un viitor care în curând nu va mai fi, când nimeni nu face nimic pentru a salva acel viitor.” Greta se teme pentru viitor, mai ales pentru viitorul generației sale. Ea vrea ca generația mai în vârstă, politicienii și factorii de decizie să realizeze că, reacționând cu suficientă urgență, „ne fură viitorul”. Ea

dorește ca aceștia să „acționeze ca și cum casa a luat foc”. Mesajul ei este „Vreau să intrați în panică”.

Într-un interviu acordat lui Jonathan Watts de la ziarul "The Guardian" (<https://www.theguardian.com/world/2019/mar/11/greta-thunberg-schoolgirl-climate-change-warrior-some-people-can-let-things-go-i-cant>), Greta a spus că în acea primă zi de grevă, din fața clădirii Parlamentului suedez, a stat singură între orele 8.30 și 15.00. Cu toate acestea, în a doua zi, oamenii au început să i se alăture și că „după aceea au fost oameni tot timpul”. Lupta ei a ajutat alți tineri să conștientizeze impactul uman, economic și de mediu al acestei viitoare crize climatice. De asemenea, i-a ajutat să realizeze că vocea lor contează. Rezultatul este că s-au făcut greve școlare pentru climă în multe țări și #fridaysforfuture (#vinereapentruviitor) a devenit un fenomen global. Tinerii stau cu Greta și insistă să fie ascultați.

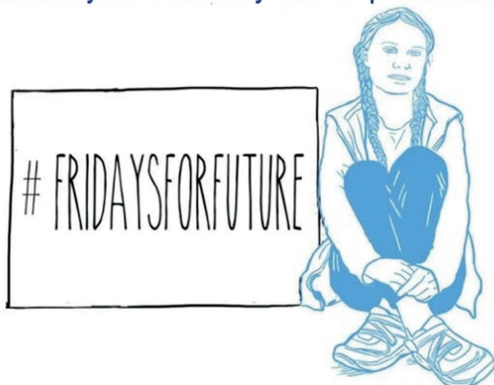
Din acea zi de august 2018, Greta a vorbit cu lideri mondiali și a protestat la mitinguri din multe țări. Într-un discurs notabil rostit în cadrul Forumului Economic Mondial, Davos 2018, ea a spus „da, încă dăm greș, dar mai este timp să schimbăm totul. Încă putem să remediem situația, dar „nu vreau să sperați, vreau să acționați ca și cum casa ar fi luat foc - pentru că a luat.”

Puncte cheie de acțiune conform Gretei:

1. Reducerea emisiilor de CO₂ cu cel puțin 50%.
2. Admiterea eșecului general al sistemelor actuale.
3. Rezolvarea crizei climatice este cea mai mare și mai complexă dintre provocări.
4. Stoparea emisiilor de gaze cu efect de seră.
5. Adoptarea de măsuri transformative care să protejeze condițiile de viață viitoare pentru omenire.
6. Bugete mai ridicate pentru creșterea gradului de conștientizare și înțelegere a crizei climatice.
7. Cu cât amprenta ta de carbon este mai mare, cu atât mai mare este datoria ta morală. Cu cât mai mare este platforma ta, cu atât mai mare este responsabilitatea.

Având în vedere proporțiile consecințelor schimbărilor climatice, generațiile mai tinere sunt îngrijorate. Ei știu foarte bine că, dacă țările noastre nu vor implementa cu adevărat acțiuni de combatere a schimbărilor climatice la nivel global și dacă cetățenii nu sunt conștienți în totalitate de ce este schimbarea climatică, de cauzele și de consecințele acesteia, generația lor nu va avea aceleași posibilități pe care le-au avut alte generații. Este o problemă de dragoste pentru planetă, pentru ecosisteme și de a cere dreptate socială.

WEEKLY GLOBAL STRIKES every Friday
outside your local city hall or parliament

Criza climatică: un subiect greu de abordat cu elevii

„Suntem în mijlocul celei de-a șasea extincții în masă, iar rata de extincție este de până la 10.000 de ori mai rapidă decât ceea ce este considerat normal, cu până la 200 de specii dispărând în fiecare zi. Eroziunea solului fertil, defrișarea marilor noastre păduri, poluarea aerului cu toxine, pierderea insectelor și a animalelor sălbatice, acidificarea oceanelor noastre. Toate aceste tendințe dezastruoase sunt accelerate de un mod de viață pe care noi, în partea noastră de lume norocoasă din punct de vedere financiar, îl considerăm dreptul nostru de a continua pur și simplu să trăim așa”.

<https://www.youtube.com/watch?v=FWsM9-zrKo>

(recomandă vizionarea întregului videoclip, dar dacă preferați o versiune mai scurtă puteți viziona doar 00:00 - 01:45)

Așa cum au arătat lacrimile și tristețea Gretei în discursul ei de la Parlamentul European (2019), elevii pot deveni foarte triști atunci când află despre dispariția speciilor de animale sau când conștientizează faptul că anumite posibilități le-au fost deja furate de către generațiile anterioare și pot deveni anxioși față de necunoscutul din viitorul care îi așteaptă. Mai mult, ei se pot simți blocați între cultura consumistă dominantă (condusă de combustibili fosili) și dorința de a-și schimba cultura și obiceiurile. După cum a declarat Cameron Brick, colaborator în cercetare postdoctorală la Universitatea din Cambridge, trebuie să trecem de la „consumism la comunitate”.

„Nu putem fi doar indivizi, trebuie să ne unim și să fim o mișcare. Cel mai bun antidot împotriva sentimentului de neputință este activismul. Nu te face mai puțin trist, dar adaugă speranță, solidaritate și dragoste”. Bill Mckibben (remarcabil ecologist american, autor și jurnalist care a scris pe larg despre impactul încălzirii globale).

Schimbările climatice sunt o problemă multigenerațională și intergenerațională, așa că trebuie să implicăm comunitățile școlare mai largi, părinții și comunitatea din jurul școlii. Trebuie să implicăm și instituții, societatea civilă și companii. Acesta este motivul pentru care planurile noastre de lecție se încheie cu acțiuni concrete, pentru că, dacă vrem să înțelegem ce înseamnă „acțiunea climatică”, trebuie să acționăm.

<https://www.fridaysforfuture.org/greta-speeches>

@GretaThunberg

<https://bit.ly/2ZYsoWE>

<https://bit.ly/2JfrFcP>

PLANURI DE LECȚIE

ACTIVITĂȚI
COMUNE

ACTIVITĂȚI COMUNE	
TITLU:	CULORILE UNEI LUMI SUSTENABILE
VÂRSTA GRUPULUI:	11-18 ani
DURATA ESTIMATĂ:	5 minute pentru pregătire 50 de minute pentru implementare
MATERIALE:	Calculator, video-proiector, boxe sau o tablă de scris interactivă, conexiune la Internet De pregătit în avans: tipăriți sau proiectați pe ecran (opțiunea verde recomandată a fi aleasă oricând este posibil) Anexa 1 - 1 exemplar tipărit color – decupați fiecare cartonaș/proiectată Anexa 2 - proiectată Anexa 3 - proiectată
CERINȚE PENTRU SALA DE CLASĂ:	Scaune sau mobilier mobil și spațiu pentru grupuri de lucru.
OBIECTIVE:	<ul style="list-style-type: none"> • Identificarea celor 17 ODD-uri pentru a înțelege contextul și a avea o imagine de ansamblu asupra acestora; • Reflectarea asupra imaginilor și a semnificației fiecărui ODD; • Înțelegerea naturii universale și interconectate a ODD-urilor.
COMPETENȚELE CHEIE ALE EDUCAȚIEI PENTRU CETĂȚENIE GLOBALĂ	☒ Competențe de gândire sistemică ☒ Competențe de anticipare ☒ Competențe normative ☒ Competențe strategice ☒ Competențe de învățare prin colaborare ☒ Competențe de gândire critică ☒ Competențe de conștientizare de sine ☒ Competențe de rezolvare integrată a problemelor
ODD VIZATE	Toate cele 17 ODD-uri
Descrierea activităților:	
00:00 – 00:05	Culorile unei lumi sustenabile <ul style="list-style-type: none"> • Spuneți-le elevilor că vor porni într-o aventură în jurul lumii noastre sustenabile. • Împărțiți clasa în grupuri de trei sau minimum două persoane, astfel încât cel puțin 2 elevi lucrează pe un Obiectiv de Dezvoltare Durabilă. Sunt 17 ODD-uri în total și toate vor trebui abordate. Cartonașele cu ODD-uri au fost modificate astfel încât elevii vor vedea doar culorile și simbolurile fiecărui ODD, fără titlul acestora (Anexa 1).
00:05 – 00:15	<ul style="list-style-type: none"> • Dați fiecărei perechi/grup un singur cartonaș cu unul dintre ODD-uri și cereți-le să se uite cu atenție la el și să discute despre ce cred că reprezintă fiecare simbol și să găsească împreună un slogan. Veți găsi toate cardurile în Anexa 1. Opțiunea verde: proiectați Anexa 1 pe ecran.
00:15 – 00:35	<ul style="list-style-type: none"> • Cereți fiecărui grup să își împărtășească foarte rapid ideile cu ceilalți. Le puteți nota pe tablă sau pe flipchart.
00:35 – 00:45	<ul style="list-style-type: none"> • După ce fiecare grup a vorbit, întrebați dacă elevii consideră că acele cartonașe au ceva în comun și dacă pot da argumente pentru părerea lor. Dacă da, ce anume consideră că au în comun. Dacă nu, ce le face să fie separate? 10 min
00:45 – 00:50	<ul style="list-style-type: none"> • Arătați-le videoclip-ul “Obiectivele de Dezvoltare Durabilă – acțiuni îndreptate către 2030” https://www.youtube.com/watch?v=9-xdy1jr2eg – 05:52 minute

00:50 – 00:60

- Toți elevii vor găsi răspunsurile în videoclip. Recapitulați punând aceste întrebări simple: ce sunt ODD-urile? Când a fost semnat acest "pact" și de către cine? Dați-le definițiile corecte pe care le puteți găsi în acest pachet educativ, în capitolul "Educația pentru cetățenie globală și Obiectivele de Dezvoltare Durabilă".
- Arătați-le cele 17 ODD-uri (Anexa 2) și cereți-le să scrie titlul fiecărui ODD pe cartonașul primit. Puteți păstra aceste cartonașe în clasă și să le lipiți pe perete. Dacă doriți să înțeleagă dimensiunea mai cuprinzătoare a ODD-urilor, le puteți arăta imagine din Anexa 3, care oferă explicații față de cum se manifestă fiecare ODD la nivel macroscopic.

 Faceți o poză a posterului final cu ODD-uri sau a notițelor de pe tablă/flipchart și încărcați-o pe platformă cu titlul "Culorile unei lumi sustenabile".

SUGESTII DE ADAPTARE PENTRU ELEVII MAI MICI

Există un alt videoclip care ar putea fi mai potrivit pentru elevii mai mici dar și pentru cei mai mari. Este un videoclip în care apare Malala Yousafzai: https://www.youtube.com/watch?v=ry_9SU0eq9M

CONEXIUNI CĂTRE ALTE ACTIVITĂȚI ALE PACHETULUI EDUCATIV NR. 2

- **ORICARE ALTĂ ACTIVITATE DIN PACHETUL EDUCATIV**
-

CONEXIUNI CĂTRE ALTE ACTIVITĂȚI ALE PACHETULUI EDUCATIV NR. 1

- **ORICARE ALTĂ ACTIVITATE DIN PACHETUL EDUCATIV**
- **1.1 "EU PARTICIP", 1.2 "FII INCLUZIV", 1.3 "EU APARTIN"**

REFERINȚE

Activitatea "Culorile unei lumi sustenabile" este inspirată din:
<http://worldslargestlesson.globalgoals.org/introduce-the-global-goals/>

Anexa 1 - Cartonașe ODD

Anexa 2 - Cartonașe ODD cu titluri

BIECTIVELE DE DEZVOLTARE DURABILĂ

Anexa 3 - Obiective globale - nivel macroscopic

ACTIVITĂȚI COMUNE	
TITLU:	SCHIMBĂRI CLIMATICE – VREAU SĂ VĂ CUNOSC
VÂRSTA GRUPULUI:	11-18 ani
DURATA ESTIMATĂ:	60 de minute pentru implementare 5 minute pentru pregătire
MATERIALE:	<p>Calculator, video-proiector, boxe sau o tablă de scris interactivă, conexiune la Internet, post-its sau hârtie reciclată tăiată în bucăți mici, bandă adezivă sau scotch de hârtie</p> <p>De pregătit în avans: tipăriți sau proiectați pe ecran (opțiunea verde recomandată a fi aleasă oricând este posibil)</p> <p>Anexa 4 x 1 exemplar tipărit – decupați fiecare definiție și fiecare termen cheie</p> <p>Anexa 5 x 1 exemplar tipărit – decupați fiecare întrebare</p> <p>Anexa 6 (preferabil să fie proiectată)</p> <p>Prezentarea Power Point care însoțește lecția poate fi descărcată de pe platforma proiectului</p>
CERINȚE PENTRU SALA DE CLASĂ:	Scaune sau mobilier mobil și spațiu pentru grupuri de lucru
OBIECTIVE:	<ul style="list-style-type: none"> • Dezvoltarea gradului de cunoștințe și de înțelegere cu privire la schimbările climatice; • Creșterea gradului de înțelegere asupra modului în care schimbările climatice au afectat diferite comunități din lume; • Înțelegerea nevoii urgente de măsuri împotriva schimbărilor climatice.
COMPETENȚELE CHEIE ALE EDUCAȚIEI PENTRU CETĂȚENIE GLOBALĂ	☒ Competențe de gândire sistemică ☒ Competențe de anticipare ☒ Competențe normative ☐ Competențe strategice ☒ Competențe de învățare prin colaborare ☒ Competențe de gândire critică ☒ Competențe de conștientizare de sine ☒ Competențe de rezolvare integrată a problemelor
MATERII	Toate materiile școlare
ODD VIZATE	ODD 4 – Educație de calitate ODD 6 – Apă curată și igienă ODD 11 – Orașe și comunități durabile ODD 13- Acțiunea asupra climei ODD 16 – Pace, justiție și instituții puternice ODD 17 – Parteneriate pentru obiective
Descrierea activităților:	
00:00 – 00:02	<p>Introducere: faceți cunoscut scopul</p> <p>Arătați Slide-ul 1 (Prezentare PPT) și explicați că scopul acestei sesiuni este de a ne îmbunătăți înțelegerea cu privire la impactul schimbărilor climatice și motivul pentru care trebuie să luăm măsuri urgente pentru a combate schimbările climatice și impactul acestora.</p>
00:02 – 00:05	<p>Activitate de spargere a gheții – "Ozon și soare"</p> <p>Cereți-le tuturor să se ridice și să stea într-un cerc, astfel încât toată lumea să-i vadă pe ceilalți. Explicați că veți juca un joc scurt și distractiv legat de schimbările climatice. Jocul este foarte simplu. Fără să vorbească, fiecare persoană trebuie să aleagă în gând pe cineva care este soarele lor și o altă persoană care este ozonul lor. Subliniați faptul că toată lumea trebuie să păstreze alegerea secretă. Când spuneți „START”, toată lumea trebuie să se miște astfel încât să se asigure că pe tot parcursul jocului se află între persoană aleasă drept ozon și cea aleasă drept soare. Exemplificați dacă este necesar. Mențineți-i în mișcare aproximativ 1 minut, apoi opriți jocul și cereți-le să se așeze și introduceți următoarea activitate.</p>

00:05 – 00:15 Asocieri corecte – Slide 3 (Prezentare PPT)

Pregătire: tipăriți Anexa 4 și decupați fiecare definiție și termen cheie. Asigurați-vă că aveți la îndemână foaia cu soluția.

Explicați că UNFCC (Convenția-cadru a Organizației Națiunilor Unite privind schimbările climatice) este un tratat istoric, dar care are o mulțime de termeni din jargon și vocabular științific.

Cunoașteți vocabularul de bază despre schimbările climatice?

Explicați că în timpul acestei activități nu li se va permite să vorbească între ei. Fiecare dintre ei va avea o bucată de hârtie lipită pe spate, fie cu unul dintre termenii cheie ai schimbărilor climatice, fie cu definiția unuia dintre aceștia. Nimeni nu are voie să își dea jos foaia sau să dezlipească foaia altcuiva. Scopul este ca împreună să potrivească termenii cu definițiile, grupându-se pe perechi. Lipiți o definiție sau un termen cheie pe spatele fiecărei persoane. După ce ați terminat, spuneți-le că, imediat ce veți spune „START”, au la dispoziție aproximativ 3 minute pentru a face asocierile corecte și că nu pot vorbi până nu se va opri jocul. Începeți jocul. Dacă nu găsiți soluția, explicați-le că nu pot rezolva individual, ci este nevoie să lucreze ca grup. Un elev poate atenționa doi colegi, punându-i să stea unul lângă celălalt, atunci când vede că termenul de pe spatele unuia se potrivește cu definiția de pe spatele altuia. Ultimii doi rămași se vor asocia automat.

După ce credeți că au terminat, rugați pe toată lumea să își dea jos hârtia de pe spate și în perechi să citească cu voce tare termenii și definițiile. În caz că unii dintre termeni nu sunt potriviți corect cu definițiile lor, nu spuneți că este greșit, ci mai degrabă întrebați grupul dacă consideră că este corect. Clarificați succint orice definiții care sunt necunoscute și ghidați grupul cu întrebări (de exemplu):

- *Sunt cuvinte pe care nu le cunoașteți?*
- *Sunt cuvinte care știți ce înseamnă, dar nu înțelegeți de ce au fost menționate?*
- *Lipsește cuvinte?*
- *Puteți face legătură cu vreunele dintre ODD-uri și cuvintele din definiții?*

00:15 – 00:30 Schimbări climatice: date, mituri și știri false

Vizionați videoclipul “Schimbări climatice 1 la 1 cu Bill Nye / National Geographic”: <https://www.youtube.com/watch?v=EtW2rrLHs08> (04:10 minute) Slide 3 (Prezentare PPT)

Împărțiți clasa în zece echipe formate din 3-4 persoane. Explicați că elevii vor viziona un videoclip în care Bill Nye, “tipul cu știința” de la National Geographic, explică care este cauza schimbărilor climatice, cum afectează acestea planeta noastră, de ce trebuie să acționăm prompt pentru a le atenua efectele și cum fiecare dintre noi poate contribui la o soluție. Elevii vor trebui să fie foarte atenți, deoarece fiecare echipă va trebui să găsească o piesă din puzzle-ul pentru schimbările climatice, care îi va ajuta să înțeleagă ce sunt acestea.

Dați fiecărei echipe o întrebare (Anexa 5) și rugați-i să vizioneze videoclipul cu atenție și să scrie răspunsul. Puteți rula videoclipul de două ori dacă este necesar.

Elevii împărtășesc în plen întrebările și răspunsurile pe care le-au dat. Dacă le-a scăpat ceva sau au răspuns greșit, întrebați-i pe ceilalți dacă își amintesc sau știu răspunsul la întrebare sau dacă consideră că este corect. Profesorul notează pe tablă/flipchart datele despre schimbările climatice.

Încurajează conversația folosind următoarele întrebări: *Ați fost surprinși de unele dintre lucrurile aflate? Erați conștienți de aceste lucruri? Credeți că este important să le cunoaștem? Putem să vorbim doar despre mediu atunci când vorbim despre schimbări climatice? Unde se văd efectele schimbărilor climatice? Cu ce ODD-uri puteți face legătura vizionând acest videoclip? Putem vorbi doar despre ODD 13 atunci când vorbim despre schimbările climatice? De unde vin informațiile? Credeți că am verificat aceste informații? În ce mod le-am verificat? V-ați gândit pentru un moment că informațiile ar fi putut fi false? Credeți că pot exista știri false despre schimbările climatice?*

Desigur, spuneți-le elevilor că toate informațiile sunt adevărate și că au fost verificate! Bill Nye este un orator, prezentator de televiziune și inginer mecanic american care se bazează pe știință. Toate prezentările lui sunt bazate pe dovezi științifice solide. Cu toate acestea, când vine vorba de schimbările climatice, miturile și știrile false apar des și sunt distribuite la scară largă pe social media.

00:30 – 00:50

Continuați cu a doua parte a activității, explicându-le că acum vor încerca să discearnă informațiile adevărate de cele false. Folosiți Anexa 6 sau creați propria listă de mituri. Puteți tipări Anexa 6 pentru fiecare elev sau pe grupuri sau o puteți proiecta (Slide-urile 5, 6, 7, 8, 9 – Prezentare PPT) lucrând împreună cu clasa pe aceste mituri sau adevăruri despre schimbările climatice. Citiți fiecare mit și întrebați-i pe elevi dacă este adevărat sau fals. Dați-le răspunsurile corecte și explicațiile suplimentare pentru fiecare dintre afirmații. După activitate, sugerează-le elevilor să ia lista cu ei și să își roage părinții, bunicii, prietenii și vecinii să răspundă la întrebări cu Adevărat/Fals, iar ora următoare să discuteți rezultatele.

00:50 – 00:60

Finalizează aceasta lecție folosind **Harta Interconectarilor de Risc Global a Forumului Economic al Lumii** pentru a face un rezumat. Asociază riscurile cu ODD-urile. <http://reports.weforum.org/global-risks-2019/survey-results/global-risks-landscape-2019/> Elevii vor vedea că toate ODD-urile sunt interconectate și universale. Puteți folosi drept exemplu:

- La ce alte riscuri pot contribui temperaturile și vremea extremă? Vremea extremă poate fi asociată cu ODD 13, dar poate fi asociată și cu criza de hrană menționată de ODD 2, care este în strânsă legătură cu criza apei de la ODD 6, dar și cu ODD 3 și ODD 15 și așa mai departe.

Concluzia pe care o propunem pentru această activitate este "Schimbare pentru schimbările climatice" (slide-ul 10 din prezentarea Power Point). Motive pentru a te implica și pentru a face schimbări – citate (le puteți citi) din ultimul raport privind Convenția Cadru a Națiunilor Unite privind schimbările climatice.

Sursa: <https://content.yudu.com/web/2y3n2/0A2y3n3/GEO6/html/index.html?origin=reader>

 Publicați pe platforma rezultatele activității cu miturile despre schimbările climatice.

IDEI PENTRU ACȚIUNILE URMĂTOARE

Această activitate poate fi folosită pentru a aprofunda activitatea “Schimbări climatice – vreau să vă cunosc” sau poate fi folosită în locul etapelor de vizionare a videoclipului “Schimbări climatice 1 la 1 cu Bill Nye” sau în locul etapei finale de folosire a “Hărții Interconectarilor”.

Explicați elevilor că efectul de seră a existat dintotdeauna, asigurând temperatura mai ridicată a Pământului față de temperatura pe care ar avea-o fără atmosferă. Energia de la soare ajunge pe Pământ și îl încălzește. Pământul reflectă aceasta energie și o schimbă în energie infra-roșie (căldură). Datorită gazelor de seră prezente în atmosferă, care acoperă pământul ca o pătură, o parte din energia reflectată este blocată și nu părăsește Pământul niciodată. Astfel Pământul este mult mai cald decât alte planete care nu au atmosferă.

În 1896, chimistul suedez Svante Arrhenius a prezis că activitatea industrială va avea în cele din urmă impact asupra climei globale. De atunci, numeroase experimente de laborator, precum și măsurători atmosferice, au dovedit prognosticul său. Înainte de Revoluția industrială, care a început la mijlocul secolului al XVIII-lea, economia depindea mai ales de agricultura și comerțul la scară mică. Ulterior, progresele în tehnologie, construcția pe scară largă a fabricilor, producția colosală și agricultura mecanizată la scară largă au dus la creșterea poluării și la producerea de gaze cu efect de seră, cum ar fi dioxidul de carbon, oxizii de azot, freonul și metanul, care captează energia solară, astfel contribuind la creșterea temperaturii atmosferei Pământului. Acest fenomen se numește „efect de seră”.

Modelul Pământului: Construiți un model al Pământului luminat de soare atunci când căldura reflectată este absorbită de părți din atmosferă.

1. Asigurați-vă că aveți materialele necesare pentru experiment: borcane, termometre, o lampă și folie de polietilenă.
2. Puneți un termometru în fiecare borcan. Acoperiți unul dintre borcane cu folie (aceasta va reprezenta concentrația crescută de „gaze cu efect de seră” care acoperă Pământul).
3. Iluminați cele două borcane în același mod folosind două lămpi la fel de puternice așezate la 20-30 de centimetri distanță (acestea vor reprezenta soarele).
4. Înregistrați creșterea temperaturii la fiecare cinci minute timp de aproximativ o jumătate de oră. Comparați și comentați rezultatele. Repetați experimentul după ce ați pus un număr egal de cuburi de gheață în cele două borcane. De asemenea, puteți adăuga câteva pietre pentru a simula creșterea nivelului apei care rezultă din topirea calotelor glaciare.
5. Discutați diferențele observate la ambele borcane.

Experimentul este preluat din manualul profesorilor “Connections”, Saint Paul.

Discutați cu elevii și ghidați discuția cu următoarele întrebări:

- Care vor fi consecințele posibile pentru planeta noastră dacă încălzirea globală continuă? (Topirea calotelor glaciare la poli și de pe munții înalți, creșterea nivelului apei din oceanul planetar, mai multe inundații, catastrofe naturale etc.) Scrieți răspunsurile pe tablă. Înmânează copii ale fișei tehnice privind schimbările climatice. Cereți unui voluntar să citească textul. După aceea, cereți elevilor să-și împărtășească gândurile și sentimentele

Fișă tehnică

- Temperaturile medii la nivel global au crescut cu 0,4 până la 0,6 grade Celsius de la sfârșitul secolului XIX.
- Cei mai calzi 10 ani ai secolului XX au avut loc în ultimii 15 ani.
- 1998 a fost cel mai cald an înregistrat până acum.
- Precipitațiile la nivel mondial au crescut cu aproximativ un procent.
- Stratul de zăpadă din emisfera nordică și gheața plutitoare din Oceanul Arctic au scăzut recent.
- Nivelul global al mării a crescut cu 15-20 de centimetri în ultimul secol. Aproximativ 2-5 centimetri din creștere au rezultat din topirea ghețurilor și încă 2-7 centimetri din extinderea oceanului planetar, un efect al temperaturilor mai ridicate ale oceanului.

Ce să fac?

Organizați o sesiune de brainstorming. Care sunt modalitățile posibile pentru a reduce amenințarea încălzirii globale și a schimbărilor climatice? (Revitalizarea pădurilor pentru procesarea dioxidului de carbon în exces, transformarea deșeurilor organice în compost în loc să fie arse, utilizarea rezonabilă a automobilelor și alegerea bicicletelor și a transportului public, utilizarea eficientă a energiei acasă etc.)

Scrieți sugestiile pe tablă și cereți elevilor să împărtășească ceea ce au învățat la școală cu familiile lor. Lăsați familiile să se gândească la modalități posibile de îmbunătățire a eficienței energetice a gospodăriei, la cumpărături conștiente, utilizarea mijloacelor de transport în comun etc.

- Organizați activități (cum ar fi plantarea copacilor) și asigurați-vă că aveți un plan concret pentru a avea grijă de ei în viitor.

SUGESTII DE ADAPTARE PENTRU ELEVII MAI MICI

Puteți folosi următorul videoclip: <https://www.youtube.com/watch?v=v8unGCTWUWI>

Vocabularul sub lumina reflectoarelor (a se folosi în loc de "Asocieri corecte")

Elevii vizionează videoclipul și sunt apoi grupați în perechi. Fiecare pereche primește o listă de cuvinte. Când văd sau aud unul dintre cuvintele de pe listă menționat în videoclip, îl subliniază pe listă. Scopul este să sublinieze toate cuvintele de pe lista lor.

Lista: *Vremea, clima, dioxid de carbon, CO₂, planeta Pământ, atmosferă, ciclul carbonului, efect de seră, gaze cu efect de seră, energie, combustibili fosili, temperatură, furtuni, inundații, secetă*

Schimbările climatice: fapte, mituri și știri false

Elevii urmăresc videoclipul din nou și de această dată după ce îl vizionează invitați-i să își împărtășească gândurile despre informațiile pe care le oferă videoclipul și să pună orice întrebare.

CONEXIUNI CĂTRE ALTE ACTIVITĂȚI ALE PACHETULUI EDUCATIV NR. 2

- ORICARE ALTĂ ACTIVITATE DIN PACHETUL EDUCATIV

CONEXIUNI CĂTRE ALTE ACTIVITĂȚI ALE PACHETULUI EDUCATIV NR. 1

- ORICARE ALTĂ ACTIVITATE DIN PACHETUL EDUCATIV
- 1.1 "EU PARTICIP", 1.2 "FII INCLUZIV", 1.3 "EU APARTIN"

REFERINȚE:

Activitatea "**Asocieri corecte**" folosește ca surse:

Quiz

<https://www.natgeokids.com/uk/discover/geography/general-geography/what-is-climate-change/>

<https://www.earthday.org/climate-change-quiz/>

<http://gettingthepicture.info/glossary/>

Fairtrade

<http://www.fairtrade.org.uk/schools>

Activitatea "**Schimbări climatice: date, mituri și știri false**" folosește ca sursă:

<https://www.wwf.org.uk/updates/10-myths-about-climate-change>

și <https://www.earthday.org/climate-change-quiz/>

ANEXA 4 – Asocieri corecte - TERMENI CHEIE ȘI DEFINIȚII

1	Procesul prin care gazele din atmosferă captează căldura soarelui	
2	Tipurile de gaze care captează căldura soarelui în atmosferă	
3	Un gaz cu efect de seră cu denumirea chimică CO ₂	
4	Când temperatura medie pe Pământ este din ce în ce mai ridicată	
5	Cuvântul științific pentru "aer"	
6	Gazele cu efect de seră cauzate de activitatea umană	
7	Un sistem de animale și plante care trăiesc împreună	
8	Când un tip de plantă sau animal dispăre complet	
9	A fi capabil să anticipezi, să te pregătești și să răspunzi la evenimente climatice periculoase	
10	Ceva ce oamenii fac sau la care contribuie	
11	Terenurile, pădurile, sursele de energie și mineralele existente în mod natural care pot fi utilizate de oameni	
12	Un combustibil natural, cum ar fi gazul natural sau cărbunele, format în trecutul geologic din resturile de viețuitoare	
13	Când pământul fertil devine deșert, de obicei ca urmare a secetei sau a defrișărilor	
14	Cantitatea de CO ₂ degajată în atmosferă ca urmare a activității unei persoane, a unei organizații sau a comunității	
15	Un tratat global pentru combaterea schimbărilor climatice	
16	O perioadă prelungită de precipitații scăzute și uscăciune generală	
17	O scădere a pH-ului oceanului cauzată de absorbția dioxidului de carbon din aer	

<i>Ecosistem</i>	<i>Resurse naturale</i>	<i>Încălzirea globală</i>	<i>Gaze cu efect de seră</i>	<i>Atmosferă</i>	<i>Extincție</i>
<i>Deșertificare</i>	<i>Acordul de la Paris 2016</i>	<i>Amprenta de carbon</i>	<i>Dioxidul de carbon</i>	<i>Reziliență climatică</i>	<i>Acidificarea oceanelor</i>
<i>Combustibil fosil</i>	<i>Emisii</i>	<i>Activitatea umană</i>	<i>Secetă</i>	<i>Efectul de seră</i>	

Odată ce elevii au terminat asocierile, le puteți verifica folosind lista de mai jos.

Asocieri corecte – răspunsurile corecte

1	Procesul prin care gazele din atmosferă captează căldura soarelui	<i>Efectul de seră</i>
2	Tipurile de gaze care captează căldura soarelui în atmosferă	<i>Gaze cu efect de seră</i>
3	Un gaz cu efect de seră cu denumirea chimică CO ₂	<i>Dioxidul de carbon</i>
4	Când temperatura medie pe Pământ este din ce în ce mai ridicată	<i>Încălzirea globală</i>
5	Cuvântul științific pentru "aer"	<i>Atmosferă</i>
6	Gazele cu efect de seră cauzate de activitatea umană	<i>Emisii</i>
7	Un sistem de animale și plante care trăiesc împreună	<i>Ecosistem</i>
8	Când un tip de plantă sau animal dispăre complet	<i>Extincție</i>
9	A fi capabil să anticipezi, să te pregătești și să răspunzi la evenimente climatice periculoase	<i>Reziliență climatică</i>
10	Ceva ce oamenii fac sau la care contribuie	<i>Activitatea umană</i>
11	Terenurile, pădurile, sursele de energie și mineralele existente în mod natural care pot fi utilizate de oameni	<i>Resurse naturale</i>
12	Un combustibil natural, cum ar fi gazul natural sau cărbunele, format în trecutul geologic din resturile de viețuitoare	<i>Combustibil fosil</i>
13	Când pământul fertil devine deșert, de obicei ca urmare a secetei sau a defrișărilor	<i>Deșertificare</i>
14	Cantitatea de CO ₂ degajată în atmosferă ca urmare a activității unei persoane, a unei organizații sau a comunității	<i>Amprenta de carbon</i>
15	Un tratat global pentru combaterea schimbărilor climatice	<i>Acordul de la Paris 2016</i>
16	O perioadă prelungită de precipitații scăzute și uscăciune generală	<i>Secetă</i>
17	O scădere a pH-ului oceanului cauzată de absorbția dioxidului de carbon din aer	<i>Acidificarea oceanelor</i>

ANEXA 5 – Date cheie despre schimbările climatice

1. Schimbarea climei este ceva nou pentru planeta Pământ?	Nu, schimbările climatice s-au produs dintotdeauna.
2. Care este caracteristica principală a schimbărilor climatice pe care le simțim acum?	O creștere mare a temperaturii Pământului.
3. Cu cât a crescut temperatura Pământului în ultimul secol?	Cu 1,2 până la 1,4 grade Fahrenheit sau 0,6, respectiv 0,7 grade Celsius.
4. Ce cred 97% din oamenii de știință care studiază schimbările climatice că reprezintă cauza principală a creșterii temperaturii pe Pământ?	Activitatea umană.
5. Ce se elimină în atmosferă în urma activităților umane, cum ar fi arderea combustibililor fosili?	Gaze cu efect de seră.
6. Cu cât a crescut temperatura oceanelor începând cu anul 1969?	Cu 0.2 grade Celsius sau 0.3 grade Fahrenheit.
7. Cu cât la sută a crescut nivelul de aciditate a oceanului planetar începând cu secolul 18?	Cu un procent de 30%.
8. Câți kilometri cubi de gheață a pierdut Antarctica între anii 2002 și 2005?	Aproximativ 58 kilometri cubi sau 36 miliarde cubice de gheață.
9. Care sunt câteva dintre semnele îngrijorătoare ale schimbărilor climatice?	Fenomene extreme ale vremii cum ar fi: dezastre naturale, inundații, tornade, valuri de căldură.
10. Dați un exemplu de acțiune individuală pe care am putea să o facem fiecare dintre noi.	Putem recicla și refolosi anumite lucruri sau putem folosi transportul în comun; putem să oprim aparatele electronice și electrocasnice atunci când nu le folosim, să consumăm mai puțină carne, să mâncăm mai multe legume cultivate natural, să împărtășim cunoștințele și grija noastră cu ceilalți.
11. Ce provoacă majoritatea schimbărilor climatice naturale ale Pământului?	Variațiile orbitale ale Pământului.
12. Câți oameni se bazează pe ocean pentru a-și asigura necesarul zilnic de proteine?	1 miliard de oameni

ANEXA 6 – Distrugem mituri!
Schimbările climatice – să separăm faptele de ficțiune

Reducerea cantității de alimente irosite este o modalitate de a reduce emisiile de gaze cu efect de seră.	A	Mai mult de o treime din alimentele produse la nivel global nu ajung niciodată la masă. O parte din aceste alimente irosite se strică în tranzit, iar altă parte este aruncată de consumatori. În timpul producerii, recoltei, transportului și ambalării alimentelor irosite, sunt emise peste 3,3 miliarde de tone de dioxid de carbon.
Oamenii de știință nu se pot pune de acord asupra faptului că schimbările climatice sunt reale și că sunt produse de activitatea umană.	F	97 la sută (chiar mai mulți) dintre oamenii de știință care studiază clima sunt de acord că schimbările climatice snt cauzate cel mai probabil de activitatea umană. Aproape 200 de organizații științifice de pe glob au publicat declarații care susțin public această părere.
Statele Unite ale Americii sunt principalul producător de CO2 (dioxid de carbon).	F	Potrivit EPA (Agenția pentru Protecția Mediului a SUA), China este în prezent principalul emițător de dioxid de carbon, nivelul generat reprezentând 30% din emisiile globale de carbon. Statele Unite ocupă locul al doilea în topul emițătorilor cu 15%.
Clima Pământului a trecut prin schimbări dintotdeauna.	A	Pe parcursul istoriei de 4,5 miliarde de ani a Pământului, clima s-a schimbat foarte mult. Acest lucru este adevărat, însă încălzirea rapidă pe care o vedem în zilele noastre nu poate fi explicată prin ciclurile naturale de încălzire și răcire ale planetei. Genul de schimbări care s-ar întâmpla în mod normal pe parcursul a sute de mii de ani, se întâmplă acum în decenii.
Acțiunile animalelor contribuie la schimbările climatice.	A	Poate nu vă vine să credeți dar obiceiurile alimentare ale vacilor contribuie la emisia gazelor cu efect de seră. La fel ca noi, când vacile mănâncă, gazul metan se acumulează în sistemul lor digestiv și este eliberat. Imaginați-vă că sunt aproape 1,5 miliarde de vaci care eliberează gaze în atmosferă, cu siguranță se adună o cantitate mare!
Energia regenerabilă este doar o schemă pentru a face bani.	F	Multă lume crede că energia regenerabilă este costisitoare, dar acest lucru pur și simplu nu este adevărat! Energia solară și cea eoliana produse pe continent sunt cele mai ieftine moduri de generare a energiei electrice; ceea ce înseamnă că energia pe care o produc este mai ieftină decât utilizarea combustibililor nucleari, gaze și a combustibililor fosili. Costurile cu sursele regenerabile au scăzut mai repede decât ar fi putut prevedea cineva. Și totuși, guvernul susține în continuare combustibilii fosili poluanți.
Cumpărarea de produse "Fairtrade"/"comerț echitabil" poate ajuta la combaterea schimbărilor climatice.	A	Achiziționarea de produse Fairtrade vă poate ajuta să vă asigurați că un fermier primește un salariu corect. Acest lucru înseamnă că își pot acoperi costurile, câștiga suficienți bani pentru a avea un nivel de trai decent și pot investi în fermele lor pentru a-și menține cultura sănătoasă, fără a fi nevoie să recurgă la metode de agricultură ieftine, care pot dăuna mediului.
Folosirea sistemului de "Drive In/Thru" la restaurante este o opțiune mai prietenoasă cu mediul pentru că este mai rapid.	F	Evitați cât de mult puteți restaurantele de tip Drive Thru! Dacă alegeți să mergeți într-un restaurant de tip fast-food, parcați întotdeauna mașina și să mergeți înăuntru, în loc să stați într-o coloană de mașini cu motorul pornit și poluant. Sau mai bine, nu consumați mâncare de tip fast-food.
Este o idee bună "să întreb" copacii despre schimbările climatice.	A	Deoarece copacii sunt sensibili la condițiile climatice locale, cum ar fi ploaia și temperatura, aceștia pot oferi oamenilor de știință câteva informații despre cum era climatul din zonă în trecut. De exemplu, inelele de copac cresc de obicei mai mult în anii călduroși și umezi și sunt mai subțiri în anii când este rece și uscat. Dacă copacul a trecut prin condiții stresante, cum ar fi o secetă, acesta ar putea crește cu greu în acei ani.
Urșii polari patinează pe gheață subțire încă din anul 1979.	A	Informațiile de la sateliții NASA ne arată că în fiecare vară, o anumită porțiune din gheața arctică se topește și se micșorează, aceasta atingând cel mai mic nivel în luna septembrie. Apoi, când vine iarna, suprafața de gheață crește din nou. Dar din 1979, porțiunea de gheață observată în luna septembrie a devenit din ce în ce mai mică și din ce în ce mai subțire. Deci, chiar și o creștere mică a temperaturii poate avea un efect uriaș în câțiva ani.
Produsele croșetate sunt bune pentru planetă.	A	Dacă avem ceva mai multe pulovere din materiale naturale în șifonier înseamnă că putem seta termostatul cu câteva grade mai jos atunci când este frig. Puloverele, păturile și șosetele sunt bune pentru tine și mai bune pentru planetă.

PLANUL DE LECȚIE 1

SCHIMBĂRILE CLIMATICE
ȘI DIMENSIUNEA UMANĂ

PLANUL DE LECȚIE 1	SCHIMBĂRILE CLIMATICE ȘI DIMENSIUNEA UMANĂ
TITLU:	CE SE ÎNTÂMPLĂ PE PĂMÂNT?
VÂRSTA GRUPULUI:	11-18 ani
DURATA ESTIMATĂ:	5 minute pentru pregătire 60 de minute pentru implementare
MATERIALE:	<p>Calculator, video-proiector, boxe sau o tablă de scris interactivă, conexiune la Internet, hârtie A4 sau hârtie reciclată tăiată în bucăți mici, pixuri sau creioane</p> <p>De pregătit în avans: tipăriți sau proiectați pe ecran (opțiunea verde recomandată a fi aleasă oricând este posibil)</p> <p>Anexa 7 de tipărit pentru fiecare elev sau proiectată (Slide 13)</p>
CERINȚE PENTRU SALA DE CLASĂ:	Scaune sau mobilier mobil și spațiu pentru grupuri de lucru
OBIECTIVE:	<ul style="list-style-type: none"> • O mai bună înțelegere a costurilor umane ale schimbărilor climatice • Explorarea capacității diferitelor țări de a răspunde cu soluții • Dezvoltarea sentimentului de empatie • Înțelegerea motivelor pentru care este nevoie urgentă de a lua măsuri
COMPETENȚELE CHEIE ALE EDUCAȚIEI PENTRU CETĂȚENIE GLOBALĂ	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Competențe de gândire sistemică ☒ Competențe de anticipare ☒ Competențe normative ☐ Competențe strategice ☒ Competențe de învățare prin colaborare ☒ Competențe de gândire critică ☒ Competențe de conștientizare de sine ☒ Competențe de rezolvare integrată a problemelor
DISCIPLINES	<ul style="list-style-type: none"> • Geografie • Științe • Religie • Arte • Consiliere și orientare • Educație pentru sănătate
ODD VIZATE	<p>ODD 4 – Educație de calitate</p> <p>ODD 6 – Apă curată și igienă</p> <p>ODD 11 – Orașe și comunități durabile</p> <p>ODD 13 – Acțiune climatică</p> <p>ODD 16 – Pace, justiție și instituții puternice</p> <p>ODD 17 – Parteneriate pentru ODD-uri</p>
Descrierea activităților:	
00:00 – 00:20	<p>Ce se întâmplă cu planeta noastră? Costul umanitar (Slide-urile 11-12 din prezentarea PPT)</p> <p>Această activitate îi ajută pe participanți să descopere care sunt diferențele în materie de capacitate de reziliență în fața dezastrelor naturale ale țărilor dezvoltate, precum SUA, și a altora mai puțin dezvoltate, precum Mozambic.</p> <p>Prima parte: Reziliență</p> <p>Arătați-le elevilor imaginea din Slide-ul 11 cu Statele Unite ale Americii și imaginea cu Ciclonul Idai din Slide-ul 12 și puneți următoare întrebare: "După inundații, ce credeți că s-a întâmplat în următoarele 24 de ore?"</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cine a reacționat? • Cum au reacționat? • Unde s-au dus oamenii? • Credeți că au avut polițe de asigurări pentru sănătate și pentru bunurile lor? • Ce servicii au fost disponibile pentru ei? <p>Subliniați principalele concluzii și continuați cu a doua parte.</p>

00:20 – 00:60

Partea a 2-a: Răspunsul la calamități**Dezvoltarea empatiei și înțelegerea diferențelor.**

Fiecare participant primește o Matrice a Empatiei (anexa 7/Slide 13) și un număr, 1 sau 2, pe care trebuie să-l rețină. Explicați elevilor că vor urmări două videoclipuri scurte despre consecințele Ciclonului Idai și ale Uraganului Florence. Explicați că în fiecare dintre cazuri, viețile tuturor oamenilor din regiunile afectate au fost schimbate pentru totdeauna. Apoi redați 2 videoclipuri cu Ciclonul Idai

[https://www.youtube.com/watch?v=TVJdW-qDJ5o\(02:27\)](https://www.youtube.com/watch?v=TVJdW-qDJ5o(02:27)) și Uraganul Florence <https://www.youtube.com/watch?v=jDi4DZGVsfc>. (2:15)

După ce au văzut videoclipurile, rugați-i pe elevii cu numărul 1 să își închipuie că sunt în locul Juliei Louise sau al unui dintre copiii ei, iar pe cei cu numărul 2 să își închipuie că sunt în locul reporteritei din SUA. Rugați-i să se gândească la cum ar fi fost dacă s-ar fi aflat acolo în timpul ciclonului sau al uraganului. Ce emoții ar fi simțit? Folosind Matricea Empatiei, elevii trebuie să scrie ce ar FACE, GÂNDI și SIMȚI.

Discutați împreună despre diferențele în ceea ce privește modul în care o țară dezvoltată și bogată reușește să se pregătească pentru și să gestioneze dezastrele în comparație cu alte țări.

 Publicați pe platformă scurte știri despre impactul pe care schimbările climatice îl au asupra vieții din orașul/comunitatea voastră.

IDEI PENTRU ACȚIUNILE URMĂTOARE**SUGESTII DE ADAPTARE PENTRU ELEVII MAI MICI****Compararea imaginilor**

- Arătați-le elevilor cele două imagini cu Uraganul Florence și Ciclonul Idai (Slide-uri 11 și 12 sau oricare alte două imagini comparative cu dezastre cauzate de fenomene extreme de vreme). Rugați-i pe elevi:
 - Să descrie ce văd în imagine
 - Să enumere aspecte asemănătoare și diferențe între cele două imagini
- Dați-le elevilor câteva informații despre fiecare fenomen și rugați-i să numească țară la care se referă fiecare aspect menționat.

Dezvoltarea de empatie

- Arătați elevilor imagini (puteți căuta pe Google "Ciclonul Idai" și "Uraganul Florence") ale acestor două dezastre naturale sau împrăștiati-le pe podea. Elevii lucrează împreună în perechi sau în echipe de trei-patru persoane pentru a găsi adjective și expresii care descriu modul în care imaginile îi fac să se simtă sau cum s-ar simți dacă ar locui în locurile afectate de acele dezastre.

CONEXIUNI CĂTRE ALTE ACTIVITĂȚI ALE PACHETULUI EDUCATIV NR. 2

- ORICARE ALTĂ ACTIVITATE DIN PACHETUL EDUCATIV

CONEXIUNI CĂTRE ALTE ACTIVITĂȚI ALE PACHETULUI EDUCATIV NR. 1

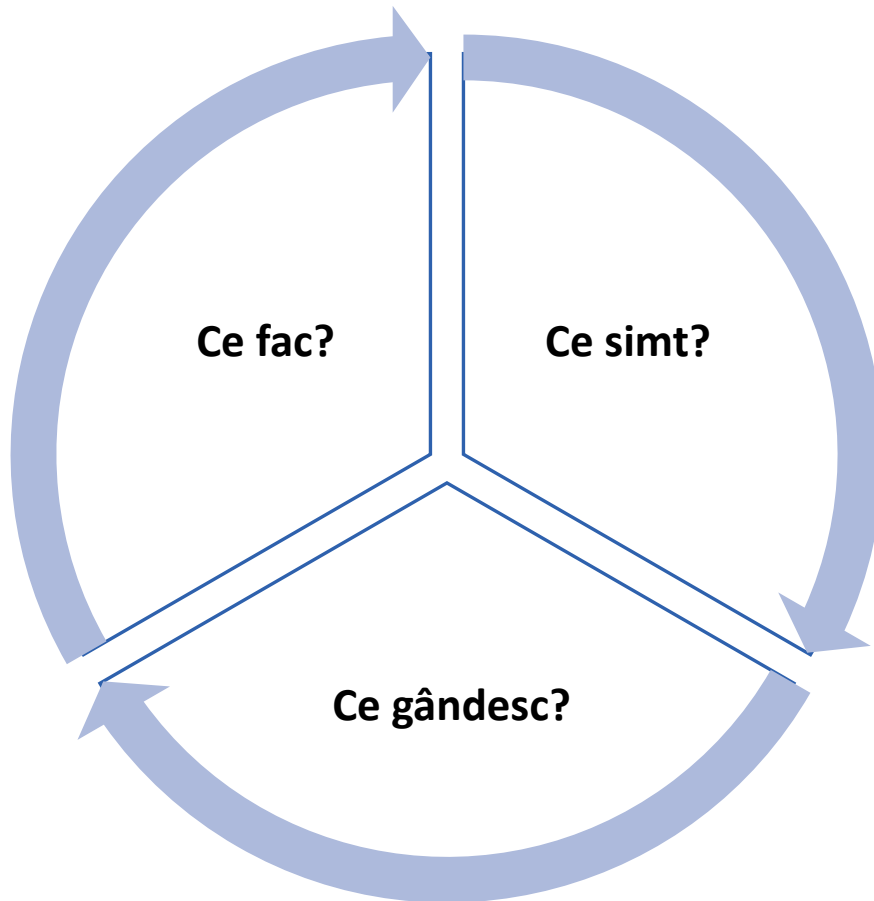
- ORICARE ALTĂ ACTIVITATE DIN PACHETUL EDUCATIV
- 1.1 "EU PARTICIP", 1.2 "FII INCLUZIV", 1.3 "EU APARTIN"

REFERINȚE:

Activitatea "Ce se întâmplă pe Pământ" este inspirată de:
<https://www.oxfam.org.uk/education/resources/cyclone-idai>

Anexa 7 – Matricea empatiei

Gândește-te cum ar fi să te afli în locul uneia dintre persoanele care au suferit în urma acestui dezastru natural. Imaginează-ți ce emoții ai trăi. Scrie mai jos ce ai GÂNDI, SIMȚI și FACE.

PLANUL DE LECȚIE 1	SCHIMBĂRILE CLIMATICE ȘI DIMENSIUNEA UMANĂ
TITLU:	ÎN PIELEA LOR
VÂRSTA GRUPULUI:	11-18 ani
DURATA ESTIMATĂ:	5 minute pentru pregătire 60 de minute pentru implementare
MATERIALE:	<p>Calculator, video-proiector, boxe, conexiune la Internet sau o tablă de scris interactivă</p> <p>De pregătit în avans: tipăriți sau proiectați pe ecran (opțiunea verde recomandată a fi aleasă oricând este posibil)</p> <p>Anexa 8 x 1 exemplar – decupați cartonașele cu roluri și păstrați lista pentru a citi afirmațiile</p> <p>Anexa 9 – tipărită pentru fiecare elev – dacă decideți să faceți activitatea de follow-up</p>
CERINȚE PENTRU SALA DE CLASĂ:	Scaune sau mobilier mobil și spațiu pentru grupuri de lucru
OBIECTIVE:	<ul style="list-style-type: none"> • O mai bună înțelegere a costurilor umane cauzate de schimbările climatice • Creșterea gradului de empatie • Înțelegerea factorilor de vulnerabilitate și a modului în care schimbările climatice sunt mai intens resimțite de comunitățile vulnerabile
COMPETENȚELE CHEIE ALE EDUCAȚIEI PENTRU CETĂȚENIE GLOBALĂ	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Competențe de gândire sistemică ☒ Competențe de anticipare ☒ Competențe normative ☐ Competențe strategice ☐ Competențe de învățare prin colaborare ☒ Competențe de gândire critică ☒ Competențe de conștientizare de sine ☒ Competențe de rezolvare integrată a problemelor
DISCIPLINES	<ul style="list-style-type: none"> • Geografie • Religie • Consiliere și orientare • Educație civică • Educație pentru sănătate • Literatura română • Limbi și literaturi străine
ODD VIZATE	<p>ODD 1 – Fără sărăcie</p> <p>ODD 3 – Sănătate și bunăstare</p> <p>ODD 4 – Educație de calitate</p> <p>ODD 5 - Apă curată și sanitație</p> <p>ODD 8 – Muncă decentă și creștere economică</p> <p>ODD 10 – Inegalități reduse</p> <p>ODD 11 – Orașe și comunități durabile</p> <p>ODD 13 – Acțiune climatică</p>
Descrierea activităților:	
00:00 – 00:10	<p>Explicați-le elevilor că vor juca un joc de simulare în timpul căruia vor avea rolul unor persoane care au cunoscut consecințele dezastrelor naturale cauzate de schimbările climatice.</p> <p>Oferiți fiecărui elev un rol diferit (anexa 8 - tipăriți foaia de rol de două ori pentru grupuri mai mari de 18 persoane) și rugați-i să îl citească cu atenție.</p> <p>Este important pentru ei să realizeze că știința din spatele schimbărilor climatice este foarte solidă și îngrijorătoare, dar că poveștile care arată costurile umane ale schimbărilor climatice sunt la fel de puternice și de interesante.</p>

00:10 – 00:40

După ce toată lumea a primit și a citit rolul, verificați dacă există întrebări sau cuvinte pe care nu le înțeleg. După ce totul este clar, rugați-i să închidă ochii și, dacă aveți posibilitatea, puneți muzică liniștitoare și invitați-i să își imagineze viața personajului respectiv în timp ce citiți următoarele întrebări. Subliniați faptul că nu trebuie să vorbească, ci doar să își dea răspunsuri în gând și să își imagineze cât mai detaliat viața personajului lor.

- *Cum a fost copilăria ta? În ce fel de casă ai locuit? Ce fel de jocuri ai jucat? Ce fel de muncă au făcut părinții tăi?*
- *Cum este viața ta de zi cu zi? Unde socializezi? Ce faci dimineața, după-amiază, seara?*
- *Ce stil de viață ai? Unde locuiești? Câți bani câștigi în fiecare lună? Ce faci în timpul liber? Ce faci în vacanțe?*
- *Ce te emoționează și de ce te temi?*

Acum rugați-i pe elevi să nu vorbească absolut deloc în timp ce se aliniază unul lângă celălalt (ca și cum ar crea o linie de pornire). Spuneți participanților că veți citi o listă de afirmații. De fiecare dată când pot răspunde „da” la afirmație, ar trebui să facă un pas înainte. În caz contrar, ar trebui să rămână pe loc și să nu se miște.

Citiți afirmațiile (anexa 9) una câte una. Faceți o pauză după fiecare afirmație pentru a le permite oamenilor să se gândească, să facă pasul înainte și să privească în jur pentru a vedea la ce distanță sunt unii de alții.

La final invitați-i pe toți să verifice distanța la care sunt unii de ceilalți, cine a rămas în urmă, cine a avansat cel mai mult. Apoi, acordă-le câteva minute ca să poată ieși din rol înainte de a trece la fază de analiză în plen.

00:40 – 00:60

Faza de analiză:

Este important să subliniați că elevii nu mai joacă un rol și că sunt ei înșiși. Puteți chiar să le dați ocazia să își strige propriul nume tare toți odată. Ghidați discuția:

Ce s-a întâmplat cu personajul tău? De ce există această situație? Care sunt consecințele schimbărilor climatice asupra vieții tale, asupra sănătății tale, familiei, libertății de expresie, participării? Care au fost consecințele în locul în care ați trăit? La ce te face să te gândești termenul migrație climatică? Unde a avut consecințe? În ce țări? Credeți că țările în curs de dezvoltare sunt cele mai responsabile pentru schimbările climatice? Cum este posibil ca ceea ce fac țările dezvoltate să aibă impact asupra țărilor în curs de dezvoltare? Ce spune asta cu privire la alegerile pe care le facem aici? Pot alegerile noastre la nivel local să aibă un impact la scară globală? Aveți exemple? Care este legătura dintre drepturile omului și ODD-uri? Cine credeți că poate acționa pentru materializarea ODD-urilor? Ce înseamnă să acționezi împotriva schimbărilor climatice? Credeți că puteți face ceva pentru a îmbunătăți situația? Cum? (scrieți soluțiile pe tabla albă) Puteți găsi ODD-uri printre aceste soluții? Care? Poți fi inspirat de ODD-uri și să găsești alte soluții? În ce mod afectează celelalte ODD-uri realizarea ODD-ului 13? Pot avea schimbările climatice alte consecințe asupra vieții de pe Pământ altele decât asupra omului și asupra drepturilor acestuia? Ce consecințe poate avea asupra biodiversității? Ce se întâmplă când o specie dispare?

Dacă vă rămâne timp, explicați în continuare:

Conform statisticilor publicate de Centrul de monitorizare a deplasărilor interne, în fiecare an, începând cu anul 2008, în medie 26,4 milioane de persoane din întreaga lume au fost strămutate forțat de inundații, furtuni de vânt, cutremure sau secetă. Asta înseamnă că în fiecare secundă o persoană este forțată să se mute. În funcție de frecvența și amploarea marilor catastrofe naturale care apar, există fluctuații semnificative în numărul total de persoane strămutate de la un an la altul. Totuși tendința din ultimele decenii a fost în creștere. Mulți găsesc refugiu în propria țară, dar unii sunt nevoiți să plece în străinătate. Odată cu schimbările climatice, numărul „refugiaților climatici” va crește în viitor.

Până în prezent, răspunsul național și internațional la această provocare a fost limitat, iar protecția oferită persoanelor afectate rămâne inadecvată. Situația acestor persoane este cu atât mai grea cu cât nu există nici o definiție clară pentru această categorie de oameni – deși termenul de „refugiat climatic” este adesea folosit – prin urmare drepturile lor nu sunt protejate prin Convenția privind refugiații din 1951. Aceasta din urmă are efecte numai cu privire la persoanele pentru care există o amenințare reală a fi persecutate în țara lor de origine din cauza rasei, religiei, naționalității, apartenenței la un anumit grup social sau a opiniei politice și nu pot sau nu doresc să caute protecție în țările lor de origine. Deși până acum Uniunea Europeană nu a recunoscut formal refugiații climatici, aceasta și-a exprimat îngrijorarea din ce în ce mai mare și a luat măsuri pentru a sprijini și dezvolta reziliența în țările potențial afectate de riscul legat de climă.

Dacă timpul vă permite, încheiați lecția cu acest videoclip: https://www.youtube.com/watch?time_continue=79&v=d6ijhQn_ww4 (04:13 minute) „Fețele migrației”. Elevii vor fi impresionați să vadă că unele dintre rolurile din joc erau de fapt povești reale ale oamenilor. Invitați-i să reflecteze: ce se poate întâmpla cu tine? Ai fost vreodată în situația de a fi obligat să te muți din casa ta? Ați auzit de astfel de cazuri? Invitați elevii să împărtășească experiențe și povești personale pe care le cunosc.

 Publicați pe site articole sau știri despre modul în care schimbările climatice ar putea avea sau au deja consecințe asupra viații din orașul/comunitatea ta.

IDEI PENTRU ACȚIUNILE URMĂTOARE

Pentru a explora migrația cauzată de schimbările climatice, invitați elevii să folosească Harta de povești Esri la ei acasă și să completeze Anexa 9. Harta poate fi găsită aici: <http://storymaps.esri.com/stories/2017/climate-migrants/index.html>

O versiune mai avansată a fișei de lucru din Anexa 9 poate fi găsită aici: <http://www.thehumanimprint.com/wp-content/uploads/2017/01/Climate-Migrant-Worksheet.pdf>

SUGESTII DE ADAPTARE PENTRU ELEVII MAI MICI

„În pielea lor”

- Adaptați rolurile astfel încât să fie mai ușor de înțeles pentru ei.
- În loc să le ceri să facă un pas de fiecare dată când pot răspunde cu „da” la o afirmație, îi puteți așeza într-un cerc și puteți pune o pungă mare de bomboane ambalate individual (poate fi o idee bună să folosiți fructe sau dulciuri fără zahăr sau organice) în mijlocul cercului. Spuneți-le că de fiecare dată când pot răspunde cu „da” la o afirmație, au voie să ia o bomboană și să o mănânce la sfârșitul jocului. Aceasta este, de asemenea, o soluție bună în cazul în care nu există suficient spațiu pentru a alinia elevii sau pentru a se mișca.
- În partea de analiză a activității, utilizați câteva imagini cu persoane sau locuri sau conținut vizual pentru a susține faptele.

CONEXIUNI CĂTRE ALTE ACTIVITĂȚI ALE PACHETULUI EDUCATIV NR. 2

- ORICARE ALTĂ ACTIVITATE DIN PACHETUL EDUCATIV

CONEXIUNI CĂTRE ALTE ACTIVITĂȚI ALE PACHETULUI EDUCATIV NR. 1

- ORICARE ALTĂ ACTIVITATE DIN PACHETUL EDUCATIV
- 1.1 “EU PARTICIP”, 1.2 “FII INCLUZIV”, 1.3 “EU APARTIN”

REFERINȚE:

Activitatea “În pielea lor” este inspirată de activitatea “Fă un pas în față” – din Manualul pentru Educație pentru drepturile omului cu tineri - Compass – al Consiliului Europei

Anexa 8
CARTONAȘE CU ROLURI

<p>Lucy: Ai ajuns într-o tabără din sudul Malawi pentru persoanele refugiate. Ai 17 ani și ai născut după ce ai mers 12 kilometri pentru a scăpa de inundații.</p>	<p>Clara: Ai băut apă din fântânile contaminate din Beira, Mozambic. Ești unul dintre primii oameni care au fost diagnosticați cu holeră.</p>
<p>Francine: Ești un medic care lucrează cu Organizația Medici fără Frontiere. Lucrezi într-una dintre taberele de ajutor. Ajutorul tău constă în a te asigura că există acces la asistență medicală de urgență pentru persoanele aflate în nevoie.</p>	<p>Tsepo: Ești un băiat de 14 ani salvat dintr-un internat școlar din Zimbabwe. Nu știi dacă membrii familiei tale încă mai sunt în viață. Liniile de curent electric și căile de comunicare au fost distruse.</p>
<p>Rhys: Ești un voluntar care ajută în urma dezastrelor în Sawnsea. Ajuți la distribuirea porțiilor de alimente și a filtrelor de apă cu barca în zonele izolate în urma inundațiilor.</p>	<p>Sugesh: Ești un tată de 30 de ani. Toată familia ta a murit în urma unui ciclon. Ai o barcă cu vâsle și e nevoie de tine pentru a livra porțiile de alimente și pentru a salva oamenii rămași izolați în urma inundațiilor.</p>
<p>Monoara: Ești o croitoreasă de 23 de ani din Kurigram, Bangladesh. Satul tău a fost inundat de nenumărate ori, ceea ce a dus la creșterea șomajului și a deficitului de alimente. Casa ta este grav afectată de inundațiile din acest an.</p>	<p>Wolde: ești un bărbat de 28 de ani din Etiopia. Ești al optulea din 16 copii și lucrezi în ferma mică a tatălui tău. Ferma a fost afectată dramatic de secetă, iar recoltele tale nu mai pot susține nevoile minime de trai ale familiei tale.</p>
<p>Gani: ți-ai pierdut soțul după ce un ciclon devastator a lovit satul. Foamea mătura această zonă și bandiții înarmați au atacat fermierii și au furat recolta care era deja mult redusă. Oamenii fug.</p>	<p>Ramon: ai avut o afacere înfloritoare în agricultură, dar după ce o viitură a distrus întreaga regiune, ți-ai pierdut ferma și nu știi unde se află soția și cei doi copii, întrucât s-au pierdut în timpul inundației.</p>
<p>Sara: locuiești într-o zonă care a fost afectată de inundații. Inundațiile au provocat, de asemenea, un deficit de apă potabilă, iar bălțile de apă stătută au devenit terenuri excelente de reproducere pentru țânțari. Ai avut febră și dureri de cap în ultimele două zile și crezi că este posibil să fi fost infectată cu virusul Dengue.</p>	<p>Silja: ești o voluntară din Europa care lucrează pentru un ONG care livrează medicamente și servicii medicale de bază pentru oamenii care au nevoie.</p>

<p>Alison: Ești fiica unui ambasador american și locuiești în Republica Central Africană unde tatăl tău a fost detașat.</p>	<p>Makita: Ești o tânără din Africa care lucrează ca model în lumea modei. Călătorești peste tot în lume și ai o carieră de succes.</p>
<p>Diana: Ești proprietara unei afaceri de import-export de mare succes.</p>	<p>Rafel: ai fost trezit de sunetul vântului și imediat după aceea apa a năvălit în casă. Ai reușit doar să-ți iei copiii și să fugi într-o zonă care se află pe un teren mai înalt.</p>
<p>Halima: ești o mamă de 30 de ani și ai trei copii. Ai fost obligată să migrezi în Somalia din cauza secetei. Nu te poți întoarce acasă pentru că acolo nu ai putea să procuri suficientă hrană pentru a-ți hrăni familia.</p>	<p>Rubia: casa în care locuiai a fost inundată, dar nu știi unde să te duci și ce să faci. Tu, soțul tău și cei trei copii ai voștri ați ajuns în această casă în urmă cu cinci ani, după ce v-ați pierdut propria locuință și terenul agricol în urma unei dezastru natural.</p>

Anexa 8 - Lista de afirmații

- Mă simt în siguranță în locul în care sunt.
- Mă pot baza pe sistemul social și de justiție.
- Am o locuință decentă cu telefon și televizor.
- Pot continua să trăiesc în acest loc.
- Sunt cu familia mea.
- Situația actuală nu mă îngrijorează.
- Nu am întâmpinat niciodată dificultăți financiare grave.
- Știu unde să apelez la sfaturi și ajutor dacă am nevoie.
- Am protecție socială și medicală adecvată pentru nevoile mele.
- Pot pleca în vacanță o dată pe an.
- Pot invita prieteni la cină acasă.
- Am o viață interesantă și sunt încrezător cu privire la viitorul meu.
- Simt că pot studia și urma profesia pe care mi-o doresc.
- Pot participa la un seminar internațional în străinătate.
- Pot să merg la cinema sau la teatru cel puțin o dată pe săptămână.
- Nu mă tem pentru viitorul copiilor mei.
- Pot să cumpăr haine noi cel puțin o dată la trei luni.
- Pot folosi și beneficia de Internet.
- Nu mă tem de consecințele schimbărilor climatice.

Anexa 9
POPULAȚIA CARE MIGREAZĂ DIN CAUZA CLIMEI

Instrucțiuni: Folosiți harta pentru povești creată de echipa de povestitori ESRI (<http://storymaps.esri.com/stories/2017/climate-migrants/index.html>) pentru a răspunde/discuta despre următoarele probleme legate de pericolele climatice și de migrația provocată de acestea.

Ce este un "migrant climatic"?

Enumerați câteva exemple de amenințări de mediu care cauzează migrația oamenilor?

Care sunt cele două comunități de pe coasta Alaskăi care au fost forțate să se mute din cauza mai multor amenințări de mediu?

Cum plănuiește națiunea Kiribati, localizată în mijlocul Pacificului, să facă față creșterii nivelului mării?

Numiți 2 alte locuri din Pacific care sunt amenințate de schimbările climatice.

- _____
- _____

În India, fluviile Gange și Brahmaputra formează cea mai mare deltă din lume. De ce este această zonă una dintre cele mai amenințate zone de pe planetă?

Care este populația statului Dhaka în prezent, ca urmare a migrației masive din ultimii peste 25 de ani?

Oamenii din Siria, care acum este distrusă de război, au avut parte de o secetă foarte lungă care a început în 1997 și s-a terminat în anul

Țările dezvoltate, cum sunt Statele Unite ale Americii, se confruntă și ele cu amenințări climatice cum ar fi creșterea nivelului mării. Numiți două regiuni din SUA care se confruntă cu această amenințare.

- _____
- _____

De ce sunt aceste țări, cum este SUA, mai pregătite să facă față schimbărilor climatice decât țările mai puțin dezvoltate?

PLANUL DE LECȚIE 1	
SCHIMBĂRILE CLIMATICE ȘI DIMENSIUNEA UMANĂ	
TITLU:	
VÂRSTA GRUPULUI:	11-18 ani
DURATA ESTIMATĂ:	5 minute pentru pregătire 60 de minute pentru implementare
MATERIALE:	Calculator, video-proiector, boxe, conexiune la Internet sau o tablă de Calculator, video-proiector, boxe, conexiune la Internet sau o tablă de scris interactivă, hârtie A4 (sau hârtie reciclată), creioane/pixuri De pregătit în avans: tipăriți sau proiectați pe ecran (opțiunea verde recomandată a fi aleasă oricând este posibil) Anexa 10 – tipărită pentru fiecare grup Anexa 11 – tipărită pentru fiecare grup
CERINȚE PENTRU SALA DE CLASĂ:	Scaune sau mobilier mobil și spațiu pentru grupuri de lucru
OBIECTIVE:	<ul style="list-style-type: none"> • O mai bună înțelegere a costurilor umanitare ale schimbărilor climatice • Explorarea capacității de răspuns și a rezilienței țărilor în față evenimentelor climatice • Dezvoltarea empatiei • Înțelegerea motivelor pentru care este nevoie de acțiune imediată
COMPETENȚELE CHEIE ALE EDUCAȚIEI PENTRU CETĂȚENIE GLOBALĂ	☒ Competențe de gândire sistemică ☒ Competențe de anticipare ☒ Competențe normative ☐ Competențe de gândire strategică ☒ Competențe de gândire critică ☒ Competențe de conștientizare de sine ☒ Competențe de rezolvare integrată a problemelor
DISCIPLINES	<ul style="list-style-type: none"> • Geografie • Religie • Desen și artă • Consiliere și orientare • Educație pentru sănătate • Limbi și literaturi străine
ODD VIZATE	ODD 4 – Educație de calitate ODD 6 – Apa curată și sanitație ODD 11 – Orașe și comunități durabile ODD 13 – Acțiune climatică ODD 16 – Pace, justiție și instituții eficiente ODD 17 – Parteneriate pentru realizarea obiectivelor
Descrierea activităților:	
00:00 – 00:03	<p>Explicați că această activitate se concentrează pe consecințele schimbărilor climatice asupra unei comunități și explorează mai detaliat impactul și consecințele reale asupra vieții la nivelul comunității. Scopul este de a vedea consecințele specifice și concrete ale schimbărilor climatice într-o comunitate de pe Pământ. Profesorii sunt liberi să aleagă orice studiu de caz pe care îl consideră relevant. Cel oferit aici ca exemplu se concentrează pe Lesotho.</p> <p>Asigurați-vă că imprimați (Anexa 10) sau proiectați studiul de caz (Slide-urile 14 și 15), astfel încât elevii să-l poată citi. Consultați sugestiile de adaptare pentru mai multe studii de caz și articole de știri.</p>

00:03 – 00:08	<p>Împărțirea pe grupe: Rugați elevii să se ridice în picioare. Spuneți-le că vine o furtună ușoară și că trebuie să se adăpostească. Adăposturile disponibile pot găzdui doar două persoane, astfel încât atunci când profesorul spune „Adăpostiți-vă” trebuie să formeze grupuri de câte două persoane. Apoi, furtuna ușoară se transformă într-o adevărată furtună cu tunete, fulgere și ploi abundente iar elevii trebuie să meargă spre un adăpost mai rezistent care poate găzdui trei persoane - formează grupuri de trei persoane. În cele din urmă, furtuna s-a transformat într-un uragan, așa că trebuie să meargă la adăposturi speciale care pot găzdui până la cinci persoane (pot fi acceptate și grupuri de patru sau trei persoane). Odată ce s-au grupat, rugați-i să rămână în acest grup și să găsească un loc unde să lucreze împreună. Dați o copie a studiului de caz fiecărui grup sau proiectați-l pe perete.</p>
00:08 – 00:20	<p>Dați-le aproximativ 5 minute pentru a citi studiul de caz și 5 minute pentru a discuta cele două întrebări în cadrul grupului. Mergeți la fiecare grup și întrebați dacă există întrebări sau ceva ce nu înțelege.</p>
00:20 – 00:40	<p>Dați fiecărui grup "matricea vulnerabilității" - anexa 11 – sau proiectați-o (Slide 16) și rugați-i să completeze formularul. După ce au terminat, cereți grupurilor să își prezinte rezultatele în plen sau cereți fiecărui grup să se alăture altuia și să discute studiile de caz în grupuri mai mari. Dacă veți considera că îi ajută, scrieți următoarele întrebările de ghidare pe tablă sau proiectați-le:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Te-a surprins ceva în studiile de caz pe care le-ai citit? • Ce face ca unele comunități să fie vulnerabile? • În ce mod schimbările climatice cresc vulnerabilitatea comunităților sărace? • Cine suferă cel mai mult în urma consecințelor schimbărilor climatice? • Dacă s-ar întâmpla asta cu tine și familia ta, cum ai vrea să reacționeze alții? Cine crezi că te-ar ajuta? • Cum putem ajuta sau face ceva? <p>După ce fiecare grup a prezentat concluziile principale, le puteți recapitula scriindu-le pe tablă.</p>
00:40 – 00:50	<p>Dacă timpul vă permite, puteți să le explicați mai multe:</p> <p>Conform statisticilor publicate de Centrul de monitorizare a deplasărilor interne, în fiecare an, începând cu anul 2008, în medie 26,4 milioane de persoane din întreaga lume au fost strămutate forțat de inundații, furtuni de vânt, cutremure sau secetă. Asta înseamnă că în fiecare secundă o persoană este forțată să se mute. În funcție de frecvența și amploarea marilor catastrofe naturale care apar, există fluctuații semnificative în numărul total de persoane strămutate de la un an la altul. Totuși tendința din ultimele decenii a fost în creștere. Mulți găsesc refugiu în propria țară, dar unii sunt nevoiți să plece în străinătate. Odată cu schimbările climatice, numărul „refugiaților climatici” va crește în viitor. Până în prezent, răspunsul național și internațional la această provocare a fost limitat, iar protecția oferită persoanelor afectate rămâne inadecvată. Situația acestor persoane este cu atât mai grea cu cât nu există nici o definiție clară pentru această categorie de oameni – deși termenul de „refugiat climatic” este adesea folosit – prin urmare drepturile lor nu sunt protejate prin Convenția privind refugiații din 1951. Acesta din urmă are efecte numai cu privire la persoanele pentru care există o amenințare reală a fi persecutate în țara lor de origine din cauza rasei, religiei, naționalității, apartenenței la un anumit grup social sau a opiniei politice și nu pot sau nu doresc să caute protecție în țările lor de origine. Deși până acum Uniunea Europeană nu a recunoscut formal refugiații climatici, aceasta și-a exprimat îngrijorarea din ce în ce mai mare și a luat măsuri pentru a sprijini și dezvolta reziliența în țările potențial afectate de riscul legat de climă.</p>

00:50 – 00:60

Dacă timpul vă permite, încheiați lecția cu acest videoclip: <https://www.youtube.com/watch?v=zuc38-Q6TBs&t=397s> (08:10 minute) "Masă pentru 9 miliarde: promovarea rolului Europei în creșterea justiției alimentare și climatice în lume" și folosiți următoarele întrebări pentru reflecție: se întâmplă deja la noi? Care sunt consecințele? Rugați-i pe elevi să împărtășească povești personale sau despre care au auzit.

 Publicați scurte articole despre modul în care schimbările climatice afectează deja viața în comunitatea sau orașul vostru.

IDEI PENTRU ACȚIUNILE URMĂTOARE

Pentru a explora în detaliu migrația climatică puteți folosi Esri Storymap. <http://storymaps.esri.com/stories/2017/climate-migrants/index.html>

Îi puteți ruga pe elevi să își întrebe părinții, bunicii și prietenii despre propriile povești legate de migrație sau fenomene extreme pe care le-au experimentat și să le prezinte pe cele mai interesante ora următoare.

SUGESTII DE ADAPTARE PENTRU ELEVII MAI MICI

Arătați-le elevilor următorul videoclip <https://www.youtube.com/watch?v=NIPI7ha3meI> și discutați cu ei termenii cheie. Rugați-i să se gândească la situații despre care au auzit când oamenii au trebuit să părăsească locul în care se născuseră sau dacă au experimentat vreodată așa ceva. Concentrați-vă asupra a ceea ce au simțit, a ceea ce au gândit și a ceea ce au făcut. Discutați despre un studiu de caz - o versiune mai simplificată - în plen și explicați matricea de vulnerabilitate prin evidențierea modului în care un eveniment duce la celălalt și cum împreună acestea cresc vulnerabilitatea unei anumite comunități.

Alte studii de caz și articole de știri - puteți adapta activitatea oferind fiecărui grup un studiu de caz diferit pentru a lucra. Trebuie doar să vă asigurați că adaptați matricea vulnerabilității (anexa 11).

Studii de caz și link-uri către știri

Articole în limba română:

Ciclonele Idai din Mozambic: <https://www.digi24.ro/stiri/externe/mapamond/dezastru-amplu-un-ciclone-a-omorat- peste-1-000-de-oameni-in-africa-imagini-impresionante-cu-ravagiile-1113716>

Ciclonele Kenneth: <https://www.digi24.ro/stiri/externe/mapamond/mozambic-lovit-de-o-noua-furtuna-devastatoare-dupa-ciclonele-care-a-ucis- peste-500-de-oameni-1122735>

Ciclonele Fani: <https://www.mediafax.ro/externe/ciclonele-fani-zeci-de-morti-si-sute-de-mii-de-sinistrati-oras-cu-o-importanta-religioasa-majora-devastat-de-furtuna-in-india-video-18113722>

Seceta din Lesotho: <https://www.green-report.ro/49-de-milioane-de-oameni-afectati-de-seceta-in-sudul-africii/>

Articole în limba engleză:

India Cyclone Fani <https://www.bbc.co.uk/news/world-asia-48160096>

USA <https://www.nytimes.com/2019/03/21/climate/climate-change-flooding.html>

Lesotho <http://ls.one.un.org/content/unct/lesotho/en/home/humanitarian-efforts.html>

<https://www.theguardian.com/environment/ng-interactive/2018/dec/21/deadly-weather-the-human-cost-of-2018s-climate-disasters-visual-guide>

CONEXIUNI CĂTRE ALTE ACTIVITĂȚI ALE PACHETULUI EDUCATIV NR. 2

- ORICARE ALTĂ ACTIVITATE DIN PACHETUL EDUCATIV

CONEXIUNI CĂTRE ALTE ACTIVITĂȚI ALE PACHETULUI EDUCATIV NR. 1

- ORICARE ALTĂ ACTIVITATE DIN PACHETUL EDUCATIV
- 1.1 "EU PARTICIP", 1.2 "FII INCLUZIV", 1.3 "EU APARTIN"

REFERINȚE:

www.oxfam.org

Anexa 10

Studiu de caz: Criza climatică – Cine suferă cel mai mult?

Impactul secetei cauzate de El Nino în anul 2016 asupra unei familii din Lesotho

În decembrie 2015, Guvernul din Lesotho a declarat stare de urgență din cauza secetei cauzate de El Nino (fenomen climatic din Oceanul Pacific) care a devastat culturile și recoltele în 2015 și 2016.

Programul Alimentar Mondial (PAM) a lansat o operațiune de urgență prin care, în martie 2016, a ajutat aproximativ 200.000 de persoane aflate în risc de foamete, oferindu-le asistență în bani. Din cauza secetei El Nino, cei mai săraci membri ai comunității au fost și cei mai vulnerabili și au suferit cel mai mult.

Citiți povestea doamnei Ramotobo.

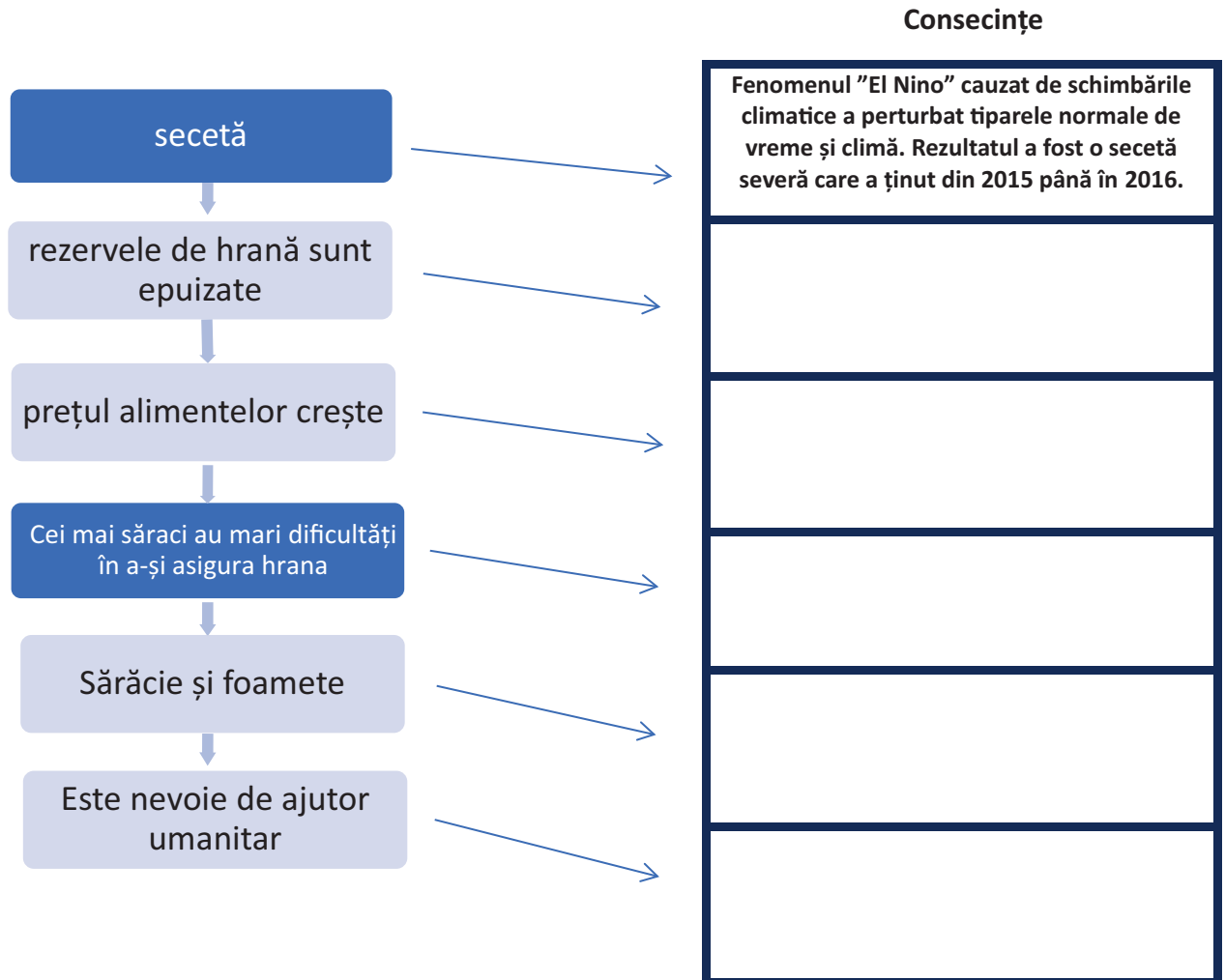
Care sunt consecințele acestor evenimente care li s-au întâmplat ei și familiei ei din cauza secetei?

Doamna Ramotobo (83 de ani) este o bunică care locuiește cu nepoții ei, orfani de ambii părinți, într-un sat de la poalele districtului Maseru. Ea deține o mică bucată de pământ unde crește diverse culturi pentru a le vinde și a-și hrăni familia. Seceta a distrus culturile și fără a avea posibilitatea de a obține un venit, familia a rămas cu foarte puțin mâncare disponibilă și foarte puțini bani. Fiul ei cel mai mare este un fermier bun, dar a trebuit să părăsească satul. Acum locuiește și lucrează în Africa de Sud, o țară vecină, unde există locuri de muncă. Alegând să plece peste graniță, el poate câștiga bani pentru a trimite acasă familiei lui. Multe dintre familiile din acest sat și din Lesotho se află într-o situație similară. Aceasta înseamnă că toate îndatoririle de a avea grijă de casă, de a îngriji familia, de a îngriji terenul și de a îngriji animalele devin responsabilitatea exclusivă a femeilor și a copiilor.

Doamna Ramotobo primește pensie. Înainte de secetă, ea folosea acest venit pentru a plăti școala pentru cel mai mare dintre nepoții ei, întrucât învățământul secundar nu este gratuit în Lesotho. Acum va trebui să-și folosească pensia pentru a cumpăra mâncare. Nepotul ei nu va mai putea merge la școală. Lesotho are chiar și în condiții obișnuite o rată mare de abandon școlar la ciclul secundar. Având în vedere povara suplimentară pe care a adus-o El Nino, multe familii nu își pot permite să plătească taxele școlare, iar impactul pe termen lung al acestei rate în creștere a abandonului școlar este extrem de îngrijorător.

Pentru a-și îmbunătăți situația, doamna Ramotobo a primit bani prin Programul Alimentar Mondial. Acest ajutor în bani a contat foarte mult și ea a putut folosi banii pentru a crea condiții mai sustenabile pentru ea și pentru familia ei. Rezultatele unui dezastru natural atât de devastator au consecințe de anvergură.

Vulnerabilitatea în fața șocurilor climatice – Impactul lui "El Nino"

Cum credeți că a folosit doamna Ramotobo ajutorul în bani primit prin Programul Alimentar Mondial, pentru a-și îmbunătăți situația și pentru a crea condiții mai sustenabile de trai pentru familia ei?

PLANUL DE LECȚIE 2

**SCHIMBĂRILE CLIMATICE
ȘI DIMENSIUNEA DE MEDIU**

PLANUL DE LECȚIE 2	SCHIMBĂRILE CLIMATICE ȘI DIMENSIUNEA DE MEDIU
TITLU:	PLANETA NOASTRĂ DIVERSĂ
VÂRSTA GRUPULUI:	11-18 ani
DURATA ESTIMATĂ:	5 minute pentru pregătire 60 de minute pentru implementare
MATERIALE:	Tablă sau flipchart, markere, hârtie A4 (sau hârtie reciclată), creioane/pixuri, un ghem de sfoară, foarfecă
CERINȚE PENTRU SALA DE CLASĂ:	Scaune sau mobilier mobil și spațiu pentru grupuri de lucru
OBIECTIVE:	<ul style="list-style-type: none"> • Dezvoltarea cunoștințelor despre ce înseamnă biodiversitatea • Înțelegerea modului în care schimbările climatice afectează și vor afecta biodiversitatea • Înțelegerea motivelor pentru care este nevoie de acțiune imediată
COMPETENȚELE CHEIE ALE EDUCAȚIEI PENTRU CETĂȚENIE GLOBALĂ	☒ Competențe de gândire sistemică ☒ Competențe de anticipare ☒ Competențe normative ☐ Competențe de gândire strategică ☒ Competențe de gândire critică ☒ Competențe de conștientizare de sine ☒ Competențe de rezolvare integrată a problemelor
MATERII	Geografie Științele naturii Biologie
ODD-uri VIZATE	ODD 13 – Acțiune climatică ODD 14 – Viața acvatică ODD 15 – Viața terestră
Descrierea activităților:	
00:00 – 00:05	<p>Energizer - cereți elevilor să se ridice și să formeze un cerc. Aveți nevoie de doi voluntari pe care rugați-i să rămână la mijloc. Pentru acest joc elevii se vor transforma în „pești”, „foci” și „urși polari”. Exemplificați fiecare personaj și fiți cât mai dramatici posibil pentru a face jocul distractiv:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pești - se mișcă foarte încet și nu-și pot lua picioarele de pe sol; • Focile - se mișcă foarte repede și scot sunetele specifice unei foci; • Urșii polari - țin mâinile amenințător deasupra capului, nu sunt nici lenți, nici rapizi și scot sunete specifice unui urs. <p>Explicați că în acest joc urșii polari mănâncă doar focile, iar focile mănâncă numai pește. Toți încep ca pești, cu excepția celor doi voluntari. Unul va fi o focă, iar celălalt un urs polar. Rugați-i să stea în colțuri opuse ale camerei. Obiectivul ursului polar este să prindă focile, în timp ce focile vor să prindă pește și să scape de urșii polari, iar peștii vor să scape de foci și să îi ajute pe urșii polari. Odată ce un pește este prins de o focă (persoana care este focă o atinge pe o alta care este pește), peștele se transformă într-o focă și trebuie să scape de ursul polar și să vâneze alți pești. Odată ce o focă este prinsă de un urs polar, aceasta se transformă într-un urs polar. Jocul se încheie când sunt prinși toți peștii și toate focile. După terminarea jocului, cereți tuturor să se întoarcă pe scaunele sau în băncile lor.</p>
00:05 – 00:35	<p>Oare ce știm despre biodiversitate?</p> <p>Dați fiecărui elev un post-it sau o bucată mică de hârtie (dacă e posibil hârtie reciclată, opțiune verde) și apoi scrieți cuvântul „biodiversitate” pe tablă sau proiectați Slide-ul 17 și rugați-i pe elevi să scrie pe hârtie ce cred că înseamnă cuvântul. După câteva secunde sau odată ce vedeți că toată lumea a scris ceva, rugați-i să formeze perechi și să discute între ei despre ce au scris, încercând să ajungă la o definiție comună. După un minut, rugați fiecare pereche să comunice răspunsul și scrieți-le pe tablă sau pe flipchart.</p>

De asemenea, puteți aduna toate bucățile de hârtie pe birou sau pe podea (sau lipiți-le pe tablă) și încercați să le grupați. Acum veți avea câteva variante care definesc tema principală, "biodiversitatea" în conformitate cu conceptele cheie pe care elevii le au în legătură cu acest concept.

Explicați definiția cuvântului „biodiversitate” (Slide 17):

Biodiversitatea poate fi definită drept „varietatea vieții vegetale și animale de pe planetă, sau dintr-un anumit habitat, un nivel înalt al acestei varietăți fiind considerat important și de dorit.”

Termenul „biodiversitate” este cel mai frecvent utilizat pentru a înlocui termenii mai clar definiți și stabiliți, cum ar fi diversitatea speciilor și bogăția speciilor.

Definiții alternative. Biologii definesc cel mai adesea biodiversitatea drept „totalitatea genelor, a speciilor și a ecosistemelor care constituie viața pe pământ”. Un avantaj al acestei definiții este că pare să descrie majoritatea circumstanțelor și prezintă o viziune unificată a tipurilor tradiționale de varietăți biologice identificate anterior.

00:35 – 00:45 Vizionați videoclipul „Cum afectează schimbările climatice biodiversitatea” <https://www.youtube.com/watch?v=XFmovUAWQUQ&t=89s> (12:06 minute)

• Discutați videoclipul în clasă: ce elemente adaugă videoclipul la ceea ce elevii știu deja? Ce i-a surprins cel mai mult? Erau conștienți de impactul schimbărilor climatice asupra pierderii biodiversității?

00:45 – 00:55 **Rețeaua vieții**

Rugați elevii să stea într-un cerc. Explicați-le că trebuie să construiască un model al rețelei vieții de pe planeta noastră. Începeți. Țineți ghemul de sfoară în mână și spuneți cu voce tare numele unei plante verzi, de exemplu o varză. Țineți de capătul sforii și aruncați ghemul unei persoane din cerc, care trebuie să îl prindă! Acum există o linie dreaptă formată de sfoară între voi. Această persoană trebuie să numească un animal care mănâncă varză, de exemplu, o omidă. Apoi ține de sfoară și aruncă ghemul unei a treia persoane din cerc. Această a treia persoană trebuie să se gândească la un animal care mănâncă omizi, de exemplu, o pasăre sau, dacă știe, poate spune o specie de pasăre, cum ar fi o mierlă. Apoi aruncă mingea la o a patra persoană. Continuați jocul, astfel încât ghemul de sfoară să treacă pe la fiecare persoană din cerc, până când ați creat o plasă de fire încrucișate care reprezintă „rețeaua vieții de pe Pământ” și toată lumea ține de sfoară.

Cereți unei singure persoane să tragă ușor de sfoară. Puneți următoarele întrebări: Câți dintre voi ați simțit asta? Au fost mai mulți cei care au simțit față de cei care nu au simțit?

Luați foarfeca și rugați-i pe elevi să dea exemple concrete de factori sau acțiuni care dăunează acestei rețele de viață, de exemplu, seceta sau tăierea pădurilor.

Pentru fiecare exemplu, tăiați unul dintre fire. Opriti jocul când au fost tăiate mai multe legături și continuați cu etapa de analiză:

Analiză

Ce se întâmplă când eliminăm o legătură din ecosistem? Poate sistemul să reziste la pierderea acestor legături? Ce se va întâmpla până la urmă cu un sistem care devine din ce în ce mai puțin complex? Sunt schimbările mai grave atunci când sistemul este compus din mai multe legături sau când are mai puține părți? De ce? Este un ecosistem complex mai stabil sau mai puțin stabil decât un ecosistem simplu?

Mai mult, explicați că ritmul rapid în care speciile dispar în zilele noastre este estimat de experți la a fi între de 1.000 și de 10.000 de ori mai mare decât ritmul natural de dispariție. Acești experți estimează că între 0,01 și 0,1% dintre toate speciile vor dispărea în fiecare an. Dacă numărul total minim estimat de specii existente pe Pământ este corect - adică există aproximativ 2 milioane de specii diferite pe planeta noastră, atunci înseamnă că între 200 și 2.000 de specii vor dispărea în fiecare an.

Dacă numărul total maxim estimat de specii existente este corect - adică există 100 de milioane de specii diferite care coexistă pe planeta noastră - atunci între 10.000 și 100.000 de specii dispar în fiecare an.

📌 **Împărtășiți pe platformă reacțiile elevilor la videoclipuri și ce i-a surprins cel mai mult.**

IDEI PENTRU ACȚIUNILE URMĂTOARE

Ce știți cu adevărat despre biodiversitate? Dacă doriți să explorați în continuare termenul „biodiversitate”, puteți să folosiți acești termeni și definiții:

- diversitate taxonomică (de obicei măsurată la nivelul diversității speciilor)
- diversitatea ecologică (adesea privită din perspectiva diversității ecosistemice)
- diversitatea morfologică (care provine din diversitatea genetică și diversitatea moleculară)
- diversitate funcțională (care este o măsură a numărului de specii funcționale disparate în cadrul unei populații (de exemplu, mecanism de alimentare diferit, motilitate diferită, prădător față de pradă etc.) Această construcție pe mai multe niveluri este în concordanță cu studiile lui Datman și Lovejoy.

Videoclip-uri recomandate:

- De ce biodiversitatea este importantă
<https://www.youtube.com/watch?v=ZPIFyoVubE0>
- Cum afectează schimbările climatice biodiversitatea?- <https://www.youtube.com/watch?v=Xra87liAopM> (11:08 minute)
- Cum afectează schimbările climatice animalele? (2:12 minute)
<https://www.youtube.com/watch?v=9h7P8gWpolQ>

Idei pentru acțiune:

- În curtea școlii sau mobilizând autoritățile locale, organizați o acțiune de plantare de pomi, pentru a îmbogăți mediul în care trăiți. Dacă această activitate se desfășoară într-o zonă publică și este organizată ca un eveniment cu grupuri organizate, va avea un impact mai mare.

SUGESTII DE ADAPTARE PENTRU ELEVII MAI MICI

- video 1: Cum afectează schimbările climatice animalele? | GlobalIdeas - <https://www.youtube.com/watch?v=9h7P8gWpolQ> (2:12 minute)
- video 2: Încălzirea globală - Videoclip educativ pentru copii - <https://www.youtube.com/watch?v=E6zW43U7yqM> (3:13 minute)

CONEXIUNI CĂTRE ALTE ACTIVITĂȚI ALE PACHETULUI EDUCATIV NR. 2

- ORICARE ALTĂ ACTIVITATE DIN PACHETUL EDUCATIV

CONEXIUNI CĂTRE ALTE ACTIVITĂȚI ALE PACHETULUI EDUCATIV NR. 1

- ORICARE ALTĂ ACTIVITATE DIN PACHETUL EDUCATIV
- 1.1 "EU PARTICIP", 1.2 "FII INCLUZIV", 1.3 "EU APARTIN"

REFERINȚE

- http://wwf.panda.org/our_work/biodiversity/biodiversity/
- <http://wwf.panda.org/>

TITLU:	ÎN APĂRAREA VIEȚII PE PĂMÂNT
VÂRSTA GRUPULUI:	11-18 ani
DURATA ESTIMATĂ:	5 minute pentru pregătire 60 de minute pentru implementare
MATERIALE:	Calculator, video-proiector, boxe sau o tablă de scris interactivă, conexiune la Internet, o hartă a lumii (în format fizic sau proiectată) De pregătit în avans: tipăriți sau proiectați pe ecran (opțiunea verde recomandată a fi aleasă oricând este posibil) Anexa 12 – 1 exemplar – decupați fiecare definiție Anexa 13 – 1 exemplar – decupați animalele și păstrați descrierea Anexa 14 – 1 exemplar pentru fiecare grup sau proiectată (Slide 19) Anexa 15 - de proiectat (Slide 20)
CERINȚE PENTRU SALA DE CLASĂ:	Scaune sau mobilier mobil și spațiu pentru grupuri de lucru
OBIECTIVE:	<ul style="list-style-type: none"> • Dezvoltarea cunoștințelor despre ce înseamnă biodiversitatea • Înțelegerea modului în care schimbările climatice afectează și vor afecta biodiversitatea • Înțelegerea motivelor pentru care este nevoie de acțiune imediată
COMPETENȚELE CHEIE ALE EDUCAȚIEI PENTRU CETĂȚENIE GLOBALĂ	☒ Competențe de gândire sistemică ☒ Competențe de anticipare ☒ Competențe normative ☐ Competențe de gândire strategică ☒ Competențe de gândire critică ☒ Competențe de conștientizare de sine ☒ Competențe de rezolvare integrată a problemelor
MATERII	Geografie Științele naturii Biologie
ODD-uri VIZATE	ODD 13 – Acțiune climatică ODD 14 – Viața acvatică ODD 15 – Viața terestră

Descrierea activităților:

00:00 – 00:20

Ce știm cu adevărat despre biodiversitate?

Tipăriți și decupați definițiile din Anexa 12. Împărțiți elevii în opt grupuri și dați fiecărui grup o definiție. Rugați-i să o citească cu atenție și să decidă împreună pentru ce termen este definiția. Spune-le că trebuie să găsească un singur cuvânt. Dați-le aproximativ 1 minut ca să găsească termenul. După ce toate grupurile au răspuns, cereți-le să citească mai întâi definiția și apoi să spună termenul pe care ei consideră că îl definește.

Explicați că toate sunt definiții pentru același termen, biodiversitate, (Slide 17) deși unele ar putea fi mai filozofice, în timp ce altele mai practice, dar toate exprimă același lucru. Termenul „biodiversitate” este cel mai frecvent utilizat pentru a înlocui termenii mai clar definiți și stabiliți, cum ar fi diversitatea speciilor și bogăția speciilor. Biologii definesc cel mai adesea biodiversitatea drept „totalitatea genelor, a speciilor și a ecosistemelor care constituie viața pe pământ”. Un avantaj al acestei definiții este că pare să descrie majoritatea circumstanțelor și prezintă o viziune unificată a tipurilor tradiționale de varietăți biologice identificate anterior.

Vizionați videoclip-ul „Cum afectează schimbările climatice biodiversitatea” <https://www.youtube.com/watch?v=XFmovUAWQUQ&t=89s> (12:06 minute)

• Discutați videoclipul în clasă: ce elemente adaugă videoclipul la ceea ce elevii știu deja? Ce i-a surprins cel mai mult? Erau conștienți de impactul schimbărilor climatice asupra pierderii biodiversității?

00:20 – 00:45

Să facem un tur în jurul lumii

Explicați că ritmul rapid în care speciile dispar în zilele noastre este estimat de experți la a fi între de 1.000 și de 10.000 de ori mai mare decât ritmul natural de dispariție. Acești experți estimează că între 0,01 și 0,1% dintre toate speciile vor dispărea în fiecare an. Dacă numărul total minim estimat de specii existente pe Pământ este corect - adică există aproximativ 2 milioane de specii diferite pe planeta noastră, atunci înseamnă că între 200 și 2.000 de specii vor dispărea în fiecare an. Dacă numărul total maxim estimate de specii existente este corectă - adică există 100 de milioane de specii diferite care coexistă pe planeta noastră - atunci între 10.000 și 100.000 de specii dispar în fiecare an.

Spuneți-le elevilor că vor face o plimbare pe tot globul, în care vor trebui să găsească specii pe cale de dispariție de pe toate continentele. Explicați că termenul „pe cale de dispariție” are mai multe niveluri în funcție de cât de mare este riscul (Slide 18): “animale aflate în risc critic de dispariție”, “animale pe cale de dispariție” și “animale vulnerabile”. Iată cum sunt definite aceste niveluri:

PERICOL CRITIC DE DISPARIȚIE:

Specie considerată a se confrunta cu un risc extrem de ridicat de dispariție în sălbăticie.

PERICOL DE DISPARIȚIE:

Specie considerată a se confruntă cu un risc foarte mare de dispariție în sălbăticie.

VULNERABILE

Specie considerată a se confruntă cu un risc ridicat de dispariție în sălbăticie.

Până în prezent, peste 96.500 de specii au fost puse pe Lista Roșie și peste 26.500 dintre acestea sunt amenințate cu dispariția.

Împărțiți elevii în grupuri mici (2-3 persoane) și dați fiecărui grup două sau trei imagini cu animale pe cale de dispariție (le puteți folosi pe cele din Anexa 13, sau puteți folosi altele). Rugați-i să se gândească dacă știu numele animalului și de unde provine acesta. Dați fiecărui grup o hartă a lumii (Anexa 14) pe care elevii vor pune imaginile cu animale în funcție de continentul de pe care cred că provin. Dacă nu aveți o hartă, o puteți proiecta (Slide 19) iar elevii vor trebui să scrie continentul de pe care vine fiecare animal. Fiecare grup trebuie să decidă împreună unde să poziționeze animalele. A se vedea explicațiile din anexa 13 pentru împărțirea pe continente.

După ce toate grupurile au terminat, verificați răspunsurile și dați-le mai multe explicații despre fiecare specie. Continuați discuția întrebându-i dacă știu vreo specie pe cale de dispariție sau dispărută din România. Explorați <https://www.digi-animalworld.tv/stiri/biodiversitate/specii-pe-cale-de-disparitie-in-romania-unele-mai-au-doar-cateva-exemplare-in-salbaticie-4318> pentru a găsi mai multe informații despre speciile pe cale de dispariție din România.

00:45 – 00:55

La finalul lecției, arătați-le imaginile din anexa 15 sau proiectați Slide-ul 20.

Ghidați discuția, adresând următoarele întrebări:

Ce vedeți în imagine? Ce sentimente aveți? Pot animalele să ceară ajutor cu adevărat? Care este rolul tuturor dintre noi în protejarea lor? Sunt animalele capabile să combată efectele schimbărilor climatice sau au nevoie de ajutorul nostru? Ce putem face?

Încheiați arătând videoclipul: Protejați viața pe pământ- <https://www.worldwildlife.org/videos/protect-life-on-earth--2>

 Împărtășiți pe platformă ideile elevilor de a proteja speciile pe cale de dispariție.

IDEI PENTRU ACȚIUNILE URMĂTOARE

Ce știți cu adevărat despre biodiversitate? Dacă doriți să explorați în continuare termenul „biodiversitate”, puteți folosiți acești termeni și definiții:

- diversitate taxonomică (de obicei măsurată la nivelul diversității speciilor)
- diversitatea ecologică (adesea privită din perspectiva diversității ecosistemice)
- diversitatea morfologică (care provine din diversitatea genetică și diversitatea moleculară)
- diversitate funcțională (care este o măsură a numărului de specii funcționale disparate în cadrul unei populații (de exemplu, mecanism de alimentare diferit, motilitate diferită, prădător față de pradă etc.) Această construcție pe mai multe niveluri este în concordanță cu studiile lui Datman și Lovejoy.

Videoclip-uri recomandate:

- De ce biodiversitatea este importantă
<https://www.youtube.com/watch?v=ZPIFyoVubE0>
- Cum afectează schimbările climatice biodiversitatea?- <https://www.youtube.com/watch?v=Xra87liAopM> (11:08 minute)
- Cum afectează schimbările climatice animalele? (2:12 minute)
<https://www.youtube.com/watch?v=9h7P8gWpolQ>

Ideii pentru acțiune:

În curtea școlii sau mobilizând autoritățile locale, organizați o acțiune de plantare de pomi, pentru a îmbogăți mediul în care trăiți. Dacă această activitate se desfășoară într-o zonă publică și este organizată ca un eveniment cu grupuri organizate, va avea un impact mai mare.

SUGESTII DE ADAPTARE PENTRU ELEVII MAI MICI

Puteți face activitatea în plen, discutând împreună cu toți elevii unde să poziționați animalele. După ce ați terminat, organizați o licitație în care elevii vor trebuie să „cumpere” cât mai multe animale pe care își doresc să le protejeze.

CONEXIUNI CĂTRE ALTE ACTIVITĂȚI ALE PACHETULUI EDUCATIV NR. 2

- ORICARE ALTĂ ACTIVITATE DIN PACHETUL EDUCATIV

CONEXIUNI CĂTRE ALTE ACTIVITĂȚI ALE PACHETULUI EDUCATIV NR. 1

- ORICARE ALTĂ ACTIVITATE DIN PACHETUL EDUCATIV
- 1.1 “EU PARTICIP”, 1.2 “FII INCLUZIV”, 1.3 “EU APARTIN”

REFERINȚE

Definițiile termenului biodiversitate au fost preluate de pe:

- <https://www.lexico.com/en/definition/biodiversity>
- <https://www.theguardian.com/news/2018/mar/12/what-is-biodiversity-and-why-does-it-matter-to-us>
- <https://www.amnh.org/research/center-for-biodiversity-conservation/about-the-cbc/what-is-biodiversity>
- <https://www.greenfacts.org/en/biodiversity/l-3/1-define-biodiversity.htm>
- <https://www.britannica.com/science/biodiversity>

Informații despre animalele pe cale de dispariție au fost preluate de pe:

- <https://www.worldwildlife.org/species>

Fotografiile din Anexa 13 au fost preluate de pe:

- <https://www.britannica.com/list/10-of-the-most-famous-endangered-species>
- https://www.worldwildlife.org/species/directory?sort=extinction_status&direction=desc

Fotografiile din Anexa 15 au fost preluate de pe:

- <https://www.deviantart.com/shawkash/art/Anti-Global-Warming-Campaign-4-57822326>

Anexa 12 – Definiții

<p>Varietatea vieții vegetale și animale din întreaga lume sau dintr-un anumit habitat, al cărui nivel ridicat este de obicei considerat a fi important și de dorit</p>	<p>Variabilitatea organismelor vii de peste tot, inclusiv ecosistemele terestre, marine și alte ecosisteme acvatice și complexe ecologice din care fac parte; aceasta include diversitatea în rândul speciilor, dintre specii și din ecosisteme</p>
<p>Fundamentul serviciilor ecosistemice de care este profund legată starea de bine a omenirii</p>	<p>Varietatea de viață găsită într-un loc de pe pământ sau, adesea, varietatea vieții de pe întreaga planetă</p>
<p>Varietatea vieții pe Pământ în toate formele și interacțiunile sale</p>	<p>Cunoștințele adunate prin evoluția speciilor de-a lungul a milioane de ani despre cum să supraviețuiască în condițiile de mediu foarte variate pe care le-a cunoscut Pământul</p>
<p>Varietatea vieții pe Pământ la toate nivelurile sale, de la gene la ecosisteme și poate cuprinde procesele evolutive, ecologice și culturale care susțin viața</p>	<p>Totalitatea genelor speciilor și ecosistemelor dintr-o regiune</p>

Anexa 13 – Imagini cu animale pe cale de dispariție

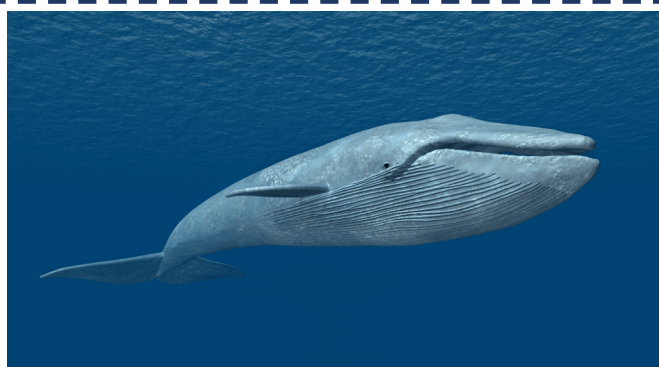
Panda gigant

Această creatură pașnică, cu blană distinctivă alb-negru, este adorată de întreaga lume și considerată o comoră națională în China. Urșii panda trăiesc în principal în pădurile de bambus înalte în munții din vestul Chinei, unde se hrănesc aproape în întregime cu bambus.

Loc: sud-vestul Chinei

Statut: vulnerabil

Exemplare: 1864 în sălbăticie

Balena albastră

Cel mai mare animal de pe planetă, cântărind până la 200 de tone (aproximativ 33 de elefanți). Stomacul său poate cuprinde o tonă de krill și trebuie să mănânce aproximativ patru tone de krill în fiecare zi. Sunt cele mai zgomotoase animale de pe Pământ.

Loc: sudul statului Chile, Golful Californiei, Triunghiul de corali

Statut: în pericol de dispariție

Exemplare: 10 000 – 25 000

Ursul polar

Urșii polari sunt clasificați ca mamifere marine deoarece își petrec cea mai mare parte a vieții pe gheața marină a Oceanului Arctic. Au un strat gros de grăsime corporală și un strat hidrofugant care îi izolează de aerul rece și de apă. Considerați înotători talentați, ei pot susține un ritm de șase mile pe oră.

Loc: Arctica

Statut: vulnerabil

Exemplare: 22 000 – 31 000

Marsuin de Pacific

Cel mai rar mamifer marin din lume și cel mai mic cetaceu, descoperit de-abia în 1958 și aflat în pragul extincției. Marsuinul de Pacific este adesea prins și se înecă în plasele folosite de operațiunile de pescuit ilegal în zonele marine protejate din Golful California al Mexicului. Populația a scăzut drastic în ultimii ani.

Loc: Golful Californiei

Statut: în pericol critic de dispariție

Exemplare: 30

Leopard amur

Cunoscut și sub numele de „leopardul din Orientul Îndepărtat”, „leopardul manciurian” sau „leopardul coreean”, Leopardul de Amur este o subspecie a leopardului și cea mai rară felină mare din lume. Trăiește în zona fluviului Amur, în pădurile care se întind de-a lungul graniței dintre China și Rusia. Blana groasă, pentru care și sunt vânați, poate ajunge până la 7 cm pe timpul iernii.

Loc: Amur-Heilongjiang (Asia)

Statut: în pericol critic de dispariție

Exemplare: peste 84

Câinele sălbatic african

Este un mamifer carnivor din familia Canidae, întâlnit numai în Africa, în special în savană și în zonele tropicale împădurite. Corpul îi este acoperit de o blană cu modele neregulate, sub formă de pete negre, albe și galbene, distinctive pentru fiecare individ în parte. Este singura specie de canide ale cărei membre anterioare sunt lipsite de gheare.

Loc: coasta de est a Africii

Statut: în pericol de dispariție

Exemplare: 1409

Elefantul asiatic

Este un mamifer erbivor de talie mare, care are lungimea până la 3,5 m și o greutate de 3-5 tone. Are nasul modificat într-o trompă lungă, incisivi externi ai maxilarului superior transformați în fildeși, membrele masive, pavilioanele urechilor mari și capul uriaș. Este mai mic decât elefantul african.

Loc: Asia – estul munților Himalaya și fluviu Mekong

Statut: în pericol de dispariție

Exemplare: mai puține de 50 000

Antilopa Saiga

Saiga atrage atenția datorită ciudatului său nas lung și coroiat, în formă de trompă. Forma nasului este adaptată la alergatul în viteză prin aerul înghețat al stepelor pe timp de iarnă. Având cavitatea nazală foarte mare, aerul este încălzit natural înainte de a pătrunde în plămâni.

Loc: Eurasia

Statut: în pericol critic de dispariție

Exemplare: mai puține de 50 000

Urangutan

Numele de orangutan înseamnă „omul pădurii” în limba malaeză. Se hrănesc cu fructe sălbatice precum lychees, mangosite și smochine, și scurg apa din găurile din copaci. Fac cuiburi în copacii vegetației pentru a dormi noaptea și a se odihni în timpul zilei.

Loc: Asia – Borneo, Sumatra

Statut: în pericol critic de dispariție

Exemplare: aproape 120 000

Țestoasa marină

Activitățile umane au înclinat balanța împotriva supraviețuirii acestor străvechi animale marine. Aproape toate speciile de broască țestoasă sunt clasificate pe cale de dispariție. Măcelărite pentru ouă, carne, piele și scoici, țestoasele marine suferă de braconaj și supraexploatare. Schimbările climatice au un impact asupra locurilor de cuibărit ale țestoaselor.

Loc: coasta de est a Africii, Triunghiul de corali, Golful Californiei, Coralul Mesoamerican

Statut: vulnerabil

Exemplare: nu a fost estimat

Pinguinul de Galapagos

Este singura specie de pinguin care trăiește la nord de Ecuator. Pinguinii sunt amenințați de poluare, vânătoare și schimbări climatice. Ultimele evenimente climatice provocate de El Niño au dus la o rata a mortalității de până la 77 la sută.

Loc: Insulele Galapagos

Statut: în pericol de dispariție

Exemplare: mai puține de 2000

Saola

Cunoscut și sub denumirea de Bou Vu Quang sau Unicornul Asiatic, saola a fost descoperită în mai 1992. Echipa a găsit un craniu cu coarne lungi, neobișnuite, în casa unui vânător. Descoperirea s-a dovedit a fi primul mare mamifer nou în știință în mai bine de 50 de ani și una dintre cele mai spectaculoase descoperiri zoologice ale secolului XX.

Loc: Vietnam și Laos (Asia)

Statut: în pericol critic de dispariție

Exemplare: nu este estimat

Rinocerul negru

Sunt cei mai mici dintre cele două specii de rinocer africani. Cea mai notabilă diferență între rinocerii albi și negri sunt buzele superioare agățate. Acest lucru îi distinge de rinocerul alb, care are o buză pătrată.

Loc: Namibia și coasta de est a Africii

Statut: în pericol critic de dispariție

Exemplare: 5000 - 5400

Tigrul malaezian

Numele lor latin - *Panthera tigris jacksoni* - îl onorează pe Peter Jackson, renumitul protector al tigrlui. Tigrii malaiezieni se găsesc doar în Peninsula Malaeză și în vârful sudic al Thailandeii.

Loc: Peninsula Malaeză

Statut: în pericol critic de dispariție

Exemplare: 250 - 340

Iguana marină

Este singura iguană marină din lume. Una dintre principalele zone de cuibărit pentru iguane se află pe o plajă turistică centrală din zona de mal a apei din Puerto Villamil, pe insula Isabela, care este protejată în prezent.

Loc: Insulele Galapagos

Statut: vulnerabil

Exemplare: nu este estimat

Cât timp ai ars din viitorul nostru?

Antî Global Warming Campaign

Cât timp ai ars din viitorul nostru?

Antî Global Warming Campaign

Cât timp ai ars din viitorul nostru?

Antî Global Warming Campaign

Cât timp ai ars din viitorul nostru?

Antî Global Warming Campaign

PLANUL DE LECȚIE 3

**SCHIMBĂRILE CLIMATICE
ȘI DIMENSIUNEA
ECONOMICĂ**

PLANUL DE LECȚIE 3	SCHIMBĂRILE CLIMATICE ȘI DIMENSIUNEA ECONOMICĂ				
TITLU:	MAI MULȚI CU MAI PUȚIN				
VÂRSTA GRUPULUI:	11-18 ani				
DURATA ESTIMATĂ:	5 minute pentru pregătire 55 minute pentru implementare				
MATERIALE:	Calculator, video-proiector, boxe sau o tablă de scris interactivă, conexiune la Internet, hârtie A4 sau hârtie reciclată, pixuri De pregătit în avans: tipăriți sau proiectați pe ecran (opțiunea verde recomandată a fi aleasă oricând este posibil) Anexa 16 tipărită – 1 exemplar/elev				
CERINȚE PENTRU SALA DE CLASĂ:	Scaune sau mobilier mobil și spațiu pentru grupuri de lucru				
OBIECTIVE:	<ul style="list-style-type: none"> • Reflectarea asupra propriilor obiceiuri de consum • Explorarea supraconsumului și a consecințelor acestuia • Identificarea de alternative și de opțiuni de consum sustenabile 				
COMPETENȚELE CHEIE ALE EDUCAȚIEI PENTRU CETĂȚENIE GLOBALĂ	☒ Competențe de gândire sistemică ☒ Competențe de anticipare ☐ Competențe normative ☒ Competențe de gândire strategică ☒ Competențe de gândire critică ☒ Competențe de conștientizare de sine ☒ Competențe de rezolvare integrată a problemelor				
ODD VIZATE	ODD 13 – Acțiune climatică ODD 12 – Consum și producție responsabile				
Descrierea activităților:					
00:00 – 00:20	<p>Spuneți-le elevilor că vor juca un fel special de joc BINGO. Nu le dați foile înainte de a comunica instrucțiunile. Explicați că vor trebui să se plimbe și să întrebe oamenii despre lucrurile de pe foaie. Există opt căsuțe pe care trebuie să le completeze cu un nume diferit al unei persoane care a făcut acel lucru. Nu pot scrie propriul nume. Când cineva are un nume diferit scris pentru fiecare căsuță, strigă BINGO și jocul se oprește. Dați-le foile (Anexa 16) și timp suficient pentru a discuta.</p> <p>După ce cineva strigă BINGO, opriți jocul și rugați pe toată lumea să stea în cerc. Verificați răspunsurile persoanei care a strigat BINGO și opriți-vă după fiecare întrebare pentru a da ocazia și celorlalți să spună pe cine au găsit pentru acea întrebare/căsuță. Invitați-i să împărtășească cât mai mult și dacă au povești amuzante dați-le cuvântul.</p>				
00:20 – 00:30	<p>În continuare, cereți tuturor să facă o listă cu lucrurile pe care le cumpără în fiecare săptămână sau în fiecare lună (dacă aveți suficient timp). Dați-le aproximativ trei minute pentru această listă, apoi cereți-le să împartă lucrurile din listă pe următoarele coloane (Slide 21).</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; padding: 5px;">Lucruri de care am cu adevărat nevoie</td> <td style="width: 50%; padding: 5px;">Lucruri fără de care m-aș putea descurca</td> </tr> <tr> <td style="height: 30px;"></td> <td style="height: 30px;"></td> </tr> </table> <p>Rugați patru-cinci persoane să își împărtășească lista și verificați dacă și ceilalți au liste asemănătoare sau dacă există diferențe. Începeți o discuție cu această întrebare: există alternative pentru a nu cumpăra?</p>	Lucruri de care am cu adevărat nevoie	Lucruri fără de care m-aș putea descurca		
Lucruri de care am cu adevărat nevoie	Lucruri fără de care m-aș putea descurca				

Explicați-le că supra-consumul ne costă viața pe Pământ. Natura oferă oamenilor toate resursele necesare vieții, inclusiv alimente și apă, energie pentru a genera căldură, electricitate și materiale de transport și de construcție pentru drumurile și casele noastre. Spuneți-le elevilor că vor investiga modul în care consumul nostru de resurse contribuie la schimbările climatice.

Începeți prin a pune o întrebare în plen: să ne gândim la modelele de consum reflectate de listele voastre: cât de des cumpărați lucruri? Ce fel de lucruri cumpărați? Au ambalaje?

Apoi mergeți în profunzime și întrebați-vă elevii: ce efecte credeți că au aceste obiceiuri de consum asupra mediului, drepturilor omului și schimbărilor climatice?

Subliniați faptul că modelul actual al consumului uman de resurse, în care ne bazăm pe resurse ne regenerabile, va trebui să se schimbe în cele din urmă.

00:30 – 00:55

Arătați-le elevilor videoclipul „Povestea lucrurilor” <https://www.youtube.com/watch?v=9GorqroigqM> (21:16 min)
Ce arată videoclipul? Ce au descoperit?

Amintiți-le despre cei 3 R: Reduceți, Reutilizați, Reciclați și invitați-i să se gândească la modalități prin care ar putea reduce consumul sau și-ar putea îmbunătăți comportamentul de consum.

 Împărtășiți pe platformă rezultatele jocului Bingo și ideile elevilor cu privire la reducerea sau schimbarea comportamentului de consum.

SUGESTII DE ADAPTARE PENTRU ELEVII MAI MICI

Încercați să găsiți un videoclip mai potrivit pentru copii (un exemplu ar fi cel despre “Povestea apei îmbuteliate” - <https://www.youtube.com/watch?v=Se12y9hSOM0>) sau să opriți videoclipul recomandat de mai multe ori și explicați dacă elevii consideră că este prea complicat. În mod alternativ, înlocuiți componenta video cu următoarea activitate. Citiți scenariul de mai jos pentru elevi.

Primesc bani de buzunar în fiecare săptămână. Pot decide să cumpăr unele lucruri pentru mine sau să-mi economisesc banii pentru a cumpăra un lucru mare pentru mine. Anul trecut am economisit toți banii pentru a-mi cumpăra o bicicletă nouă. Anul acesta am decis să-mi cheltuiesc banii în fiecare săptămână. Săptămâna aceasta am cumpărat câteva dulciuri, o revistă și vineri merg la cinema cu prietenii mei.

Acum am o dilemă: luna viitoare este ziua de naștere a surorii mele mari. Anul trecut mi-a cumpărat un nou radio pentru ziua mea, care îmi place foarte mult. Vreau să cumpăr ceva frumos pentru sora mea, dar va costa mulți bani. Surorii mele îi plac lucrurile ciudate; este interesată de mediu și nu îi plac lucrurile care provoacă poluare.

Hmmmm ... ce pot să-i cumpăr, ceva ce nu este prea scump și care protejează mediul? Voi cere sfatul câtorva prieteni. Poate că bunicii mei vor avea câteva idei bune, ei spun mereu cât de bine era când erau ei copii!

Împărțiți-ți în grupuri de patru-cinci persoane și cereți fiecărui grup să pregătească un cadou care implică reutilizarea lucrurilor vechi, nu provoacă poluare și nu afectează mediul. Dați-le hârtie și creioane și rugați-i să deseneze sau să proiecteze cadoul, dacă este posibil. De asemenea, pot doar să descrie ideea lor. Dați-le aproximativ 20 de minute pentru a pregăti cadoul și 10-15 minute pentru a-și prezenta ideile. Împărtășiți ideile pe platformă.

CONEXIUNI CĂTRE ALTE ACTIVITĂȚI ALE PACHETULUI EDUCATIV NR. 2

- ORICARE ALTĂ ACTIVITATE DIN PACHETUL EDUCATIV
- **CONEXIUNI CĂTRE ALTE ACTIVITĂȚI ALE PACHETULUI EDUCATIV NR. 1**
- ORICARE ALTĂ ACTIVITATE DIN PACHETUL EDUCATIV
- 1.1 “EU PARTICIP”, 1.2 “FII INCLUZIV”, 1.3 “EU APARTIN”

REFERINȚE

Anexa 16
S-A STRIGAT BINGO!

Reguli:

Întrebați oamenii din jurul vostru dacă au făcut unul dintre lucrurile de mai jos.

Nu puteți scrie numele cuiva care nu este prezent în cameră.

Nu puteți scrie aceeași persoană în două căsuțe diferite.

Nu puteți scrie propriul vostru nume.

Când ați completat toate căsuțele cu nume diferite, strigați BINGO.

<p>Găsiți pe cineva care a primit un cadou pe care nu l-a folosit niciodată. Ce anume au primit?</p> <hr/>	<p>Găsiți pe cineva care a făcut un cadou creativ pentru cineva drag și care nu a costat bani.</p> <hr/>	<p>Găsiți pe cineva care vă poate ghida către un loc de unde puteți cumpăra mâncare locală.</p> <hr/>	<p>Găsește pe cineva care deține ceva ce au cumpărat de la altcineva sau de la un magazin second-hand.</p> <hr/>
<p>Găsiți pe cineva care a luat mașina personală cel puțin o dată atunci când s-ar fi putut deplasa pe jos.</p> <hr/>	<p>Găsiți pe cineva care merge cu bicicleta la școală în mod regulat.</p> <hr/>	<p>Găsiți pe cineva care a închiriat ceva în loc să-l cumpere de nou. Ce anume au închiriat?</p> <hr/>	<p>Găsiți pe cineva care poartă un articol de îmbrăcăminte sau de încălțăminte produs în România.</p> <hr/>

TITLU:	PREȚUL DE PE ETICHETĂ
VÂRSTA GRUPULUI:	11-18 ani
DURATA ESTIMATĂ:	5 minute pentru pregătire 60 de minute pentru implementare
MATERIALE:	Calculator, video-proiector, boxe sau o tablă de scris interactivă, conexiune la Internet, hârtie A4 sau hârtie reciclată, creioane sau markere colorate de cel puțin două culori diferite De pregătit în avans: tipăriți sau proiectați pe ecran (opțiunea verde recomandată a fi aleasă oricând este posibil) Anexa 17 – 1 exemplar Anexa 18 – 1 exemplar pentru fiecare grup
CERINȚE PENTRU SALA DE CLASĂ:	Scaune sau mobilier mobil și spațiu pentru grupuri de lucru
OBIECTIVE:	<ul style="list-style-type: none"> • Explorarea dimensiunii globale a industriei textile • Înțelegerea adevăratului cost al hainelor pe care le cumpărăm • Dezvoltarea abilităților de a analiza informațiile, de a planifica și a implementa acțiuni
COMPETENȚELE CHEIE ALE EDUCAȚIEI PENTRU CETĂȚENIE GLOBALĂ	☒ Competențe de gândire sistemică ☒ Competențe de anticipare ☐ Competențe normative ☒ Competențe de gândire strategică ☒ Competențe de gândire critică ☒ Competențe de conștientizare de sine ☒ Competențe de rezolvare integrată a problemelor
MATERII	Geografie Economie
ODD-uri VIZATE	ODD 13 – Acțiune climatică ODD 12 – Consum și producție responsabile

Descrierea activităților:

00:00 – 00:10

Din ce sunt făcute hainele și unde sunt produse?

Spuneți-le elevilor să se uite la tricoul pe care îl poartă în acel moment. Invitați-i să găsească eticheta fiecărui articol vestimentar. Din ce materiale sunt confecționate hainele? Pe perechi, folosind hârtie reciclată (opțiunea verde) sau o coală obișnuită, rugați-i să completeze tabelul de mai jos (Slide 22). Individual, elevii vor completa tabelul cu numele articolului vestimentar și materialele din care este confecționat. Dacă un articol de îmbrăcăminte este confecționat din mai multe materiale, cereți-le să scrie numele tuturor materialelor. De asemenea, cereți-le să scrie țările în care sunt produse materiale. Este foarte probabil să nu găsească nicio informație despre acest lucru.

Articolul vestimentar (tricou, cămașă, pantaloni etc.)	Țara în care a fost fabricat	Material(e)	Țara din care provin materialele

Tipăriți o copie a hărții din Anexa 17 în format A3 sau A2, alb-negru și cereți-le elevilor să coloreze prima dată toate țările în care au fost produse hainele pe care le poartă (toți vor folosi aceeași culoare) și apoi să coloreze cu altă culoare toate țările de unde provin materiile prime (materialele).

00:10 – 00:40

Cum sunt realizate diferite materiale textile?

Explicați că tricourile pot fi confecționate din materiale naturale, cum ar fi bumbacul (denimul este, de asemenea, bumbac), mătase, in sau lână. În zilele noastre, majoritatea hainelor sunt confecționate parțial din materiale sintetice. Aceste materiale au denumiri precum Lycra, poliester, acril sau vâscoză și sunt de fapt obținute din ulei. Multe produse sunt de fapt realizate din ulei sau plastic reciclat. Puloverele din material polar (cunoscut și ca "fleece") pot fi fabricate chiar din sticle de plastic!

Cereți-le elevilor să se împartă în grupuri mici (2-3 persoane) și să facă o listă cu toți pașii din procesul de producție, de la creșterea bumbacului până la vânzarea articolului într-un magazin. De asemenea, cereți-le să estimeze ce procent din prețul final al unei piese de îmbrăcăminte revine fermierilor care cresc bumbacul?

Apoi, dați fiecărui grup câte o fișă (Anexa 18) sau proiectați studiul de caz (Slide 23) și cereți-le să compare cazul prezentat cu lista făcută de ei. După ce au terminat de citit, întrebați-i: au sărit peste vreunul dintre pași din proces? S-au gândit vreodată că prețul pe care îl plătesc reflectă toate aceste procese? Cât au estimat a fi procentul care revine fermierilor? Cât de mult obțin de fapt?

00:40 – 00:50

Urmăriți acest videoclip „Moda rapidă distruge mediul?” <https://www.youtube.com/watch?v=YOAO0Di5-fA&t=75s> (05:06)

Întrebați-vă elevii: cumpărați de la comercianții de modă menționați în videoclip? Au fost unele lucruri pe care nu le știți? Ce v-a surprins cel mai mult? Care credeți că sunt soluțiile economice în acest sens?

Explicați că Departamentul de Schimbări Climatice ale ONU încurajează moda durabilă prin intermediul campaniei sale Climate Neutral Now (CNN) care conectează organizațiile care doresc să compenseze emisiile de carbon cu investițiile în reducerea emisiilor de carbon în țările în curs de dezvoltare.

La cea mai mare conferință a ONU pentru schimbările climatice de la Bonn, de anul trecut, industria modei a prezentat pașii pe care îi face pentru a sprijini obiectivele acordului de la Paris privind schimbările climatice.

De exemplu, comerciantul de modă rapidă H&M și-a împărtășit strategia de a folosi 100% energia regenerabilă până în 2040, cu un model de producție complet circular, în care produsul secundar al unei industrii servește la obiectivul alteia.

Există și alte exemple bune de acțiune climatică în industria modei, dar majoritatea provin de la companii mari. Conform Raportului Pulsul Industriei de Modă din 2018, verigile cele mai slabe din industrie sunt întreprinderile mici și mijlocii din segmentele de intrare și care au prețuri medii. Acestea acoperă puțin peste 50% din întreaga industrie, indicând probleme de scară în implementarea generală a măsurilor de sustenabilitate.

Întrebați-i pe elevi dacă au auzit vreodată despre economie circulară sau produse provenite din comerț echitabil?

00:50 – 00:60

Vizionați următorul videoclip: <https://www.youtube.com/watch?v=Am99fK3qH88> (Remesh – 01:50), apoi explicați:

Remesh este o inițiativă a Ateliere Fără Frontiere (AFF), apărută în 2011. În cadrul unui atelier de reinsertie profesională, bannerele și pânzele publicitare de pe stradă sunt colectate, reciclate și revalorificate în obiecte de design și accesorii de modă de către 10 femei care provin din medii defavorizate. Produsele variază de la mape și sacoșe de conferință, coperti, penare, genți și huse, până la scaune pentru pisici.

Remesh este prima organizație din România care a primit eticheta fair trade/comerț echitabil. Dar ce înseamnă de fapt "fair trade"?

Ce presupun principiile Fair Trade/Comerț Echitabil

Organizația Mondială a Comerțului Echitabil (WFTO) are zece principii pe care organizațiile trebuie să le respecte pentru a primi recunoașterea internațională a comerțului echitabil. Potrivit WFTO, primul se referă la crearea de oportunități pentru producătorii dezavantajați, ceea ce presupune ca reducerea sărăciei să fie un obiectiv principal al companiei. După care, transparența și responsabilitatea este cel de-al doilea principiu. Urmează principiul trei – practici comerciale corecte. Ceea ce se explică prin faptul că organizația nu își maximizează profitul pe cheltuiala micilor producători și se preocupă de bunăstarea socială, economică și de mediu. De asemenea, organizațiile trebuie să respecte plata unui preț corect, să nu angajeze copii și să interzică munca forțată, să respecte principiile nediscriminării și să asigure condiții de muncă adecvate. De asemenea mai trebuie să contribuie la dezvoltarea producătorilor mici și să promoveze principiile fair trade.

Diferența esențială între cele două tipuri de comerț – convențional și echitabil este că primul este un model care se bazează pe exploatare. Adică, „pe exploatarea umană și pe exploatarea mediului, fiind un model care se bazează pe externalizarea costurilor către mediu sau către generațiile viitoare, un model nedurabil și inequitabil”.

Rugați-i să scrie pe un post-it un lucru pe care îl vor face diferit după ce au participat la această lecție. Ar trebui să-l țină la vedere și să înceapă să ia măsuri.

 Împărtășiți pe platformă reacțiile elevilor și orice idei de acțiune pe care le-au avut.

IDEI PENTRU ACȚIUNILE URMĂTOARE

Campania „Viață nouă pentru lucruri vechi”

Instrucțiuni:

Folosiți cunoștințele pe care le-ați dobândit și ideile cu care ați venit în timpul activităților pentru a organiza un eveniment în școala voastră. De exemplu, o mini-campanie folosind ideea „Viață nouă pentru lucruri vechi” sau o prezentare de modă eco din materiale vechi și folosite.

Inițiative de modă durabilă

Rugați elevii să cerceteze despre diferite inițiative de modă durabilă și să pregătească o prezentare scurtă pentru a împărtăși informațiile cu restul grupului în timpul lecției următoare. Faceți o listă de mărci de modă durabile pentru a ajuta elevii să facă alegeri mai bune pentru mediu.

SUGESTII DE ADAPTARE PENTRU ELEVII MAI MICI

Puteți alege să simplificați textul din fișă sau în loc să vă concentrați pe industria modei, puteți alege exemple din industria jucăriilor cu care elevii mai mici ar putea fi mult mai familiarizați. Iată câteva articole pe care le puteți folosi ca inspirație:

<https://www.green-report.ro/lego-a-lansat-primele-piese-sustenabile-de-plastic-din-plante-pana-in-2030-vrea-sa-foloseasca-doar-surse-sustenabile-video/>

<https://www.eco-business.com/opinion/why-toy-makers-are-switching-to-safe-and-sustainable-plastics/>

CONEXIUNI CĂTRE ALTE ACTIVITĂȚI ALE PACHETULUI EDUCATIV NR. 2

- ORICARE ALTĂ ACTIVITATE DIN PACHETUL EDUCATIV

CONEXIUNI CĂTRE ALTE ACTIVITĂȚI ALE PACHETULUI EDUCATIV NR. 1

- ORICARE ALTĂ ACTIVITATE DIN PACHETUL EDUCATIV
- 1.1 "EU PARTICIP", 1.2 "FII INCLUZIV", 1.3 "EU APARTIN"

REFERINȚE

Prima parte a activității a fost inspirată de activitatea „Atenție, vă urmărim” prezentată în Manualul pentru Educație pentru drepturile omului cu tineri - Compass – al Consiliului Europei. Anexa 18 conține informații de pe Internet: programul canalului de știri BBC, „Urmărirea costului real al bumbacului”, 2 mai 2007, care a fost inclus în fișa Activității Manualului pentru Educație pentru drepturile omului cu tineri - Compass – al Consiliului Europei.

Informația despre Remesh a fost luată de pe: <https://www.green-report.ro/remesh-eticheta-fair-trade/>, în septembrie 2019.

Informațiile despre comerțul echitabil au fost preluate de pe site-ul Organizației Mondiale de Comerț Echitabil: <https://wfto.com/>

Anexa 18

Adevăratul cost al bumbacului

Tricourile din bumbac sunt produsul mai multor industrii globale diferite, cu fabrici în aproape fiecare țară din lume. Iată un exemplu:

O fermă de bumbac tipică din Burkina Faso este o proprietate liberă, lucrată de o familie care cultivă cele șase sau opt hectare de pământ. Un kilogram de bumbac brut produs de Burkina Faso valorează 0,23 €. Pentru mulți dintre producătorii de bumbac, banii pe care îi obțin din vânzarea bumbacului este singurul venit pe care îl primesc pe tot parcursul anului.

De la fermă, bumbacul este transportat la fabrica de egrenat pentru a face scame, un proces care ridică costul pe kilogram la 0,56 €. Muncitorilor li se plătesc 73,40 euro la fiecare două săptămâni.

Bumbacul este acum transportat pentru export în portul Togo din Lome, unde este vândut comercianților la 0,88 € pe kilogram. Peste jumătate din acesta este vândut în China: este încărcat pe nave de marfă către porturi precum Shanghai, unde este vândut fabricilor locale de filare pentru 0,97 € pe kilogram. Majoritatea muncitorilor din fabrici provin din zone mai sărace, adesea din vastele regiuni rurale din China. Ei locuiesc în căminele din fabrică și lucrează foarte multe ore pentru salarii mici.

Articolele vestimentare în sine - realizată pentru multe dintre cele mai cunoscute mărci ale Occidentului, adesea în aceeași fabrică masivă ca și cea unde este tras firul - sunt acum transportate într-un port și încărcate pentru export. Prețul mediu al unui tricou importat în SUA este de 1,10 €, dar un magazin din centrul orașului din Manhattan va vinde două pentru 14,70 €.

Bumbacul care a plecat din Africa la un cost de 0,56 € pe kilogram, valorează acum 18,40 € pe kilogram.

**ACTIVITATE
COMUNĂ FINALĂ**

TITLU:	VREAU SĂ ACȚIONAȚI CA ȘI CUM CASA NOASTRĂ A LUAT FOC
VÂRSTA GRUPULUI:	11-18 ani
DURATA ESTIMATĂ:	15 minute pentru pregătire 60 de minute pentru implementare
MATERIALE:	Calculator, video-proiector, boxe sau o tablă de scris interactivă, hârtie A4 sau hârtie reciclată tăiată în bucăți mici , pixuri sau creioane De pregătit în avans: tipăriți sau proiecțați pe ecran (opțiunea verde recomandată a fi aleasă oricând este posibil) Anexa 19 – tipărită pentru fiecare elev sau pentru fiecare grup de lucru Anexa 20 – tipărită pentru fiecare elev sau pentru fiecare grup de lucru Anexa 21 – tipărită pentru fiecare elev
CERINȚE PENTRU SALA DE CLASĂ:	Scaune sau mobilier mobil și spațiu pentru grupuri de lucru
OBIECTIVE:	<ul style="list-style-type: none"> • Explorarea motivelor pentru care este nevoie să luăm măsuri pentru combaterea schimbărilor climatice • O mai bună înțelegere a consecințelor posibile atunci când nu se iau măsuri • Angajament crescut față de luarea de acțiuni pentru combaterea schimbărilor climatice • Creșterea motivației de a face pași mici pentru schimbarea obiceiurilor personale
COMPETENȚELE CHEIE ALE EDUCAȚIEI PENTRU CETĂȚENIE GLOBALĂ	☒ Competențe de gândire sistemică ☒ Competențe de anticipare ☒ Competențe normative ☐ Competențe strategice ☒ Competențe de învățare prin colaborare ☒ Competențe de gândire critică ☒ Competențe de conștientizare de sine ☒ Competențe de rezolvare integrată a problemelor
ODD-URI VIZATE	ODD 13 – Acțiune climatică
Descrierea activităților:	
00:00 – 00:10	<p>Acțiune climatică</p> <p>Acțiunea este singurul răspuns la schimbările climatice. Toți suntem factori de schimbare care pot acționa la diferite niveluri: individual, colectiv, local, global, schimbându-ne obiceiurile și punând presiune asupra guvernelor. De ce? Pentru că noi și planeta merităm un viitor.</p> <p>Începeți această activitate cu vizionarea videoclip-ului https://www.youtube.com/watch?v=VFkQSGyeCWg&t=6s (03:29 min) - „Ne furați viitorul”. Greta Thunberg, în vârstă de 15 ani, este o activista care protestează în fiecare vineri și care condamnă ”inacțiunea globală cu privire la schimbările climatice”.</p>
00:10 – 00:40	<p>Explicați-le elevilor că Greta și-a început mișcarea „Vineri pentru viitor” cu o întrebare foarte puternică: „De ce să studiez pentru un viitor care în curând poate să nu mai fie, când nimeni nu face nimic pentru a salva viitorul?” Rugați-i pe elevi să discute această afirmație? Ce cred ei despre asta?</p> <p>Aprofundați motivele pentru care ar trebui să ne preocupe schimbările climatice. Scrieți această întrebare pe tablă: „De ce ar trebui să fiu îngrijorat?”. Rugați elevii să exploreze motivele pentru care este nevoie să luăm măsuri și să răspundă folosind o serie de întrebări ”de ce?”. Rugați elevii să lucreze individual sau pe grupuri și dați-le câte un exemplar din Anexa 19 sau proiecțați Slide-ul 24 pe care trebuie să îl completeze. După ce au completat diagrama, rugați câțiva elevi să împărtășească răspunsurile.</p>

00:30 – 00:60

Continuați discuția cu următoarea întrebare cheie: ce se întâmplă dacă nu facem nimic? Elevii pot discuta deschis în grupuri mari sau mici sau pot răspunde folosind o „hartă a consecințelor” – Anexa 20. Dați un exemplar din Anexa 20 fiecărui grup sau proiectați Slide-ul 25 și invitați-i să o completeze. Invitați două/trei grupuri să își împărtășească răspunsurile.

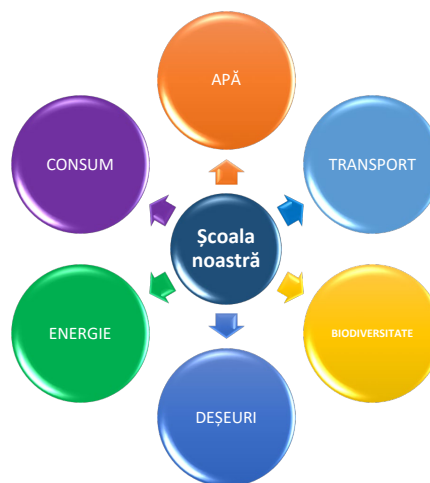
Cât de sustenabilă este școală noastră?

Cum contribuie comportamentele și atitudinile din școala noastră la schimbările climatice? Ce trebuie să facem la nivelul școlii pentru a schimba modul în care facem lucrurile și pentru a limita impactul schimbărilor climatice?

Creați împreună cu elevii un plan pentru a realiza un audit al nivelului de sustenabilitate a școlii.

- Ce se face acum?
- Ce crezi că trebuie făcut?
- Cum se va face și cine va fi implicat?

Vă puteți referi la aspectele de mai jos – Slide 26: consumul apei, transport, biodiversitate, deșeuri, energie și consum.

Puteți începe de la mijloacele de transport folosite de elevi pentru a ajunge la școală și puteți include măsuri pentru ca elevii să folosească mijloace de transport mai sustenabile.

După ce ați realizat împreună un audit al școlii și ați stabilit măsuri pe care le puteți implementa pentru ca școala voastră să devină mai sustenabilă, invitați-i pe elevi să se gândească la alte măsuri pe care le pot adopta în viața de zi cu zi. Fiecare elev trebuie să aleagă o măsură pe care vrea să se concentreze și să își ia un angajament ferm. Îl pot scrie pe imaginea din Anexa 21/Slide 25.

Mai multe idei de acțiune la nivel personal

Începeți cu pași mici și cu mici schimbări în casa voastră:

Încălziți casa în mod inteligent

Când mergeți la culcare noaptea sau plecați în vacanță, dați termostatul cu trei sau patru grade mai jos. Dacă aveți picioarele reci, atunci întregul corp va simți frigul, de aceea este o idee bună să aveți covoare pe podea. Pași simpli, cum ar fi schimbarea filtrelor de aer în mod regulat, folosirea corectă a unui termostat programabil și menținerea echipamentului de încălzire și răcire la un nivel optim de funcționare prin verificări anuale, pot fi măsuri care contribuie la economisirea energiei și la creșterea confortului, contribuind în același timp la protejarea mediului.

Schimbați cinci dintre luminile din casă

Înlocuiți cele cinci corpuri de iluminare cel mai frecvent utilizate sau becurile din ele cu produse calificate ENERGY STAR®. Iluminatul ENERGY STAR oferă o lumină caldă, care generează 75% mai puțină căldură, consumă cu aproximativ 75% mai puțină energie decât iluminatul standard și durează de la 10 la 50 de ori mai mult.

Căutați produse etichetate ENERGY STAR

Când cumpărați produse noi pentru casa voastră, căutați eticheta ENERGY STAR pentru a vă ajuta să luați cea mai eficientă decizie din punct de vedere energetic. Eticheta ENERGY STAR reprezintă un nivel pe care orice producător conștient de mediu dorește să-l atingă. Programul ENERGY STAR al Uniunii Europene implementează un acord între Uniunea Europeană (UE) și Guvernul SUA pentru a coordona etichetarea energetică a echipamentelor de birou. Puteți găsi eticheta ENERGY STAR pe o mulțime de produse din UE, inclusiv aparate, echipamente de iluminat, încălzire și răcire, electronice și echipamente de birou.

Izolați-vă casa

Reduceți transferul de aer și risipa de căldură izolând pereții exteriori și podul casei în care locuiți. O casă izolată corespunzător poate economisi până la 20% din costurile de încălzire și răcire și poate spori în mod semnificativ confortul locuinței cu măsuri complete de etanșare și de izolare.

Utilizați apa eficient

Este nevoie de multă energie pentru a pompa, a trata și a încălzi apa, astfel încât economisirea apei reduce emisiile de gaze cu efect de seră. Economisirea apei în jurul casei este simplă. Luați măsuri simple de economisire a apei, cum ar fi să nu lăsați apa să curgă în timpul bărbieritului sau când vă spălați dinții și economisiți bani în timp ce conservați apa folosind produse cu Eticheta Europeană de Apă. Reparați imediat toate scurgerile de la toaletă și de la robinet. Folosind mașina de spălat vase doar cu o sarcină completă, puteți economisi 45,3 kg de dioxid de carbon pe an. Fiți inteligenți atunci când irigați gazonul sau peluza. Folosiți apa numai atunci când este nevoie și faceți-o în cea mai rece perioadă a zilei; dimineața devreme este cel mai bine.

Înainte de a cumpăra ceva, luați în considerare aceste trei aspecte:

- cum a fost produs
- de unde a venit
- cum a ajuns aici

Încercați, de asemenea, să vă schimbați abordarea în ceea ce privește produsele alimentare și să vă extindeți perspectiva asupra producției și consumului de produse alimentare.

Mâncăți alimente produse local.

Mergeți la piețele fermierilor sau căutați magazine mici în care oamenii își vând propriile produse. Dacă locuiești în oraș, există o mulțime de furnizori care livrează produse alimentare locale în orașele mari, trebuie doar să îi cauți online. Plantați-vă propria grădină dacă aveți această posibilitate sau începeți o mică grădină de apartament. Nu trebuie să fie ceva mare, dar acoperirea chiar și a unui procent mic din produsele alimentare este un pas înainte. Nu aveți nevoie de mult pentru a începe o grădină și există multe informații disponibile online. Mâncăți mai puține carne, ouă și produse lactate, deoarece producția acestor alimente degajă cele mai mari cantități de gaze cu efect de seră.

Cumpărați inteligent.

Planificați mesele, folosiți liste alimentare și evitați cumpărăturile impulsive. În acest fel, este mai puțin probabil să cumpărați lucruri de care nu aveți nevoie și pe care nu le puteți consuma cu adevărat. Cumpărați articole doar atunci când aveți un plan de utilizare a acestora și așteptați până când toate perisabilele vor fi consumate înainte de a cumpăra mai mult. Există chiar și aplicații pe care le puteți folosi pentru a vă planifica mesele și cumpărăturile: <https://www.thekitchn.com/recipes>

Bucurați-vă de natură

Acceptați faptul că fructele și legumele pot fi de cea mai bună calitate și delicioase chiar dacă au o ușoară imperfecțiune la suprafață. Multe fructe și legume sunt aruncate, deoarece dimensiunea, forma sau culorile lor nu se potrivesc cu ceea ce credem că ar trebui să fie standardul. Însă multe dintre aceste produse sunt perfect comestibile, iar cumpărarea lor la piața de la un fermier sau la magazinul alimentar ajută la utilizarea alimentelor care altfel ar putea fi aruncate. Mâncați ceea ce vă rămâne în zilele următoare și hrăniți animalele cu resturile care nu sunt potrivite pentru consumul uman. Luați acasă mâncarea pe care nu o puteți termina atunci când mâncați în oraș.

Fii verde în curtea ta.

Transformarea deșeurilor alimentare și de curte în compost reduce cantitatea de gunoi pe care o trimiteți la depozitele de deșeuri și reduce emisiile de gaze cu efect de seră.

Începeți o campanie „diferită”

Puteți folosi site-ul web <https://www.wearedonation.com/>, unde oamenii pot începe propria campanie gratuit și își pot ruga prietenii și cunoștințele să doneze o acțiune pentru o lume mai sănătoasă, mai fericită și mai sustenabilă, în loc să dea doar bani. Ideea este să își iei un angajament legat de obiceiurile tale și să convingi oamenii să se angajeze la rândul lor și să te ajute cu acțiunile lor. Site-ul web calculează automat câte kilograme de CO₂ reușești să economisești prin campania ta.

 Publicați pe platformă măsurile agreeate de elevi și planul lor pentru a le implementa.

IDEI PENTRU ACȚIUNILE URMĂTOARE

După această activitate puteți explora în continuare ideea de sustenabilitate și acțiune prin următoarea activitate. Vizionați împreună cu elevii videoclipul următor: <https://www.youtube.com/watch?v=-qzS4L5BiTM> și rugați-i să se gândească la alegerile lor și să planifice schimbările pe care le pot face pentru a limita impactul schimbărilor climatice.

- Spuneți-le elevilor că dacă avem grijă de planetă sunt șanse mari ca nepoții lor să viziteze această școală în viitor. Rugați-i să scrie un angajament pe care și-l iau la nivel personal pentru a proteja viitorul copiilor și nepoților lor și puneți toate angajamentele într-un borcan pe care să îl îngropați în curtea școlii sau care să fie păstrat bine și deschis peste zeci de ani.
- Elevii se pot filma unii pe ceilalți descriind angajamentul pe care și-l iau pentru mediu, iar filmele pot fi distribuite pe platformă sau online pentru a-i inspira și pe alții.

SUGESTII DE ADAPTARE PENTRU ELEVII MAI MICI

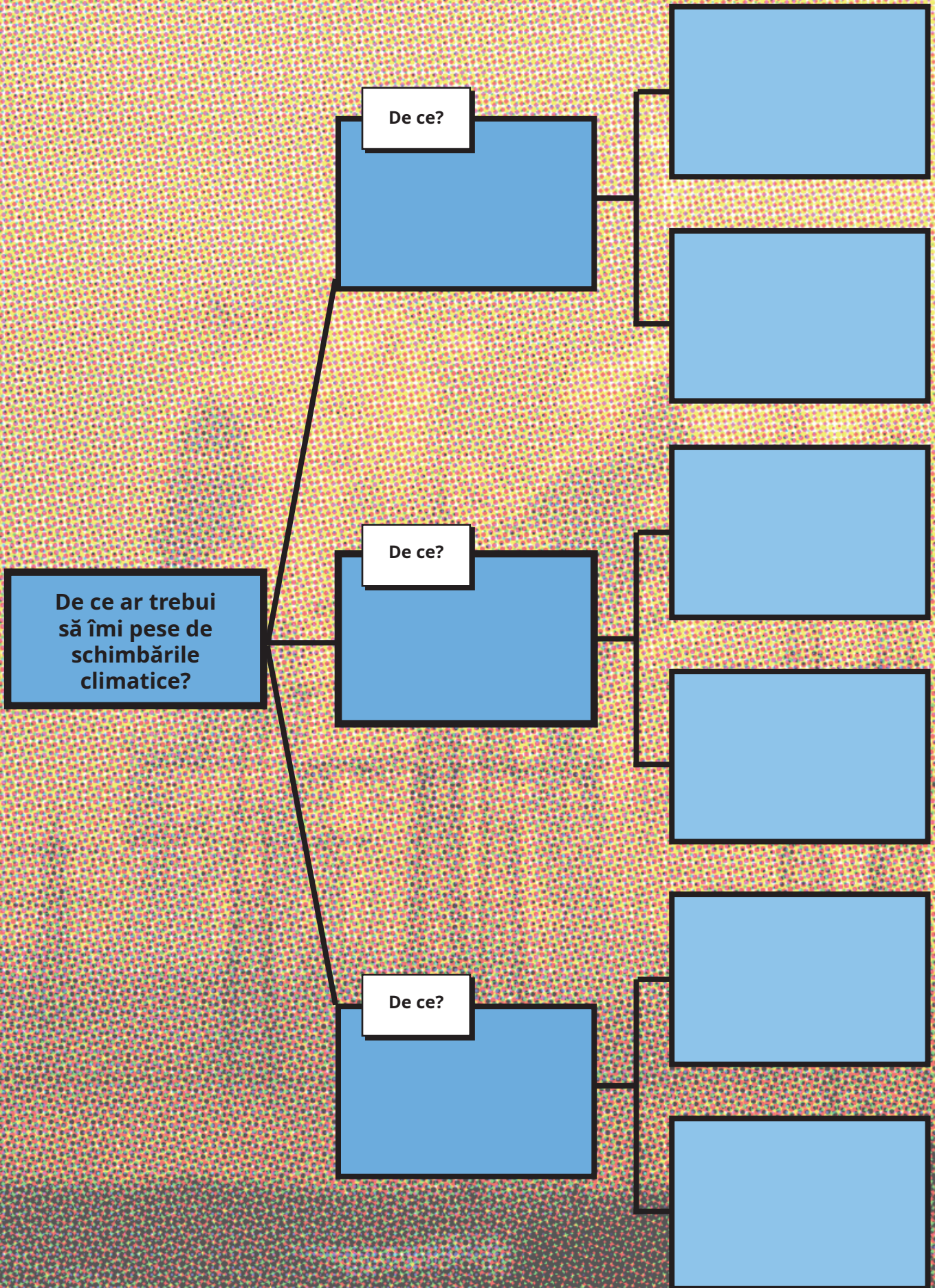
Activitatea poate fi folosită ușor și cu elevii mai mici.

CONEXIUNI CĂTRE ALTE ACTIVITĂȚI ALE PACHETULUI EDUCATIV NR. 2

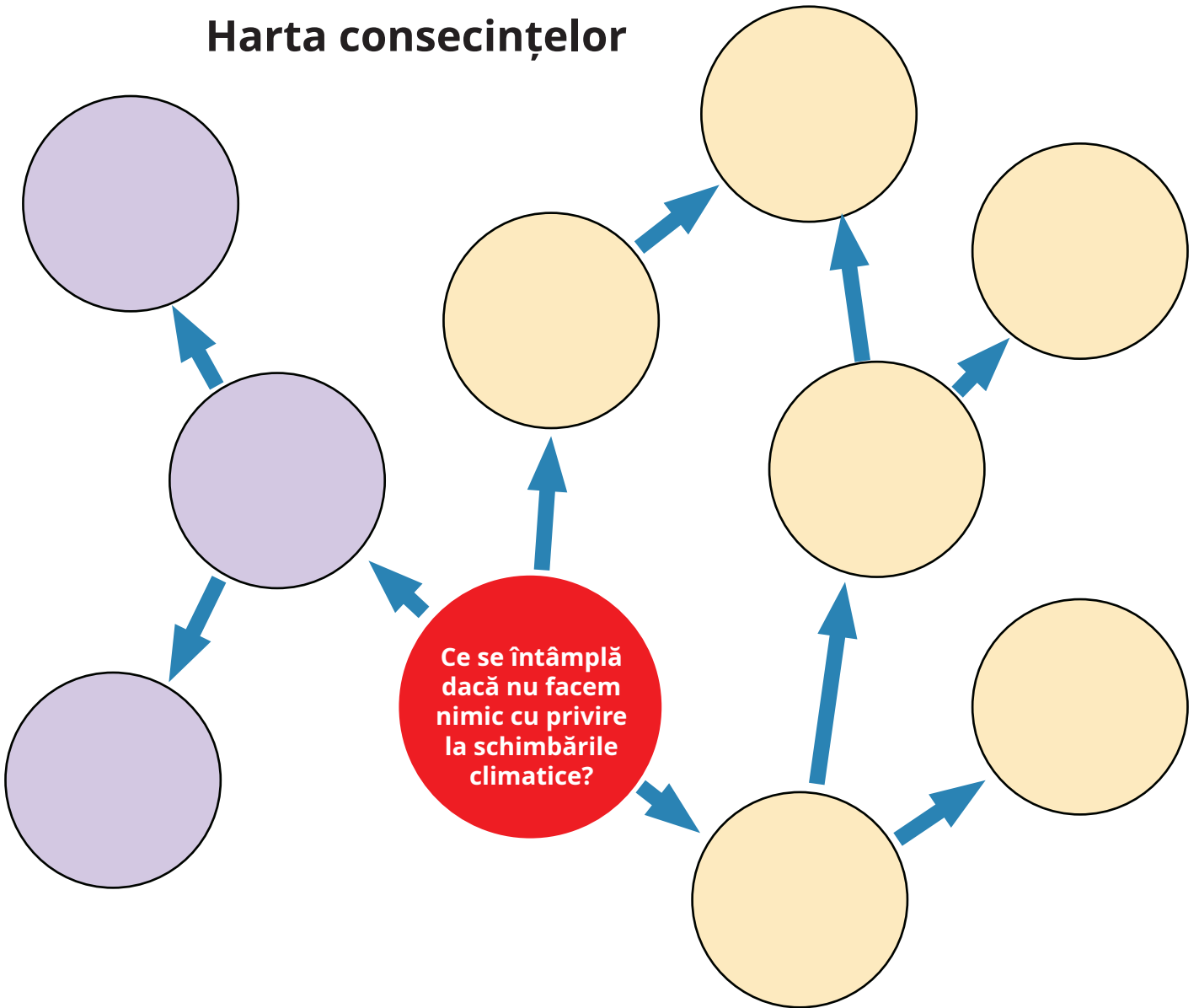
- ORICARE ALTĂ ACTIVITATE DIN PACHETUL EDUCATIV

CONEXIUNI CĂTRE ALTE ACTIVITĂȚI ALE PACHETULUI EDUCATIV NR. 1

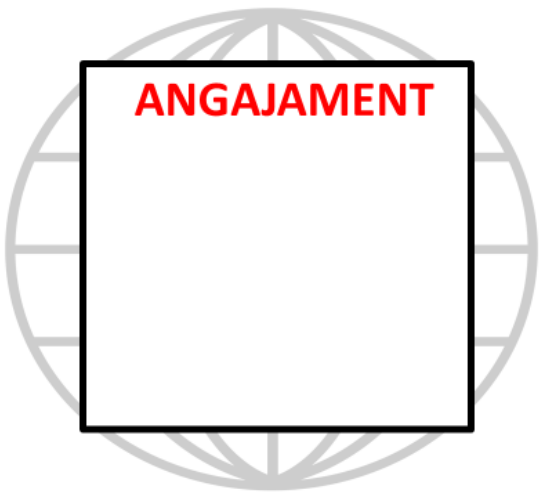
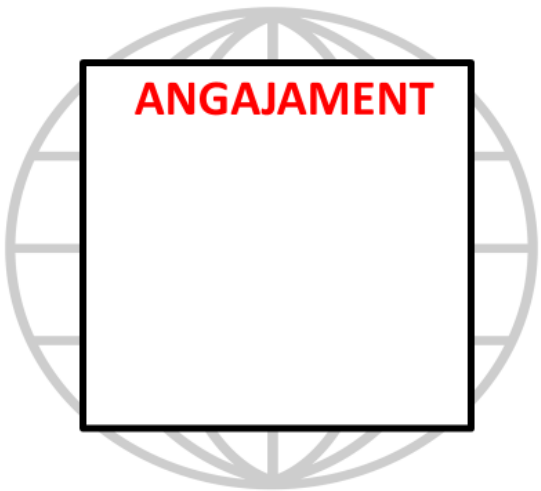
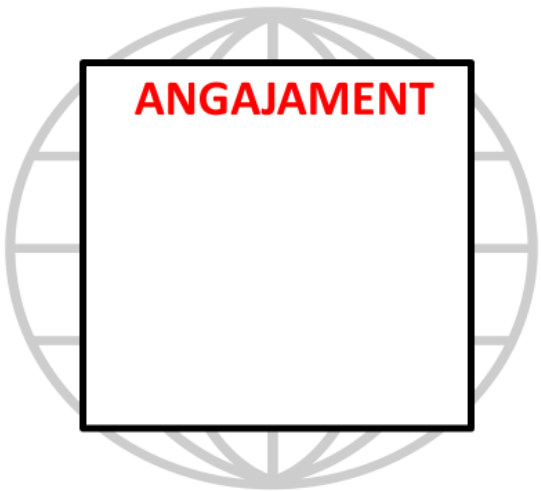
- ORICARE ALTĂ ACTIVITATE DIN PACHETUL EDUCATIV
- 1.1 “EU PARTICIP”, 1.2 “FII INCLUZIV”, 1.3 “EU APARTIN”

Harta consecințelor

SCHIMBĂRILE CLIMATICE SCHIMBĂRILE CLIMATICE SCHIMBĂRILE CLIMATICE

FAC O SCHIMBARE PENTRU FAC O SCHIMBARE PENTRU FAC O SCHIMBARE PENTRU

PROIECTUL WALK THE GLOBAL WALK 2019-2020

OBIECTIVUL DE DEZVOLTARE DURABILĂ NR. 13:

Acțiune urgentă pentru combaterea schimbărilor climatice și a impactului acestora

Chestionar pentru elevi

Ce părere aveți despre următoarele afirmații? Vă rugăm să bifați o singură opțiune pentru fiecare afirmație și, dacă aveți comentarii, le puteți adăuga.

	Sunt total de acord	Sunt întrucâtva de acord	Nu sunt sigur(ă)	Sunt întrucâtva dezacord	Sunt total dezacord
1. Auzisem deja despre schimbările climatice.	☐	☐	☐	☐	☐
Comentarii					
2. Am învățat despre schimbările climatice la școală.	☐	☐	☐	☐	☐
Comentarii					
3. Sunt preocupat(ă) de schimbările climatice și de consecințele posibile ale acestora asupra oamenilor, naturii și a planetei.	☐	☐	☐	☐	☐
Comentarii					
4. Cred că oamenii ar trebui să ia măsuri pentru prevenirea și reducerea impactului schimbărilor climatice.	☐	☐	☐	☐	☐
Comentarii					
5. Am făcut schimbări în viața personală - acasă sau la școală - pentru a preveni sau a reduce impactul schimbărilor climatice (ex. reciclare, transport, risipa de hrană).	☐	☐	☐	☐	☐
Comentarii					

6. Trebuie să convingem și alți oameni (adulți, politicieni etc.) să ia schimbările climatice în serios.

Comentarii

7. Nu sunt multe lucruri pe care le putem face pentru a preveni schimbările climatice.

Comentarii

8. Știu suficient despre schimbările climatice pentru a vorbi despre asta și pentru a le explica și altora.

Comentarii

9. Este o idee bună ca tinerii să participe la greve pentru a protesta cu privire la schimbările climatice.

Comentarii

Co-funded by
the European Union

Regione Toscana

OXFAM
Italia

intercultural

Mobilizing European young people in support of the sustainable Development Goals

Bucharest
City Hall

CARDET

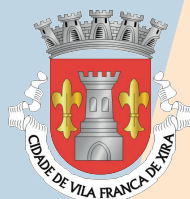
ISTARSKA REGIJONA
ŽUPANIJA ISTRIANA

University
of Glasgow

STROVOLOS
MUNICIPALITY

RÉGION
NORMANDIE

institut international
des DROITS DE L'HOMME et de la PAIX

agenda 21

Asociația de Asistență
și Programe pentru
Dezvoltare Durabilă

aidglobal

Acção e Integração para o Desenvolvimento Global

SENSUS

Centar za psihološku podršku

act:onaid